

Kırıkkale

Kültür, Sanat ve Edebiyat Dergisi

Ocak 2016 Sayı:10

ÖMER LEKESİZ'LE
EDEBİYAT VE ELEŞTİRİ
ÜZERİNE SÖYLEŞİ

SARI MEVSİM
Efe Siddık Tekinarslan

TEZGÂH
Mehmet Sekmen

BENİ YAZ
Özden Savaş

MİHRÎ HÂTUN'UN
MÜRÂCA'A TARZINDA
KALEME ALDIĞI BİR GAZELİ
ÜZERİNE ŞERH DENEMESİ
İsmail Yıldırım

ZAMANA VURAN DALGALAR
ÜZERİNE
Güzel Zeynep Süphandağ

TAKDİM

Sevgili Kırıkkalem Okurları,

Üniversitemizin kültür, sanat ve edebiyat faaliyetlerine küçük de olsa bir katkı yapmak isteyen dergimizin bahar sayısından sonra şimdi de güz sayısı ile karşınızda olmaktan mutluluk duyuyoruz.

Varoluş amacını, bizzat insan olarak olanaklarımızı görmek ve onları yeşertmek olarak belirlediğimiz dergimizin bu sayısında, öncelikle bir söyleşi ile karşılaşacak; ardından da başta şiir, hikâye ve deneme olmak üzere anı, gezi yazısı, mensur şiir, makale, kitap, film ve dizi tanıtımı gibi farklı türleri örneklendiren elliden fazla yazıyı okuma fırsatı bulacaksınız.

Önceki sayıya gösterilen ilgi, başlangıç olmasına rağmen çok iyiydi. Dergimizin bu sayısına ise en az on beş ayrı bölümde okuyan elliden fazla öğrencimiz, çok sayıda yazısıyla katkıda bulundu. Bu durum hiç şüphesiz dergimize olan ilginin giderek artmakta olduğunu gösterdiği gibi öğrencilerimizin dergimizi benimseyip sahiplenmiş olduğunu da gösterir. Bu husus ise bundan sonra verilecek emeklerin boşa gitmeyeceğini bir kere daha sezdirmesi bakımından son derece sevindiricidir.

Bu sayıda öncelikle yıllar önce üniversitemize kültür-sanat faaliyetlerine kıymetli katkılarda bulunan ve Kırıkkalem dergisinin çıkarılmasında öncü rolü üstlenmiş olan edebiyat eleştirmeni ve gazeteci Ömer Lekesiz Beyefendi ile yapılmış, edebiyat ve eleştiri üzerine yetkin görüşleri içeren bir söyleşiye yer verilmiştir.

Söz konusu söyleşiden sonra Efe Sıddık Tekinaslan, insan-mevsim ilişkisini ve mevsimin yarattığı ruh hâlini ortaya koyan “Sarı Mevsim” isimli hikâyesiyle yer alıyor. Daha sonra Mehmet Sekmen, “Tezgâh” hikâyesiyle tipik ticarethane olmaktan öte sahici insanî ilişkilerin yaşatılmaya çalışıldığı bir çay ocağındaki küçük bir değişimin neden olduğu duygu durumunu ortaya koyuyor. Özden Savaş, “Beni Yaz” isimli hikâyesinde hak etmiş olmanın insan için önemini öne çıkarıyor. Adaletin her şeyi yerli yerine koymak, değerleri israf etmemek olduğunu hikâyeleştiriyor. Seval Koçoğlu, “Şiire Düşman Bir Eleştirmen ve İşlediği Şiir Cinayetleri” isimli üst kurmaca hikâyesiyle, okurun alışkanlıklarını kırmayı amaçlayan yabancılaştırma estetiğinin güzel bir örneğini veriyor. Ali Osman Özcan “Köyün Delisi” isimli hikâyesiyle idealist bir öğretmenin yaşamından bir kesitle içinde olduğumuz ancak farkında olmadığımız çağımızın normallik standardının ne olduğunu ortaya koymaya çalışıyor ve bizim aslında “normal”lere değil, “deli”lere, yani yaptığı işe kendisini içtenlikle ve bütünüyle adayabilen insanlara ihtiyacımızın olduğunu sezdiriyor. Mustafa Öztürk ile Büşra Koç, insanın ancak sevdiğinde insan olabileceğini örneklendiren birer hikâyesiyle yer alıyor.

Günümüz okurunun başta değişen dil ve dünya görüşü olmak üzere farklı nedenlerden dolayı Divan şiirimiz karşısında çok ilgili bir tavra sahip olmadığını biliyoruz. Bunun için de özellikle Divan şiirimizin metinleri, çoğunlukla sadece uzmanlar tarafından okunup anlaşılabilecek birer metin gibi değerlendiriliyor. Araştırma Görevlisi İsmail Yıldırım, bu sayımızda yer alan “Mihri Hâtin’in Mürâca’ya Tarzında Kaleme Aldığı Bir Gazeli Üzerine Şerh Denemesi” isimli denemesiyle, bir gazelin nasıl şerh edilebileceğinin seviyeli bir örneğini veriyor ve Divan şiirimizin bize ait olan bir kültür hazinesi olarak genç okurlarımız tarafından değerlendirmeyi beklediğini sezdiriyor. Muhittin Silsüprü, “Neden Dilimize ve Kültürümüze Bu Kadar Yabancıyız?” başlıklı denemesiyle dil, kültür ve insan ilişkisine dikkati çeken ve özellikle dilimize neden ihtimam göstermemiz gerektiğine dair düşüncelerini ve temennilerini ortaya koyuyor.

Modern teknolojideki gelişmeler, yaşamımızı kolaylaştırdığı kadar, çok hareketli bir yaşam şeklinin ortaya çıkmasına da neden olmuştur. Hareketli yaşam ise beraberinde gelen hızlı değişimle birleşerek insanlarda bıkkınlığın eşlik ettiği geniş bir yorgunlukla kayıtsızlığın ortaya çıkmasına yol açmıştır. Moderniz ama yorgun ve bıkkın çoğunlukla. Özellikle gençlerimiz. “Yirmilerde Yaşlanmak” isimli denemesinde Fatma Özcan, günümüz insanının geniş motive kaybından dolayı çok erken yaşlarda canlılığını yitirdiğini gözlemliyor ve dikkat edildiğinde hiç ama hiç kayıtsız kalınmayacak olan bir duruma parmak basıyor.

Son olarak, dergimizin hazırlanması esnasında desteğini esirgemeyen meslektaşlarımla ismini burada anmadığımız ama dergimize metinleriyle katkıda bulunan kıymetli öğrencilerimize teşekkür eder, bir sonraki sayımıza kadar okuyup yazarak yaşamınızı dilerim.

Genel Yayın Yönetmeni
Doç. Dr. Oğuz Öcal

Sahibi

Prof. Dr. Ekrem Yıldız
Kırıkkale Üniversitesi Rektörü

Genel Danışman

İsmail Altan Akgün
Kırıkkale Üniversitesi Genel Sekreter V.

Genel Yayın Yönetmeni

Doç. Dr. Oğuz Öcal

Yayın Danışmanları

Prof. Dr. Muhittin Eliaçık
Prof. Dr. Ahmet Doğan

Yayın Kurulu

Doç. Dr. Aysun Sungurhan
Yrd. Doç. Dr. Zübeyde Şenderin
Yrd. Doç. Dr. Gülten Bulduker
Arş. Gör. Havva Özer Hafçı
Arş. Gör. İsmail Yıldırım

Yazışma Adresi

Kırıkkale Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
ogzocal@yahoo.com
kkudergi@gmail.com

Basım Yeri ve Grafik-Tasarım

Erduran Ofset Matbaa
Ovacık Mah. Zafer Cad. Zafer İşh. No.35/14
0318 218 09 14 KIRIKKALE
erduran71@hotmail.com

Dergi yazılarının sorumluluğu
yazarlarına aittir.
Yayın kurulu, gönderilen yazılar
üzerinde gerektiğinde
değişiklikler yapabilir.

İÇİNDEKİLER

ÖMER LEKESİZ'LE EDEBİYAT VE ELEŞTİRİ ÜZERİNE SÖYLEŞİ	4
SARI MEVSİM Efe Sıddık Tekinarslan	8
TEZGÂH Mehmet Sekmen	10
BENİ YAZ Özden Savaş	12
ŞİİRE DÜŞMAN BİR ELEŞTİRMEN VE İŞLEDİĞİ ŞİİR CİNAYETLERİ Seval Koçoğlu	13
AŞKIM DAĞLARDA YAŞAR İsmail Aykanat	15
KÖYÜN DELİSİ Ali Osman Özcan	16
GÖNLÜMCE Mustafa İlker Kara	18
HUZUREVİNDE BAYRAM Mustafa Öztürk	19
ÖZ-BEN Tuğba Yavuz	20
YARDIM ÇIĞLIKLARI Büşra Koç	21
BİR KUŞ OLSAM! Efe Sıddık Tekinarslan	23
YAŞAM TARZIMIZDA DEĞİŞİM Yrd. Doç. Dr. Gülten Bulduker	24
NEDİR SIFIR? Ayşegül Mazıcı	25
MİHRÎ HÂTUN'UN MÜRÂCA'A TARZINDA KALEME ALDIĞI BİR GAZELİ ÜZERİNE ŞERH DENEMESİ İsmail Yıldırım	26
NEDEN DİLİMİZE VE KÜLTÜRÜMÜZE BU KADAR YABANCIYIZ? Muhittin Silsüpur	28
ATTİLA İLHAN'I ANLAMAK Meltem Yıldız	30
DÜNYADA KLASİK GİTARIN GELİŞİMİ Barış İpekçiler	31
ZAMANA VURAN DALGALAR ÜZERİNE Güzel Zeynep Süphandağ	32
TÜRKİYE'DE EDEBİYAT TOPLULUKLARI Canan Odabaşı	34
MODERN TÜRK EDEBİYATININ ANA ÇİZGİLERİ 1860-1923 Ömer Ambarkütükoğlu	35
KIZILAY'DA BİR GÜN Doğa Kılıç	37

PAHALIYDIN BANA	
Volkan Şengel	38
HİÇBİR ŞEYE KATILMIYORUM!	
Ulaş Keskin	39
KENDİNE GEL EY AHSEN-İ TAKVİM	
Ali Osman Özcan	40
YAŞASIN SORGULAYAMAYAN MERAKSIZ	
BAŞARILI BİREYLER!	
Hacer Dağlı	41
İYİ Kİ VARSIN HOCAM	
Hüseyin Coşgun	42
YAĞMURLU CUMARTESİ	
Hilal Demirel	44
BİR ÖĞRENCİ İLE BİR ŞEHİR	
Ramazan Ünver	45
SENİ UNUTTUĞUMDA BENİ DE UNUTACAKTI	
YÜREĞİM	
Atilla Dilmaç	46
YİRMİLERİNDE YAŞLANMAK	
Fatıma Özcan	47
GEÇMİŞTEN ROL ÇALANLAR	
Volkan Şengel	48
O GECELER	
Hatice Nur Ünlü	49
SİYAH BEYAZ BİR MASAL: VESİKALİ YÂRİM	
Mustafa Demir	50
DEĞERLİ HAZİNEMİZ: SU	
Kübra Öçal	51
ÖLÜM: ACI AMA GERÇEK	
Esra Karabeyeser	52
ÇİRPINMADAN YAŞANACAK HAYAT NEREDE VAR?	
Özge Ünal	53
DEĞİŞMEYEN GELENEK	
Gamze Aslan	54
KAYIP KIZ	
Şengül Gündoğan	55
YUSUF'UN HİKÂYESİ	
Ebubekir Alazcıoğlu	56
KALBİNİN SESİ	
Kader Öztürk	57
BİR AĞAÇ KADAR OLGUN OLMAK “OKUMAK”	
Serra Aslantaş	58
DEĞİŞTİM	
Zuhal Cankuş	59
SARARAN HAYATLAR	
Neslihan Güneş	60
VAR OLAN AYDINLIK	
Songül Erbil	61
BİR HAYALİM VAR!	
Ebubekir Alazcıoğlu	62
ANNEM	
Recep Başbuğa	62
AZ EŞYA, ÇOK HUZUR	
Ayşegül Mazıcı	63
SÖZDE YALNIZLIK	
Fulya Kaya	63

ŞİMDİ	
Melisa Budak	64
ŞEKİLDEN ŞEKİLE MUTLULUK	
Kübra Topkaya	64
MİNNETTARIM	
Kübra Atlı	65
ŞİİRCE	
Neslihan Erdoğan	65
FİRAK	
Özlem Akyüz	66
MİNYON RUHLAR	
Caner Çevirgen	66
GEÇMİŞİ AŞMAK	
Nilüfer Alıcı	67
DUYGU ÇIKMAZI	
Tuğçe Karakaş	67
KARARSIZ	
Erkan Aydemir	67
DÖNÜŞ YOK	
Ömer Faruk Atay	68
ESKİDEN	
Mikail Şengül	68
GÜZEL BİR KIRIKKALE SABAHI	
Mustafa Sarper Alap	69
GÖZLERİN	
Şengül Gündoğan	69
HAYAT BUDUR	
Esra Kelleci	70
SOKAK ÇIKMAZI	
Çiğdem Acar	70
ANNEM GİBİ SEVDİM SENİ	
İbrahim Yeşil	71
OLAN MI, OLMASI GEREKEN Mİ?	
İsa Cengiz	71
BEN UNUTTUM ÇOCUKLUĞUMU	
Cansu Kaynar	72
KIRIK DÖKÜK AŞK	
Aslıhan Girgin	73
İSİMSİZLER	
Çağla Özgenç	73
ŞEHİT NEDİR?	
Kübra Topkaya	74
BU ÇAĞ	
Zahide Yasemin Kamar	75
DENİZE DÜŞEN AŞK	
Rabia Özmen	76
VİCDAN	
Samet Duru	77
MAVİ BİR DÜŞ, GÖKYÜZÜ MİSALİ	
Münire Sultan Taşkan	78
İYİ HUYLU KAMBUR	
Kübra Atlı	79
HÂK ÂŞİĞİ	
Muhammet Ali Işık	80

ÖMER LEKESİZ'LE EDEBİYAT VE ELEŞTİRİ ÜZERİNE SÖYLEŞİ

**Tek kişinin kolay kolay altından kalkamaya-
cağı, emek ürünü beş ciltlik Yeni Türk Edebiya-
tında Öykü adlı çözümlemeli öykü antolojinizle
önemli bir boşluğu doldurdunuz. Bu çalışmanın
yeni ciltlerini okuyabilecek miyiz? Ayrıca ilerisi
için başka ne gibi projeleriniz var?**

Güzel görüşleriniz için teşekkür ederim. Önemli olan çalışmanın başkalarının yeni faydaların üretilmesine hizmet etmesidir. Bu manada Yeni Türk Edebiyatında Öykü de hem yerli öykü tarihine mahsus araştırma yapanların, hem edebiyat okurlarının hem de eleştiride yetkinleşmek isteyenlerin işine yaraması bakımından işlevini yerine getirmiş gibidir. Bu da benim o yorucu çalışmadan memnuniyet duymamın, mutmain olmamın nedenidir.

Devamı, yani 1980 sonrasının öykücülüğüne mahsus yeni bir cildi ya da ciltleri olmayacak.

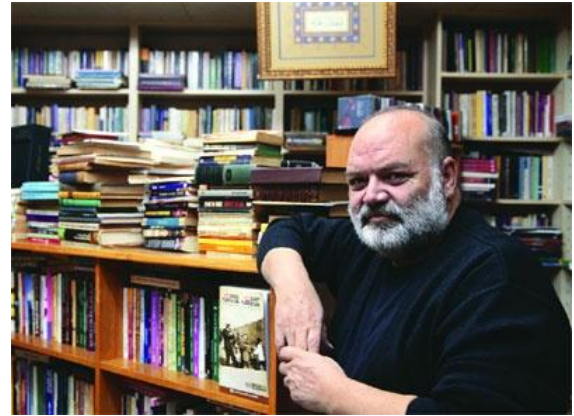
Edebiyata yaklaşık otuz yılımı verdim. Yeni Türk Edebiyatındaki Öykü'yle ve diğer kitaplarımdaki müstakil bahisleriyle edebiyata olan borcumu ödediğimi düşünüyorum.

Bu nedenle son on yıldır, edebiyatı da (özellikle şiir yönüyle) kuşatacak şekilde, plastik sanatlar dâhil genel olarak sanatla (ve elbette bir manada eleştiri-siyle) alakadar olmaya başladım. Bu süre içerisinde Doğu ve Batı sanatlarının farklarını somut örnekleri bizzat görerek keşfedebilmek için çok sayıda iç ve dış gezi yaptım. Ahlat mezar taşlarından, Fiuges'teki Salvador Dali Müzesi'ne kadar Rabbimiz görmemi, gerekli birikime nasip etti.

Bu yönelişim nedeniyle, eskiden tüm çalışma zamanlarımı kuşatan edebiyat da ilgi yüzdesi açısından kendi hak ettiği yere çekildi.

Batı'da sanat denildiğinde öncelikle mimari anlaşılır. Musiki, resim, heykel onu izler.

Edebiyatın yeri ise performans sanatları dediğimiz tiyatrodan bile sonraya düşer. Aslında bu bizim dünyamız için de geçerlidir. Fakat biz kültürel değişimler yoluyla kendi sanatlarımızla mahsus kodlarımızı kaybettik. Elimizde sadece, siyasî iktidarların yasaklamasını da kabul etmediğinden, kendi başımıza hükmedebileceğimiz söz sanatları kaldı. Bu nedenle edebiyat bizde hâlâ büyük bir yer işgal ediyor. Bunu ayrıca ele almak, sosyolojisini yapmak ihtiyacındayız.

Derin bir hikâye birikimine sahibiz. Dünya öyküsüyle karşılaştırdığımızda Türk öyküsünün durumu hakkında neler söylersiniz?

Belki farkında değiliz ama edebiyatta modernleşme süreci dediğimiz şeyin bizdeki etkisi en az Batı'daki etkisi kadardır. Deyim yerindeyse bu bağlamda dünyadaki yeniliklerden hiç uzak olmamışız.

Örneğin, Çehov, Maupassant ve Edgar Allan Poe'nun öyküde müstakil bir çıkışı, tür olarak onun istiklalini sağladıkları dönemde, onlarla neredeyse eş-zamanlı olarak bizde de Nabizade Nazım, Ömer Seyrettin ve Memduh Şevket Esenal aynı şeyleri sağlamışlar.

Dolayısıyla dünya öykücülüğü dendiğinde, asla diğer milletlerden geride değiliz. Bilakis, hikâyenin bizim ontolojik kabullerimizdeki yeri nedeniyle hikâyeye onlardan yer yer daha fazla yönelmiş, onun hakkını verebilmiş durumdayız.

Bu bağlamda günümüz öyküsünün gelişimini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Günümüz öyküsünün gelişimi de bence aynı hat üzerinde sürüyor. Ayrıca yeni zamana mahsus bir edebiyat dilinin, anlatma tarzının varlığı da bunu zorunlu kılıyor.

Çünkü görselliğin egemen olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Sinema ve fotoğraf Poe'nun ya da Esendal'ın zamanından bugün çok daha etkin ve herkesi kendi içine çeken bir değer ifade ediyor.

Dolayısıyla yerli öykücülük de bununla bağlantılı olarak plastik bir dile evrilirken, aynı zamanda görselliğe de yasalanarak dokunsal bir anlatımı zorluyor.

Öte yandan bu asır malum, hız asrı olarak tanınılanıyor. Öykü metinleri çok yoğunlaşmakla, hacim

olarak da kısalmakla o hıza ayak uyduruyor. Ayrıca bunları sosyal medyadaki sınırlı ifadelerden, fotoğraf ve video paylaşımlarından izlemek de mümkün.

Bilindiği gibi her şey hikâyeye dâhildir; öykü de hikâyesiz kurulamaz.

İnsan sanata ne zaman, hangi durumda ihtiyaç duyar? Genelde edebiyatın, özelde öykü okumanın kişiye getirileri nelerdir?

Aristoteles'ten beri şunu biliyoruz: Sanat bir zevk işidir ve bu zevk insanın doğuştan gelen öğrenme sevgisine bağlıdır. Edebiyat da bu zevke mahsus yollardan bir yoldur.

Öykü okumanın kişiye sağladığı şey de neticede, hayatta bir araya gelemeyeceği, farklı alanlarda, iklimlerde yaşayan kişilerin maruz kaldıkları ya da bilinçli olarak yaşadıkları halleri, olayları, duyguları ve duyularını öğrenerek tümel manada insanlığın ve insanın hakikatine ulaşmaktır.

Bu bilgiye öykü yoluyla ulaşmak, genel zevkteki bir tür kendisine mahsus incelmeye denk gelir. Diyelim ki sizin zevk telakkiniz, eğitiminiz, terbiyeniz bunu öykü üzerinden sağlar da bir başkası buna sinema üzerinden ulaşır.

Son yıllarda sanat yazılarınızın yanında siyasetle ilgili yazılar da kaleme alıyorsunuz. Bir eleştiren olarak düşündüğünüzde, toplumsal meseleler karşısında sanatçının tavrı nasıl olmalıdır?

Eskiden sanatçıların da eleştirmenlerin de birer fildişi kulesi olmuştur. Bizim zamanımızda bu yok çünkü sanatla ilgilenmek ve sanatçı olmak masayı sokağa kurmayı, kendi rasadını evrensel bir alanda gerçekleştirmeyi zorunlu kılıyor.

Ancak bu tutumda, kendi asil siya-setini üretme çabası ile siyaset üzerinden nemalanmaya çalışma soytarılığını birbirlerinden iyiden iyiye ayırmak gerekiyor.

Bu bakımdan iyi sanatçılar dünyanın hemen her yerinde kültürel, sosyal ve ekonomik konularda kötü gidişata karşı çıkmışlar, doğru sandıkları görüşleri gerek sözlü olarak, gerekse doğrudan sanatları yoluyla ortaya koymuşlardır.

Bizim zamanımızdaki durum bu açıdan daha da hassastır. Ülkemiz ve milletimiz bir ateş çemberinden geçiyor. İç ve dış bozguncular, ellerinde ateş toplarıyla evimizi yakmak için kapımıza kadar dayanmışlar, hatta bir kısım ateşi evimizin içine düşürmüş durumdalar. Böylesi zamanlarda sanatçılar dâhil kim olursa olsun, bir köşeye çekilip türkü söyle-yemezler. Dolayısıyla evim yanarken ben de türkü söyleyemiyorum. Siyasî yazı yazmam bu nedenle bir mecburiyeti ifade ediyor.

Edebiyat eleştirmenleri niçin daha çok akademinin dışından çıkmaktadır? Bu eksikliği neye bağlıyorsunuz? Bizdeki eleştirmenin ve eleştirinin durumu hakkında neler söylemek istersiniz?

Öncelikle eleştiri bilgisel ve zaman-sal manada ağır bedel ödemeyi gerektiriyor. Bencilliğin tavan yaptığı bir zamanda siz başkalarının bilgisini edinmeye ve onu yorumlamaya uğraşıyorsunuz. İkincisi bunları doğru yapabilmek için geniş bir yelpazede okuma yapıyor ve genel bir birikime ulaşıyorsunuz. Üçüncüsü, ilgilendiğiniz konuda yeni olan ne varsa onu takip etmek, ona dokunmak ya da onu okumak zorunda kalıyorsunuz.

Bunlar, belli bir işi maaş karşılığında yapmak durumunda olan birilerinin ödeyecekleri bedeller değildir. Ancak ilgilendikleri konulara sevdalı olan serden geçtiler bunu yapabilirler.

Öte yandan bizde eleştiri kurumlaşmak suretiyle ortaya çıkmamıştır; eleştiri yapıla yapıla, deyim yerindeyse el yordamıyla bu kurum zaman içinde oluşturulmuştur.

Buradan baktığınızda ise eleştirinin öğretilabilir bir şey olmadığını, bilakis yapılarak erişilen bir yetkinlik olduğunu görürsünüz. Diğer bir söyleyişle, tıpkı felsefenin öğrenilen, öğretilen değil, doğrudan doğruya yapılan bir şey olduğunu keşfetmek gibidir eleştiri.

Akademisyenlerin işi ve hareket alanları ise sabittir. O sabitlikle eyleyeceğini eyley ve maddî karşılığı neyse onu alır. Oysaki ne sanat ne de eleştiri ilgisi maddî bir karşılıkla, sınırlı bir zamanla bağdaşmaz.

Günümüzde hazırlanan öykü antolojilerinde bile Mustafa Kutlu, Hüseyin Su gibi güçlü öykücülere yer verilmeyip kendi dünya görüşüne uygun, edebiyat dünyasına yeni girmiş, öykü istik-

cımla ve edebiyat ahlakımla bağdaşmazdı, kendi işime baktım ve söylediğim sözün arkasında durabilmeyi ilke edindim. Hâl böyle olunca o düşmanlıkların da etkisi kendiliğinden sıfırlanmış oldu.

Üniversiteyi içeriden de iyi bilen bir kişi olarak üniversite gençliğini nasıl görüyorsunuz? Sizce üniversite gençliği nasıl olmalıdır?

Doğan her çocuk anne ve babasının en iyi özelliklerinin bir toplamı olarak doğar ve dolayısıyla her çocuk kendi anne ve babasından daima ileridedir.

Yakın zamanda görüştüğüm üstün yetenekli bir pedagog yeni neslin, sadece teknolojik bilgiyle değil, bağışsal olarak yepyeni bir zekâ ile donanımlı olduğunu ve bu manâda dünyayı dönüştürebilecek yeni bir dip dalganın içten içe geliştiğini söyledi.

Benim kanaatlerimde bu yöndedir. Diğer bir söyleyişle yeni nesilden çok umutluyum. Şimdi bir kısmı üniversite okuma aşamasına gelmiş olan bu neslin üstünlüklerinden bizlerin de nasiplenmemiz gerekir diye düşünüyorum. Çocuğum benden ilerideyse (ki ileridedir) ben ona öğrenci olmaya talip de olabilmeliyim.

Üniversite gençliği nasıl olmalıdır, sorunuza verebileceğim bir cevap yok çünkü böylesi bir cevap bir yanıyla koşullandırmaya, şartlandırmaya, sınırlandırmaya, despotluk gösterisine dayanır. Böylesi bir çabanın yerine üniversite gençliğine, yerlilik değerleri ve millî hasletler iyi kazandırılırsa onlar kendi istikametlerini doğru tayin edebilecektir diye düşünüyorum.

Sizin hayat verdiğiniz Kırıkkale dergisine yeniden nefes üflüyoruz dersek neler dersiniz. Bundan hareketle edebiyat dergilerinin işlevi ve günümüz edebiyat dergileri konusunda neler söylersiniz?

İyi yapıyorsunuz derim. Çünkü meyve fidanın hakkı meyve vermektir. Asıl, meyve vermediğinde sıradanlaşır.

Sizler bu ağacın meyvesisiniz, üstelik de nar meyvesi... Birliğiniz başka birliktelikleri de içkin olmalı sanıyorum; kabuğunuz üstün bir çeşitliliğin habercisi olmalı diye umuyorum, temenni ediyorum. Ve elbette Kırıkkale ekibi olarak hepinizi kutluyorum, tebrik ediyorum.

Bizler yeni kurulan bir üniversitenin yapılandırma sorunlarıyla uğraştığımız için öğrencilerle gereğince ilgilenemedik. Bundan hep üzüntü duymuşumdur. İyi ki o zamanlar Öğrenci İşleri Dairesinin Başkanı olan Sevgili İsmail Altan Akgün vardı. Ye-

tenekli ve hevesli öğrencileri o bir araya getirdi; biz de işin hukukî kısmını, danışmanlığını üstlendik ve Kırıkkale doğmuş oldu.

Her dergi söyleyecek sözü olan, en azından buna inanan bir ekip tarafından çıkartılır. Bu yapı ve iddia günümüz için de geçerlidir. Bu bakımdan, edebiyat dergilerini merkez ya da taşra dergisi, profesyonel ya da amatör diye ayırmadan önemsemek ve izlemek gerekir.

Bize zaman ayırdığınız için Kırıkkale dergisi adına çok teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim. Başta Rektörümüz Ekrem Yıldız'a, birlikte mesai yaptığım arkadaşlarıma ve hocalarımıza selamımı iletmeme de vesile olursanız çok sevinirim.

Ömer Lekesiz

1958'de Akdağmadeni/Yozgat'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Yozgat'ta tamamladı. 1979 yılında Ankara Meslek Yüksek Okulu Kamu Sevk ve İdaresi Bölümü'nü bitirdi. Ankara'da Yem Sanayi Türk A.Ş.'de iki dönem, memur, şef ve ticaret müdürü, Kırıkkale Üniversitesi'nde daire başkanı ve genel sekreter yardımcısı, Kırıkkale, Mersin ve İstanbul'da özel kuruluşlarda yönetici olarak çalıştı. Kayıtlar, Hece ve Hece Öykü dergilerinin kurucuları arasında yer aldı. Net ortamında Edebistan.com adlı elektronik dergiyi kurdu, editörlüğünü üstlendi. Kanal 7'de Sözelimi adlı haftalık kültür-sanat-edebiyat programını hazırlayıp sundu ve Yeni Şafak Kitap Eki'nin yayın danışmanlığını yaptı. Halen Yeni Şafak'ta köşe yazısı yazan Lekesiz, TRT Türk Gündem Kültür Sanat Programı'nın danışmanlığını yapıyor ve Süleymaniye'de sahafiye işletiyor. Edebiyat hayatına, Mavera dergisinde başlayan yazarın eleştiri, öykü, deneme, inceleme yazıları ve söyleşileri, kurucuları arasında yer aldığı dergilerin dışında Yedi İklim, İlim ve Sanat, Yom Sanat, Dergâh, Kafdağı, Düzyazı Defteri, İmge Öyküler, Eşik Cini, Varlık, Notos, İtibar, Dünyanın Öyküsü, İSMEK El Sanatları dergileriyle, Yeni Şafak, Vakit, gazetelerinde, Yeni Şafak Kitap ve Star Kitap eklerinde yayınlandı. Yeni Türk Edebiyatında Öykü adlı çalışmasıyla Türkiye Yazarlar Birliği 2001 Yılı Edebi Tenkit Ödülü'nü kazandı. Yazarın; Mimlerin Abecesi, Hasan Aycın Çizgilerinden Örneklerle Çizgi Sanatında Dil ve Mesaj, Sevgilinin Evi, Şirazeden Şirazeye, Öykü İzleri, Yeni Türk Edebiyatında Öykü, Öyküce Konuşmalar, Hüseyin Su Kitabı Kuramdan Yorumla Öykü Yazıları, Ateşten Kelimeler, Minarenin Kılıfı, Sanat Bizim Neyimize, Sanat ve... isimleriyle yayınlanmış kitapları mevcuttur.

SARI MEVSİM

Efe Siddık Tekinarslan
Türkçe Öğretmenliği
Yüksek Lisans Öğrencisi

Bir rüzgâr vurur insanın yüzüne. Ağaçlardan düşer yapraklar sallana sallana, hasret kaldığı toprağa kavuşmak istercesine. Solmuş, buruşmuş bazıları, tıpkı yaşlı bir insan gibi. Kırılan dallar kendini bırakır yere, ağaç diplerine. Yaz sevincinin arkasından hüznün gelir bu mevsimde. Kuşlar üşür, insan üşür, tabiat üşür... Herkesi bir telaş almıştır bu sarı mevsimde. Kuşları yazı yaşayan diyarlara göçme telaşı, insanları zemheri soğuklara hazırlanma telaşı sarar. Herkes apar topar bir yolculuğa çıkar gibi bavullarını hazırlar. Ayrılık daha da anlam kazanır bu günlerde. Yuvadın ayrılık, yârdan ayrılık, yarıdan ayrılık, diyardan ayrılık. Zira boşuna değildir bu ayrılıklar. Bir başka bahara kavuşmak içindir tüm bu terk edilişler. Suskun, bitkin, yorgun, solgun, küskün bir yüreğin çırpınışıdır bu kayboluşlar.

Sonbaharla beraber değişen sadece doğa değildir. İnsanlar da ayak uydurur bu sarı mevsime. İlk başta ince kıyafetler kaldırılır ulaşılması zor, üst raflara. Yaz renkleri ve açık tonlar yerini sonbaharın gittikçe koyulaşan renklerine bırakır. Sonbaharda sever insan sarıyı, kahverengiyi. Bu mevsimde fark eder mahzun yüreğinden kopup gidenleri, kaybettiklerini, ömründen bir senenin daha gittiğini. Sancılıdır geçişler, uzun bir soluk gerektirir. Gidişler acı verir, yaz mevsiminin “Elveda” deyişi doğayı hüzne boğar. Sonra yağmurlar yağar savrulan yaprakların üzerine. Sonbahar yağmurları gökyüzünün gözyaşlarıdır. Geceleyin önce kaldırımlara düşer tane tane, sonra bir sokak direğinin ışığında fark edilir ve en son sırlıklam eder mahcup insanı. Geride bırakılan güzel günlere duyulan özlemdir bu yağmurlar. Kavuşamayışların habercisi bu mevsim, yaz aylarının yaşattığı birçok güzel hatırayı toprağa gömer. Çay bahçelerinde doyum olmayan çay sohbetlerini, parklarda oyna-yan çocukların seslerini, mahallelerdeki pamuk şekeri satıcılarını unutturur bize. İçinde gülümseyişlerin olduğu fotoğraflar kalmıştır geride. Gitmiştir sevilenler, uzaklara çok uzaklara gitmiştir. Sular dökülmüştür sevilenlerin arkasından, el sallanmıştır. Puslu otobüs camlarından bakar gidenler. İçinden tekrar kavuşmayı dileyerek, “Allah’a ısmarladık” diyerek, iki damla da gözyaşı dökerek gider.

Sabah güneşini bekleyen coşkulu insan siyah bulutlarla karşılaşınca durağanlaşır. Hayaller bir başka baharda çıkmak üzere saklanır. Bilhassa yalnızlığın

malûm olduğu bu mevsimde derin düşünceler sarar insanı. Geçmişini hatırlar, gerçekleştiremediği hayallerine “ah” eder, “tüh” eder ve sonra “olsun be” deyip gelecek için temiz bir sayfa açar. Bir kibrit alıp yel değmeyen bir köşede yakar pişmanlıklarının dolu olduğu sayfaları. Dillerden düşen şarkılar eşlik eder bu sayfalar tutuşup çıra misali çıtır çıtır yanarken. Titrek bir keman sesinin insanın içini sızlatan tonlarına bırakır kendini. Yüreği bir çift gözde rehin kalmıştır kimilerinin. Mısıralarca şiirler yazılır o gözlerin güzelliğini anlatan. Bir tren garında ayrılıkların hesabı sorulur. Ölüp gidenlerin isimleri hatırlanır bankta oturulurken. Katran karası bir ağrı saplanır üşüyen kalplere. Artık uzaklardan gelen trenlerin dumanları daha da belirginleşmiştir sonbahar havalarında. Bu havalarda çaylar daha demli ve daha sıcak içilir. Dili damağı yanar insanın yüreğiyle beraber. Geçmişe dalar, geçmişini arar buğulu gözler. Çocukken oynadığı oyunları, parmak uçları donarak yaptığı kardan adamları, kolunun kırılmasına neden olan ama yine de tırmanmaktan kendini alamadığı meyve ağaçlarını hatırlar. Bir insanın canını en çok ne acıtır? Bir elma ağacından düşüp kırdığı sol kolunun ağrısı mı yoksa bir hayırsızın hunharca yağmaladığı kırık kalbinin sancısı mı? Üzeri küllenen bu paramparça hatıralar sonbaharla beraber yeniden alevlenir. Gitmek gerekir bazen ama hatıraları geride bırakıp arkaya dönüp bakmadan, sessizce, yiğitçe... Berrak sular yerini bulanık düşlere bırakır. Suyu beraber insanın dimağı da bulanıklaşır. Karmaşık silsilelerle dolu ömür, her geçen gün sona doğru yaklaşır. Ömür bahçelerinde koşmaya dermanı kalmayan insanlar sağa sola savrulup teker teker bırakır kendini sonbahar rüzgârlarının ılık ama insanı üşüten ellerine. Ölümdür sonbahar ölümlüdür de. Bu ölüm aslında kutlu dirilişin ilk adımıdır. Her bitişin yeni bir başlangıcı müjdelediği zamandır sarı mevsim. Lale ölür, sümbül ölür, morunu kaybeden menekşe ölür, göz kamaştıran aydınlığıyla yaz ölür. Hayat yolunda yoğrulan insan ölür. Geleceği sarıp sarmalayan umutlar ölür. Ta ki ilkbaharda ilk tomurcuk patlayana kadar.

Asildir sarı mevsim, öne eğdirir başları. Gururu, kibri sevmez; tüm canlıları silkeler, kendine getirir. Ağaç dalları eğilir, çiçeklerin boynu bükülür ve daha nice canlı eğer başını çaresizce. Sonbahara saygılarından olsa gerek itiraz etmezler bu duruma, sesleri-

ni çıkarmazlar. Bazı zamanlar öfkelenir sarı mevsim, ele avuca sığmaz. Bin bir zahmetle yapılan saçları darmadağın eder. Bazen şımarıklık edip etrafı dağıtır, kahverengi yaprakları süpürür, çok kızarsa her şeyin yerini değiştirir. Sakin olamaz, öfkesinin sebebini kimseler bilmez. Bir kenara otursa ve anlatsa bile anlayan olur mu? Omzuna bir el uzanıp ona “anlat nedir derdin?” diye sorsa cevap verir mi? Kimse anlayamaz onu, o da bu fanilikte anlaşılmayı hiç istemez. Nadir de olsa susar, sakinleşir. Özellikle yerini yağmura bıraktığı vakitlerde biraz durgunlaşır, nefes alır.

Vitrinlerin camları tozlanır sarı mevsimde. İnce ruhlu insan bu mevsimde yalnız yürür sokaklarda. Vitrinlerde görür kendini, üzerindeki tozları, alındaki kırıksıklıkları, saçındaki akları fark eder. Yıllarca kendini boştan yere yıprattığını düşünür. Hayatta hiçbir şeyin değişmeyeceğini, değiştiremediklerinden öğrenmiştir. Geç de olsa bazı şeyleri kabullenmesi gerektiğini anlar. Başkalarını mutlu edeyim derken kendinden parça parça kopup gidenlerin eksikliğini hisseder. Değmemiştir yapılan fedakârlıklar, boşa gitmiştir. Hep aynı yarayı kavlatmış, aynı yarayı kanatmıştır sevdiğim dedikleri. Çare nerede gizlidir? Neden hep acıdır yaşam kavgalarının sonu? Neden eksiktir bazı şeyler ve neden hep dört yanlı bir doğruyu götürür? Bir cümlede hep gizli özneler mi vardır? Kim olduğunu bilmediğimiz üçüncü tekil şahıslar mı yıkar, tüketir insanı? Sarı mevsim gibi, ince ruhlu insanı da anlayan olmamıştır. Yine de yitirmemiştir umutlarını, sarı mevsim kadar karamsar olmamıştır. Kaleminin ucunu sivriltilip sivriltilip yazmaya devam etmiştir. Elden bir şey gelmeyince

oluruna bırakmıştır, zamana bırakmıştır. Yazdığı satırları bir cam şişeye koyup ay ışığının vurduğu denize atmıştır gece karanlığında, belki bir kevser havuzunda bu satırları bulan olur ümidiyle. Sarı mevsimde gücenen insan, poyraza teslim eder kendini. Bazen teslim olmanın da bir erdem olduğunu kabul eder.

Ebemkuşağı renkler özlenir sonbaharda. Ama sisler ve puslar arasından gözükmeyen bu renkler. Her renk tabiatın altına gizlenir. Toprak bitecek zanneden yılan, kuyusundan çıkıp son kez yalar toprağı. Çatalı diliyle dokunur ince taşlı toprağı. Kışın geleceği haberini almıştır doğadan. Uykuya dalmadan önce son görevini de tamamlar Kırılmaçılar sürüler hâlinde uçuşur gökyüzünde. Bir ressam edasıyla değişik resimler çizer. Hareketlilik her yerde kendini göstermektedir. Ağaçlardan ballar akar sarı mevsimde. Elinizi dokunduğunuzda yapışır, başparmakla işaret parmağı arasında test edilir yapışkanlığı. Bu ballar toplanır tutkal olur. Ayvalar sararır sonbaharda, öksürüğe iyi gelen ayva yaprakları toplanır avuç avuç. Çocukluğunu hatırlar insan, bağlarda pekmezin kaynadığını, dağlardan gelen pekmez toprağının yumuşaklığını hisseder. Odun ateşinde kaynayan pekmezi parmağıyla yaladığı günleri özler.

Yeni bir hayatın başlangıcıdır sarı mevsim. Bozkır tarlaların yeşereceğinin, güzel günlerin geleceğinin habercisidir, zifiri karanlıkların arkasından doğacak güneşin dünyanın sabrını sınamasıdır. Yeniden doğacaktır canlılar ve yeniden “merhaba” diyecektir. Yeşiller gelecektir uzaklardan, kırmızılar, maviler, beyazlar...

TEZGÂH

Mehmet Sekmen
Hukuk Fakültesi

Sabah ezanıyla beraber gözlerini açmıştı ihtiyar. Abdestini almış, usul usul caminin yolunu tutmuştu. Yaşına rağmen, tam olarak beyazlamamakta ısrar eden sakallarını okşuyordu. Bunca yıldır, bir tek sabah namazını bile tek başına kılmamış; kar kış demeden caminin yolunu tutmuştu. Ama bu sene ayakları hep geri geri gidiyordu. Yıllardır başını secdeye koyduğu cami yıkılmıştı. Yenisi yapılane kadar da kim ölür kim kalır bilinmezdi.

Camiden içeri adımını attığında, kendisini Allah'a adanmış bir vaziyette, takkesini kıvrırcık saçlarının üzerinden başına takmıştı. Tekbirini almış namaza durmuştu. Fakat bir türlü dünyayla bağını kesemiyordu. Çay ocağını açtı açalı aynı tezgâhı kullanmıştı. Artık tezgâh da kendisi gibi eskimişti ve değişmesi şarttı. Ki bu sabah ustalar değiştirmeye geleceklerdi, öyle anlaşılmışlardı. Bari bir iki saatte işlerini bitirirler de milleti mağdur etmesek dedi ihtiyar. Dedi demesine lakin ardından: Hasbinallah, namazın ortasında düşündüğümüz şeye bak deyip kendisini tekrar namazın ahengine bıraktı.

Namaz bitmiş, ihtiyar çay ocağının yolunu tutmuştu. Sevgilisiyle randevusuna yetişmeye çalışan bir genç kadar hızlıydı adımları. Ya ne olacaktı sanki? Bütün ömrünü o çay ocağına adanmış, yaşlıları evlenip çocuk çocuğa karışırken o, bu çay ocağının temellerini atmak için memleket memleket dolaşmıştı. Başarmıştı da. Küçük bir mekâna dünyaları sığdırmış; bir bardak çayını içen, bir bardak daha içebilmek için ertesi günü bekler hâle gelmişti. Yıllar geçmiş bütün esnafı çaylayan adam gitmiş; yerine küçük mekânın müdavimlerine dahi çayını verirken yetismekte zorlanan ihtiyar gelmişti. Hava aydınlanmaya yüz tutmak üzereyken mekânının kapısını açıp selamını verdikten sonra, kendisiyle beraber yıllanmış, hayat arkadaşı olan tezgâhına baktı. Bunca yıl kendisinden başka bir Allah'ın kulu o tezgâhın ardına geçememişti. Ne buranın müdavimi olan hocalar ne de ömrü en fazla dört yıl olan üniversite öğrencileri... Hiçbiri cesaret edip de o tezgâhın ardına geçememişti.

Şimdi değişecekti o tezgâh. Bir gün, kendisinin bu dünyadan göçtüğünde tezgâhın ardına geçecek kişinin değişeceği gibi... İhtiyar kapıyı ardından kilitlemiş, ustalar gelene kadar hatimine devam etmek için kitab-ı kadimi eline alıp her zamanki masasına oturmuştu. Zaten kırk yıldır hangi alışkanlığın-

dan vazgeçmişti ki? İşte ilk taviz vereceği an gelip çatmıştı. Tezgâhı değiştirmek için ustalar gelmiş kapıyı tıklıyorlardı. İhtiyar başını kaldırmış, kaldığı yeri işaretleyip kitabı kapatmıştı. Açmasam mı kapıyı dedi, hafif bir tebessümle. Yapmadığı iş miydi sanki? Kimler girmek istemişti de bu kapıdan, kimlere açılmamıştı bu kapı. Kimler yaka paça atılmamıştı ki bu kapıdan? Gerçi nasibi olanı kapıdan kovsan bacadan girer. Nasipsiz olana neylesin bu ihtiyar? Sadece onun huysuzluğundan değildi tabii bütün olanlar. Bazıları da haddi aşıyordu. İhtiyarın da en sevdiği şey değil miydi had bildirmek? Tövbe yahu! Ah nefsim ne çektim senin elinden. Ben kim had bildirmek kim. Haddimizi bilerek ruhumuzu verebilecek miyiz ki, başkasına had bildirelim? Daha fazla ağırdan alırsa kapı açma işini, ustalar çekip gidecekler; işler uluorta yerde kalacaktı.

Ustaların verdiği selamdan tutun da, işlerini bitirene kadar yaptıkları her şeyde bir iğneleme buluyordu sanki ihtiyar. Hele tezgâhın köşesine balyozu vuruşları yok muydu? Sanki o balyoz belinin ortasına inmişti. Çöküp kalmıştı yanındaki sandalyeye. Ustalar olmasa yaşına başına bakmadan ağlayacaktı. On yıl daha yaşlanmış hissetti kendini. Kalbi daralmış, elini kalbinin üstüne bastırıp durmuştu. Ne vardı sanki yenileyecek, yıkılana kadar dursaydı keşke dedi. Lakin iş işten geçmişti. Eski tezgâh yerine, lüks bir tezgâh gelip konmuştu köşe başına.

Öğle ezanı okunmaya yakın çayı demlemeye başlamıştı ihtiyar. Ezan bitmiş, çay demlenmiş; mekânın müdavimleri ihtiyarın çayını içmek için birer ikişer gelmeye başlamıştı. Hepsi hayırlı olsun ile başlayıp güle güle eskitirsin inşallah ile biten cümleler kuruyordu. Fakat hiçbirinin gözü yeni tezgâhı bir türlü tutmamıştı. Çaylarını yudumlarken hepsi kara kara yeni tezgâha nasıl alışacaklarını düşünüyorlardı.

Zaten ihtiyar da bir türlü alışamıyor, eli ayağı birbirine dolaşıp duruyordu. Hiç huyu olmamasına rağmen, üst üste üç kere bardak kırmıştı. La havle deyip mekânındaki küçük namaz yerinin yolunu tuttu. Eline sandalyelerden birini aldı. Fakat boş gözlerle baktıktan sonra sandalyeyi aldığı yere geri koymuştu. Hay aksi! Tezgâh yenilenince giriş yerine de küçük bir kapı yaptırmıştı. Artık namaz kılmaya

giderken eline tahta sandalyeyi alıp “Çaatttt!” diye bir daha bırakamayacaktı. E bu millet ihtiyarın namaza durduğunu nerden anlayacaktı artık? Şimdiden bin pişman olmuştu. Yok, canım diyordu, seccadesinin başına geçip takkesini başına takarken. Allah ömür verirse ben bu tezgâhı eski hâline getiririm. Bu ne böyle yeni gelin tezgâhı gibi. Tövbe estağfurullah deyip namaza durmuştu.

Takkesini katlayıp cebine koyarken gençler de her zamanki yerini almış; hayırlı olsunları ardı ardına sıralamışlardı. Yüzleri gülüyordu hepsinin. İhtiyar dün gecedan beri ilk kez tebessüm etmiş, gençlerin gülücüklerini karşılıksız bırakmamıştı. Vakit ikindiye bulunca artık herkes yeni tezgâha alışmıştı. Espriler üst üste geliyordu: “İhtiyar tezgâhı da yaptırdığına göre artık emekliye ayrıl gençlerin önünü aç!” diyeni mi dersiniz yoksa “Millet parayı bulunca önce arabayı sonra karyı değiştirir, bizim ihtiyar da anca tezgâhı değiştirir.” diyeni mi? “İnsan denen canavar zamanla her şeye alışır.” demiş ya Dostoyevski, işte tam da öyle. Müdavimler hemen alış-vermişti yeni tezgâha. Bir tek ihtiyar alışmamıştı. Yabancı geliyordu her şey. Evladı gibi gördüğü porselen demlikleri bile, tezgâhın yabancıydı sanki. Neşesi bir türlü yerine gelmiyordu.

Hocalar akşama doğru evlerinin yolunu tutunca mekânda sadece gençler kalmıştı. Onları da: “Siz yerinize yurdunuza geçin, ben de eksik kalan işleri halledeyim” deyip yolladıktan sonra dükkânın kapısını kilitlemişti. Sandalyesine oturmuş öylece tezgâha bakıyordu. Kim bilir kaç saat oturmuştu o sandalyede. Ne açlık ne susuzluk, hiçbir şey hissetmi-

yordu. Daldığı düşüncelerden kurtulduktan sonra abdestini tazeleyip namaza durdu. İhtiyar namaz kılmazdı; o, namazı eda ederdi. “Namazı kıldın mı?” diye soranlara: “Ben sizin gibi kıl mıyım da namazı kılayım. Eda ettik çok şükür.” derdi. Yine eda ediyordu namazını. Fakat bu sefer bitmek bilmemişti namazı. Secdeyi gözyaşlarıyla ıslatıp durdu. Es-selâmu aleyküm ve rahmetullah demiş ve namazı bitirmişti nihayetinde. Takkesini başından çıkarmadan geldi ve sandalyesine tekrar oturdu.

Değişen sadece tezgâh mıydı? Tezgâhın ömrü bitiyordu da insanın ömrü bitmeyecek miydi? Neyse dedi ihtiyar elini kitab-ı kadime uzatırken. Ruhunu dinlendirmesi gerekiyordu, yoksa içini kemiren bu düşüncelerden kurtulamayacaktı.

Kitabı işaretlemiş olduğu yerden açtı. Gözlüklerini her zamanki yerinden aldı. Uzunca bir besmele çekti. Kalbi sıkışmaya başlamıştı. Hiç olmazdı, nereden çıkmıştı şimdi bu? Önemsemedi ihtiyar. Ölüm bu herkese gelecekti. Ona da gelecekti. Fakat o yalnız öleceğini hiç düşünmemişti. Kalbi daha bir sıkışmaya başladı ihtiyarın. Gözlerini kitab-ı kadime biraz daha yaklaştırdı. Yaklaştırdı... Yaklaştırdı! Başu usulca masaya düşmüştü.

İhtiyarın ağzından çıkan son kelim, dört elif miktarı uzamış bir Yâsin oldu.

BENİ YAZ

Özden Savaş
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Doktora Öğrencisi

“Beni yaz.” diyordu ikinci kez, henüz yazar olmayan sevgilisine. “Beni yaz, bu kez defterlerine.” Bu cümlede ne de çok şey saklıydı. Acaba o, bu cümlelerin içinde barındırdığı yoğunluğu kavrayıp da mı böyle söylemişti, yoksa her sevgilinin duyduğu kıskançlığı kalemden kâğıda, yürekten defterlere akan sözcüklere mi duymuştu? Öyle ya, başka kimden, neden sakınabilirdi ki onu? Paylaştığı başka bir şey yoktu ki! O da haklıydı. Bir insan içinden geçenlerden kıskanılabilirdi en çok, yaptıklarından değil. Gülümsedi, henüz yazar olamayan sevgili. Görünüşte boş boş baktı ama çok şey düşündü iki saniyelik zaman diliminde. “Acaba, dedi içinden, hak ediyor musun yazılmayı? Hayatımda geçiciysen yazının kalıcılığına mı sığınıyorsun? Yoksa sözcüklerime eklediğimde seni, onlarla bütün olup beni artık paylaşmak zorunda kalmayacağını mı sanıyorsun? Belki de ispat etmemi istiyorsun sevgimi seni yazarak, önemsedığım, yazmaya değer gördüğüm her şey gibi. Bir ihtiyaç olabilir mi satırlara dökülmek ya da gururunun okşanması mı başkası tarafından anlatılmak? Belki de ‘ben de önemliyim, senin gibi’ demek, değerli olduğunu düşündüğü herkese.”

Ve daha bir sürü şey. Kaçırdı bakışlarını, bakışlarından. Kuş olup uçtu bir yere, bir tavana, bir koltuğa, bir duvara, bir oraya, bir buraya. Öbürü, ona bakıyordu cümlesinin tesirini görebilmek için. Tesiri mi? Hayır. “Yazacağım.” cevabını duymak için. Oysa diğeri, bunun nasıl ağır bir yük olduğunu düşündü. Düşündü, düşündü çıkamadı işin içinden. Yük, hafifledi düşünerek, sanki daha da arttı. “En iyisi, dedi yine içinden, zamana bırakmalı bu hak ediliği. Yazmak kolay bir iş değildir, hele de hak etmeyi. Bazen onu da yazar insan, sonra pişman olursa işte o zaman kötü. Bir yazar için en kötüsü yazdığından pişman olmak, olmalı.” diye düşündü bu kez henüz yazar olamayan. “Yırtıp atmak istememeli, kendisinden çıkmış olanı. Her yazılan mahremidir onun, bir o kadar da yabancı. Ne kadar

onunsa bir o kadar başkasının.” Bunları düşündü, yine çıkamadı işin içinden. “Yazsam ne olacak, dedi, yazmasam ne? O ki şimdi benimlesin, ben-desin, işte tam şurada gözbebeğimdesin ya da tam şurada başımın üstündesin, muradımsın, var edenden dilediğimsin. Sonrası? Sonrasını neylesin insan? Zamanın sonrasında herkes el, her şey yabancı olmaz mı ki zaten?”

Yıllarca aynı yastığa baş koyanların, hayatın yoruculuğuna karşı sırt sırta verenlerin gün gelip birbirlerinin ruhunu parçaladıklarını görmek için iç karartıcı tecrübesiyle irkildi; çok geçmedi, duruldu. Uzak diyarlardan gelen, uzak kültürlü, bilmediği bir dilin sahibi, kara tenli sevgilisine baktı. Onun yorgun gözlerine dokundu gözleriyle. Yüreğini gözlerine koydu, onunla okşadı gece karası, hafif dalgalı, çok sevdiği saçlarını. Sonra ney’e can veren dudaklarını, hemcinslerinininkine göre küçük, kibar ellerini. O an ömrüne ömür mü katıldı, eksildi mi zamandan bilemedi. Ona ne vakit baksa böyle olurdu. İçinde, bir anne dizinde kızını uyuturdu, bir baba bisikletten düşen oğlunun kanayan dizlerine üflerdi, bir vapur koynuna alırdı sabah işe geç kalanları, şair günlerdir boş kalan mısraı için aradığı sözcüğü bulurdu, yıllardır görmediği kardeşine kavuşurdu bir gurbetçi, kendisini terk eden sevgilinin geri döndüğünü görürdü âşık, sular akardı gürül gürül kurak toprağa, bir peri kızı dolanırdı etrafta şarkı söyleyerek, âlem huzura gark olurdu, hele de göz eşini bulursa. Eli değerse saçlarına, bir de dudakları, kimsesiz çocuk kalmazdı sokaklarda ya da ağlayan bir anne, her ülkü ulaşırdı zafere, secdede dilenen her dilek olurdu, her beyaz külfet değil; nur olurdu saçlarda, her şarkı ayakta alkışlanırdı, daha bir yeşil olur ovalar, daha bir güzelleşirdi gelinler.

Tuttu ellerinden sevgilisinin. “Tamam.” dedi. “Tamam, seni yazacağım.”

ŞİİRE DÜŞMAN BİR ELEŞTİRMEN VE İŞLEDİĞİ ŞİİR CİNAYETLERİ

Seval Koçoğlu
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Aziz okuyucular;

Yıllardır yaptığı eleştirileriyle pek çok genç şairin şiir vadisindeki yollarını tepeden koca koca kayalar yuvarlayarak tıkayan bir eleştirmen(!) ve onun bir tahlili bugünkü yazımızın konusudur. Söz konusu metin, Çağdaş Edebiyat dergisinin 14. sayısında yer aldı. Hatırlarsanız Çağdaş Edebiyat dergisi ilk sayısında okuyucularına şu vaatte bulunmuştu: “Edebiyatın bir sanat dalı olduğu gerçeğini göz ardı etmeden bilimsel yöntemler uygulanarak geliştirilebileceğini ve bu yolla zamanı aşan kalıcı eserler üretilebileceğini saygıdeğer okurlarımıza ispat edeceğiz.” Bu misyonu neden tekrar etme lüzumu gördüm hemen izah edeyim. Çağdaş Edebiyat dergisi klasik eser ortaya koymanın yolunu edebî eserlerin birtakım tekniklerle geliştirilme-sinde görüyor ama her nedense Feridun Gökçe’nin işin gelişme kısmını nasıl budadığını görmüyor. Feridun Gökçe yazarken kalem yerine tırpan kullanır. Bu yüzden onun adeta kadrolu yazarı olduğu bir derginin gelişme yahut geliştirme iddiasında olması son derece yersizdir. Ya da yazıları yazı işleri sorumluları tarafından okunmuyor. Aslında bu ihtimal bizce akla yatkındır -ki haksız da sayılmazlar-. Diyeceksiniz ki madem yazdıklarının kendi etrafınca bile bir kıymeti olduğuna inanmıyorsunuz da neden onun hakkında bir yazı kaleme alıyorsunuz? Şunu evvelce belirtmeliyim ki daha önceden yaşanmış son derece tatsız bir hadiseden sonra (bu hadisenin ne olduğunu daha sonraki yazılarımda yeri gelince nakledeceğim) onunla ilgili tek satır yazmak içimden gelmiyordu hatta yeminliydim. Fakat yakın bir ahababımın şiirlerini bastığı genç bir şairin başına gelenleri duyunca sözümde duramadım. Geçen hafta şair, bir toplantıda Feridun Gökçe ile tanıştırılmış. Feridun Gökçe ona kimleri okuduğunu, kendisini kimlere daha yakın bulduğunu, şiir üzerine neler düşündüğünü, bizim şiir tarihimiz ile ilgili neler bildiğini sormuş. Genç şairimiz terbiyeli bir talebe gibi dili döndüğü kadar cevap vermeye çalışmış. Feridun Gökçe cevaplardan pek memnun olmamış, sıkıştırdıkça sıkıştırmış çocuğu. En sonunda genç şairin sinirleri bozulmuş ve ağzına ne gelirse söylemeye başlamış. Bu duruma şaşırان Feridun Gökçe çocukcağıza onu imtihan etmek ya da hor görmek gibi bir niyetinin olmadığını söylemiş. Güya bir iyi niyet belirtisi olarak da Çağdaş

Edebiyat’ta onun bir şiirini değerlendirebileceğinin sözünü vermiş. Genç şair buna pek sevinmiş. Ta ki yazı çıkana kadar...

Yayınevi sahibi arkadaşımın anlattıklarından sonra şair için üzuldüm. Daha yolun başında böyle insafsızlığa uğramasını doğru bulmuyorum. Bu yüzden köşemde Feridun Gökçe’nin değerlendirmesi-ni/eleştirisini ele alacağım.

Önce biraz kısaca şairden bahsedelim. Timur Özer edebiyat fakültesi mezunu bir arkadaşımız. Şiire merakı ortaokul yıllarına dayanıyor. Üretken de bir şair. Yazdıklarının kalıcı olacağına inanıyorum. Ünlü edebiyatçıların hayatlarını anlatan bir belgesel yapmak istiyor, bunun üzerinde çalışıyor.

Şiir anlayışına da kısaca değinecek olursak öncelikle çağının problemlerini yansıttığını belirtmemiz gerekecek. İçinde yaşadığı dünyanın giderek bozulmasına kayıtsız kalamamış. Rahatsızlığını bir şair duyarlığıyla dile getiriyor.

Feridun Gökçe’nin, bir kısmını aldığı şiir (Şiirin tamamına yer vermeden bahis konusu yapmak tam da ona göre.) “Yüzsüz Umut” adını taşıyor. Yazıdan bir parça, bakalım:

“...bireysel sanatlar içinde sanatçısını en çok ele veren şiirdir. Şiiri edebiyattan ayrı bir sanat dalı gibi göstermeyi aşırı bir gayret olarak yorumlamadan önce özgünlüğe her sanattan daha çok ihtiyaç duymasını hatırlatmak isterim. ... Şiirin kendi yolunu çizen yetişkin tavrına en çok saygı göstermesi gerekenler şairlerken, kendi yazdığı şiiri tanımayan, dahası yazdıkları kendilerine izah edildiğinde hayrete düşen şairlerin varlığına da artık gülüp geçilmemelidir. Çünkü mühim bir sanatın çocuk oyuncuğı haline getirilmesi masum bir hata değildir, endişe vericidir. Şiir, birçoklarının tanrı ilhamı olarak kabul edilir. Bu ilhamın değer taşıyan bir sanat eserine dönüştürülmesi de elbette sanatçının/ şairin yeteneğı nispetindedir. Sanatçının sanat gayesi varsa kaygısı da olmalıdır... Bir heykeltıraş heykelini uzun uzun anlatamaz. İzleyiciye bırakır, eser yaratıcısını terk etmiştir artık. Eserinin üzerindeki örtüyü kaldırmak da izleyiciye/okuyucuya düşer. ...Timur Özer’in şiirinden bir bölüm:

Hiç olmazsa şu çirkin şehirler için affedilseydik
Işıklar yutuyorken karanlık ruhumuzu
Kapıyı çalan masal kurtlarına ardına kadar açılan
kanatlardan geçip
Bir cinayet planına dâhil olarak yumuk yumuk el-
lerimizle
Masumiyeti oracıkta tepeleyiverdik
Hiç olmazsa şu çirkin şehirler için affedilseydik

Açıkça görüldüğü gibi Timur Gökçe de şiir adına bir İsa çilesi yüklenmiş. Bu çileye sebep ne olmuştur ya da şairin bütün insanların yüküne aracılık denemelerini nasıl yorumlamak gerekir?

Modern insan türünün kendine kurduğu dev öğütücüler -şehirler-, ruhları un ufak etmiştir. Doğal şartlarını terk eden insan yaşam olanaklarını genişletmiş, türünün devamını garanti altına almıştır. Ama kurduğu düzen sadece ayrıcalıklı olana hizmet etmiş, güçsüz çoğunluğun aristokrat/kilise/burjuva/ iktidar sahibi azınlık tarafından paryalaştırılmasına sebep olmuştur. Bin yılların paradoksu haline gelen bu durum aslında sanat için de verimli bir kaynak şeklini almıştır. Sanatçı kendini tutsaklaştıran, insan yanını yok sayan olgulardan hem şikâyet eden hem de bu olgulardan beslenen bir canlıya dönüşmüştür... Günümüz sanatçılarının birçoğunda var olan geç dönem ergenlik hali sıkıntılarına Timur Gökçe de rastlıyoruz. Bu uçsuz bucaksız bunalımı emerek beslenen şairler kendilerini kapattıkları üç artı bir evlerinde günün birinde kederden değilse bile havasızlıktan öleceklerini öngöremedikleri için bir pencere açmayı dahi akıllarına getiremediklerini bu şiirin geri kalanından öğreniyoruz. Ama şiirden yakalayamadığımız ipuçları yüzünden bu yazının şiir yorumundan ziyade şiir polisiyesine dönüşme tehlikesine karşı okuyucuya da uyarmak isterim. Yorumlamada kolaylık sağlaması için fayda-zarar bilançosu gibi bir tablo hazırlamak zorunda kaldım. Gerçi pek eğlendirici olduğunu da söylemeliyim.

Şairin söyledikleri:

Estetik anlayıştan yoksun şehir, ruhun kirlenişi,
yalanının itibar kazanması, cinayet ihbarı, masumi-
yetin kaybı

Şairin sakladıkları:

Tüm şehir halkı sorumlu mudur? Genelden özele
bilgi akışı sağlanacak mı? Cezası var mı? Kurban
kim? Geri kazanma stratejisi belirlendi mi?

Şair çağının İsa'sı olacağını kolaylıkla kabul edeceği ve bu sayede yükseleceğini varsayıyor olabilir ama Rönesans'ın Da Vinci'si olmayı talep etmek sanatına daha çok yakışacaktır. ... Son olarak şunu da söylemeliyim: "Çirkin şehir yoktur, çok bina vardır."

İşte böylesine alaycı bir tavır tepeden bakmanın doruğunda yaşayan bir insanın zehri değil de nedir? Edebiyata yakışmayan, sevgili gençlerimizi sanattan soğutan bu yıkıcı tutumlar Feridun Gökçe'nin neredeyse her sayıda yaptığı bir idman hâline geldi. Üstelik şiirle şairle ilgili eleştiri yapmayıp da insanın atasından başlayıp Rönesans'tan çıkması da son derece tuhaftır. Eleştiri diye bilinen tür şiir ya da şair hakkında yazılır. E bu esnada da genç sanatçıların biraz yüreklendirilmesinde ne kötülük var? Her şair gece gündüz şiir okumalı mı? Ne zaman vakit bulup da yazacak peki? Bunlar Gerçeklikten son derece uzak. Bir de şehirlere, yapılara saplantılı bir yaklaşımının olduğunu diğer yazılarından da biliyoruz Feridun Gökçe'nin. Bunda acaba kendisinin pek de başarılı bir mimar olamamasının bilmem payı var mı?

Umarım bu yazımız kendisi için bir ihtar yerine geçer ve artık genç arkadaşlarımıza daha hassasiyetle yaklaşmaya çalışır. (Salim Tezer)

Çağdaş Edebiyat Dergisi 15. sayı 39. sayfadan: (Feridun Gökçe'nin "Estetik ve İdeal" adlı köşesinden)

İşlerimin (özellikle de mimarlık fakültesindeki derslerimin) yoğunluğundan bu ayki yazımı kısa notlar halinde yazıyorum. İlgililere/cevap bekleyenlere ulaşacağını tahmin ediyorum.

-Şiir eleştirisi boşuna bir uğraştır, yorumlama esastır.

-Edebi dergiler cami avlusu değildir, lütfen bakabileceğiniz kadar şairiniz olsun.

-Estetik tüm sanatların birincil amacıdır. Her sanatçı bilmekle sorumludur, isyan sonra gelir.

-Değerlendirme yazıları ölçsüz övgüyle değil nesnel bir yaklaşımla yapılır.

-Şiiri hâlâ kafiyeli slogan yığını sanmak son derece demode bir anlayıştır.

-Edebiyat bölümü öğrencileri çok (gerçekten çok ama) okuyup az yazmayı, ünlü yazar ve şairlerin hayatlarından belgesel yapmayı orijinal bir fikir saymamayı bir erdem olarak kabul etmelidirler.

-Edebiyatın bir ilişkiler yumağı halindeki seyri artık azamî derecede sıkıcıdır.

-Değerlendirmelerdeki tavrım taraflı değildir. (Fakat eksik olabileceği hakkını saklı tutarım.)

-İyi bir şiiri öldürmeye kimse kıyamaz ama bazen şairler şiiri intihar için teşvik ederler.

-Uzun ve babacan cümleleriyle meşhur yazarlar bana Servet-i Fünûn'daki İtalyan edebiyatı göçmeni terza rimayı hatırlatır. Yani, yazılmasına yazıldı ama ne gerek vardı?

AŞKIM DAĞLARDA YAŞAR

İsmail Aykanat
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

aşkı şehirde bilinir
dağlarda yaşar
onun evi kuşlardır

ellerimden girilir aşkıma
oysa alışkanlık töresinde kapalı eyüllere
tut ki sevdin beni
eskimez sevdalar üzre dokudun geçmişimi
okudun ezber ettin hayy ile huy arasında
kararan gözlerimi

aşkı şehirde bilinir
dağlarda yaşar
nice bin yıl özenle sakladım seni
sevda çiçeğim
beni nisan bilsin yağmurlar
sana hazırladım
umarsız aşkların en güzelini
ölümler büyüttün gülüşlerinde
senden sonra benim adım aşk olsun
sürme gözlüm

vatanımsın sen benim
ben gurbetimin senin sılamda bile
tahammül şiiyrim söz yokuşunda
neden yokluğun durur pencерemde
neden ölüm ülkesisin kasidemizde
biz ki sessiz bir şelaleyiz kitaplarda
ve kitaplar gizli bir sessizliktir
yalnızlık ve sevda tılsımıdır ayrılıklarda

aşkı şehirde bilinir
dağlarda yaşar
onun evi kuşlardır
yemiş yüklü dallardır
benimse gözlerimde semenderler gezinir

KÖYÜN DELİSİ

Ali Osman Özcan
Türkçe Öğretmenliği

Mütemadiyen içilen sigaraların sararttığı beyaz duvarlar, tahta iskemleden oluşan mütevazı köy kahvesinde bugün de diğer günlerden farklı değildi. Köşede yaşlılığın etkisiyle bazen uyuyup bazen uyanan Ahmet amcanın dahi uyuyup uyanma vakitleri arasında bir değişiklik olmamıştı. Pir-i fâni dedelerin yavaş yavaş kahveye geldiği sıralarda genç olanlar her zamanki gibi çapalarını biraz kuru soğan, katık ve yufka ekmekten oluşan çıkınlarını sırtlarına atmış, tarlaya doğru yol almaktaydılar.

Geçtiği her duraktan izler taşıdığı hissini uyandıran -üzerindeki bir karış tozla- köy otobüsü, toprak yolda arkasını toza toprağa bulayarak tarlaya gitmekte olan gençlerin yanından geçti ve köy meydanında durdu. Yanından geçtikleri kızın yanaklarından fışkıran pembemsi ışıkla adeta kendinden geçmiş bulunan yeni muallim, pos bıyıklı şoförün sesiyle daldığı hayallerden uyanıverdi.

Son durak hemşerim...

Ufak bavulunu alarak köy kahvesine doğru ilerleyen muallim, o sırada üstü başı dağınık fakat elinde birçok kitapla dağ tarafına doğru ilerleyen adamı gördüğünde bu manzaraya pek anlam veremedi. Adamın söylediklerine kulak veren muallimin hayretten ağzı açık kalıverdi.

Muallimin köy kahvesine girdiği anda açık olan camdan dolayı cereyan eden kapı sert bir şekilde kapanıverdi. Bir anda tüm gözlerin kendisine çevrildiği muallim, şaşkınlığın etkisiyle kısık bir sesle selam vererek bulduğu ilk iskemleye oturuverdi. Hızla çarpan kapının etkisiyle uyanan Ahmet amca uykusuna tekrar döndüğünde kahvede her şey yine eski sıradanlığına dönüvermişti. Çaylar içiliyor, kâğıtlar ve taşlar daha istekli bir şekilde masalara vurulmaya devam ediyordu. Bu arada muallim hâlâ gördüğü kızın etkisinden kurtulamamış, efsunlara dalıvermişti. Şehrin o göz alıcı dünyası içinde göremeyeceği kadar masum olan kızı düşündükçe dudaklarının köşesinde hafiften gülümsemeler oluşmaktaydı.

Sade yeleği ve sekiz köşe kasketiyle kendisine doğru gelen kahveci, elindeki çayı masaya bıraktıktan sonra sorgulayıcı bir ses tonuyla:

“Hoş gelmişsin. Buraların yabancı-sısın galiba.” dedi.

Biraz doğrulup ceketini ilikledikten sonra seven bir ses tonuyla konuşmaya başlayan muallim; isminin Furkan olduğunu, Ankara’da fakülte okuduktan sonra tayininin buraya çıktığını söyleyiverdi. Muallim olarak gittiği yerde bilgiden mahrum kalmış insanlar tarafından iyi bir şekilde karşılanacağını düşünen muallim, kahvecinin muallim olduğunu öğrendikten sonra değişen yüz ifadesine bakarak burada işlerin istediği gibi gitmeyeceğini anladı. Bu arada dışarıda gördüğü o adam hâlâ muallimin aklındaydı.

Kahvecinin çırağı önde muallim arkada lojmanın yolunu tuttukları zaman güneş bir anne şefkati gibi son ışıklarını saçmaktaydı. Senelerdir pek de kullanılmadığı göze çarpan lojmana yerleşen muallim, yol yorgunluğundan dolayı üzerindeki elbiseleri dahi çıkarmadan kendisini yatağa bırakıverdi. Şimdi zihnini gördüğü o güzel kız ve saç başı dağınık adam meşgul etmekteydi. Bir de ilk etapta çok da önem vermediği kahvecinin sözleri...

Duvardaki örümcek ağlarına bakarken muallimin dudaklarından saç başı dağınık adamın -kahveci çırağından öğrendiğine göre köyün delisinin- okuduğu mısralar dilinden dökülüyordu.

Surda bir gedik açtık; mukaddes mi mukaddes!
Ey kahpe rüzgâr, artık ne yandan esersen es!...

Daha sonrasında kahvecinin sözlerini düşündü muallim.

Bana bak muallim! Burada insanların senin okuduğun şehir yerindeki gibi gününü gün edip hayatın tadını çıkaracak kadar ne vakti ne de parası vardır. Burada gördüğün her insanın evinde en az on boğaz var. Şimdi bu yaşlı başlı adamlar çıkıp çalışsın da bebeler mektepte a, be, ce ile mi vakit harcasınlar? Tarlada, bağda, bahçede çalışacaklar ki karınları doysun. Mektep karın doyurur mu sana soruyorum muallim, söyle!

Bu ne tezattı ya Rabbim! Bir yanda okulu, bilgiyi önemsemeyen insanlar, bir yandan da deli diye tabir edilen adamın dilinden dökülen mısralar...

Ertesi gün erkenden uyanan muallim, okullar açılmadan eksikleri tamamlamak için okulu dolaş-

maya başladı. Neler hayal etmişti fakat şuan karşısında derme çatma bir bina bulunmaktaydı. Olsun, biliyordu ki gerçekler hayaller kadar güzel olamıyordu. Köyün girişindeki kız müstesna...

Okulu dolaşp yapılacaklar listesini çıkardıktan sonra muallim lojmana döndü. Lojmanın önünde elinde kahvaltı tepsisiyle bekleyen nur yüzlü ton ton nineyle karşılaşan muallim, yapılan bu ikram karşısında çok mutlu oldu. Ton ton ninenin ellerini öpmeye çalıştı. Fakat nine elini öptürmedi. Yanlış bir şey yapmaktan korkan muallimin hâlini gören yaşlı nine, şefkat yüklü bir ses tonuyla:

-Asıl elleri öpülesi sizlersiniz. Karanlığı aydınlığa kavuşturacak, ruhlara sinmiş olan cahillik kalıntılarını süpürecek muallimler. Ben okuma yazma bilmem oğlum fakat bildiğim bir şey vardır. Okuyacaksınız. Din de ilk olarak böyle emretmemiş miydi? Tarlada tapanda çalışmak nereye kadar oğlum? Zihni çalıştırmadıktan sonra beden nereye kadar dayanır? Bakma sen insanların evdeki boğazları kim doyuracak demesine. Ben bilirim ki dağda bir ceylan doğsa, ovada onun için ot biter. Yaratan elbet rızkını da verecektir. Sen çalış ve ne olur senden öncekiler gibi hemen pes etme. Şüphesiz ki peygamber de taşlanmış, horlanmış ve hakir görülmüştü. Ancak sabredenler muzaffer olacaktır. Rabbim yardımcın olsun.

Günler hızlı bir şekilde geçmekteydi. Köye geleli bir ayı geçen muallim, köyde her şeyin aynı duranlıkta geçmesine şaşırıp kalmaktaydı. Oysa şehir böyle miydi?

Her gün aynı saatte dağa doğru giden köyün delisi bu sefer takip edildiğini fark etmişti. Adımlarını sıklaştıran köyün delisi her zaman gittiği ağacın dibine oturuverdi. Delinin hızına yetişmekte zorluk çeken muallim nefes nefese dağa tırmandığında gözlerine inanmakta zorluk çekti. Koca ova, uçsuz bucaksız bir şekilde ayaklarının altına serilivermişti. İleride ufukla birleşen çarşaf gibi denizin, pamuk ve tütün tarlalarının oluşturduğu renk cümbüşü karşısında kendisinden geçen muallim, bir an için oraya neden çıktığını unutuvermişti. Kendine geldiğinde ağacın altında kitap okuyan deliye doğru yaklaştı ve yanına oturuverdi. Köyün delisi hep dışlanmış ve hep ezilmiş olduğundan artık kendini insanlardan uzak tutuyordu. Yine aynı şeyi yapmayı denedi fakat bu sefer kendisine bir el uzatılmış ve merhaba ben Furkan diyordu. Başta tereddüt eden deli daha fazla dayanamayarak:

-Bilal, Deli Bilal deyiverdi.

Hâl hatır soran muallim, Bilal'in hiç de denildiği gibi deli olmadığına kanaat getirdi. Bilal'e dönerek:

-Sana neden deli diyorlar Bilal? Ben senin deli olmadığımı düşünüyorum, dedi.

-Evet deliyim. Sen de delisin muallim. Başkalarından farklı olana deli denmez mi? Bilip öğrenme duygusu beni o kadar meşgul ediyor ki saatlerce kitap okuyor ve öğreniyorum. İşte bu yüzden deliyim. Geldiğin günden beri izliyorum seni. Sen de gece gündüz okuyor, yazıyor ve çiziyorsun. Merak etme muallim, yakında sana da deli diyecekler. Ve şunu asla unutma muallim, öğrendiğim her şeyi kendisine borçlu olduğum babam, her zaman "Eğer yaptığın bir işte sana deli demiyorlarsa o işi hakkıyla yapmıyorsun demektir." derdi. O yüzden aldırıyorum.

Duydukları karşısında memnun olan muallimin gözleri, Bilal'in yanında duran çuvala takılıverdi. Bunu gören Bilal, kitap dolu çuvalı yavaş yavaş boşaltmaya başladı.

Necip Fazıl'dan Ahmet Hamdi'ye kadar her türlü kitap mevcuttu. Muallimin dudaklarında hafif bir tebessümle "Kim deli kim akıllı" sözleri dökülüverdi.

Artık muallim ve Bilal sıkı dost olmuşlardı. Okulun tamirini birlikte yapıyor, sonrasında da dağa çıkarak saatlerce kitap okuyorlardı. Okuyor ve müzakere ediyorlardı. Ve tabii muallime de damga vurulmuştu. Artık o da Deli Muallim idi.

Bir küheylan gibi çatlarcasına koşan zaman, su gibi geçmiş ve okul dönemi gelmişti. Gelmişti gelmesine ama okula tek bir öğrenci dahi gelmemişti. İlk hafta böylece geçti.

Okul zamanı dışında dağda kitap okumaya devam eden iki deli, Beyaz Zambaklar Ülkesinde kitabını okumaya başladıklarında akıllarında bir ışık yanıvermişti. Bir millet okumalı, bilinçlenmeli ve herkes yaptığı iş ile ülkesinin kalkınmasına destek olmalıydı. Tıpkı orada anlatıldığı gibi ayakkabıcısından yumurtacısına kadar herkes, ülkesinin kalkınmasında rol oynamalıydı. Ve eğer onlar okula gelmiyorsa, okul onlara gitmeliydi. Hemen çalışmalarına başlayan muallime Bilal de yardım etmekteydi. Tarla tarla, bağ bağ dolaşılıyor. Bulunulan her fırsat değerlendiriliyordu. Bir yemek arası hatta su molası dahi değerlendirilip bir şeyler anlatılıyordu. İlk etapta herkes okuma ve yazma öğrenmişti. Öğretme azmiyle yanan bu iki deli bununla yetinmeyip daha farklı işlere girişmeye başladılar. Sıra büyüklerdeydi. Artık ev ev dolaşılıyor, nerede bir kalabalık görülürse hemen orada olunuyordu. İnsanlara okuma yazma öğretiliyor, kendi yaptıkları işlerde nasıl çalış-

şırlarsa ülkelerinin kalkınmasına katkıları olacağı anlatılıyordu. Ve bu işi öyle içten yapıyorlardı ki en katı gönüller dahi teslim olmaktan kaçamamıştı. Artık herkes okula gelmeye başlıyor, şehirden dergi, gazete, kitap sipariş ediliyordu. Bunlar tıpkı kitapta anlatıldığı gibi insanların kazandıklarının bir kısmını vermeleriyle alınıyordu.

Köy okuyor ve öğreniyordu. Artık yedisinden yetmişine herkes elinde kitapla dolaşıyor. Buldukları her fırsatta okuduklarını başkalarına aktarıyorlardı.

Köyde sadece ilkokul olduğundan il ve ilçelere öğrenciler gönderiliyor, arkalarından mutluluk göz yaşları dökülüyordu.

Tüm bu olanlar karşısında muallimin aklına Bilal'i ilk gördüğü gün ve o mısralar geldi:

Surda bir gedik açtık; mukaddes mi mukaddes!
Ey kahpe rüzgâr, artık ne yandan esersen es!

GÖNLÜMCE

Mustafa İlker Kara
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

Kavuşmuş olsaydık sevda limanında
Bil ki bu şiirler,
Yüzemezdi denizinde.
Bin bir çeşit aşk güvercinleri,
Uçamazdı gökyüzünde.

Gözlerimiz aşkın ebedi
Mahkûmu olsaydı,
Mahpushaneler özgürlüğün,
Başkenti olurdu.
Aşkın ihtilal metinleri,
Oralarda okunurdu.

Ellerimiz uzansaydı birbirine
Umutlar taze bir papatya gibi
Sevgi damıttırdı yeryüzünden,
Güller muhabbet içerdı,
Bülbül sesinden.

Ve biz yan yana olabilseydik,
Akmazdı mürekkebin
Gönlünden şiirler
Güneşi doğurmak için
Can atmazdı gece
Sen Leyla olamazdın,
Değiştirebilseydim gönlümce.

HUZUREVİNDE BAYRAM

Mustafa Öztürk

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Ramazan ayının feyz ve bereketinden nasibimizi almak için hep bir arada yaşadık. Dostluğumuz daha çok kuvvetlensin, yalnız kalmayalım diye... Hepimiz ayrı ayrı şehirlerden gelerek bir çatı altında toplanırdık. Aradaki mesafeler, yolların uzunluğu bir araya gelmemize engel değildi. Çünkü birbirini seven, sayan, birbirine gönülden bağlı dört gençtik. Böyle olmamız, büyüklerimize saygıyı, küçüklerimize sevgiyi kendiliğinden oluştuyordu. Bir araya sadece Ramazan ayında geleceğiz diye, okulumuzun mezuniyet töreninde sözleşmiştik. Dördümüz de öğretmen olmak istiyorduk. Mezun olmamızın ardından dördümüz de öğretmen olarak atanmıştık. Arkadaşlarımızın üçü de başka başka şehirlere tayin edilmişlerdi. Her sene kucak dolusu sevgiyle buluşurduk ve evimize doğru yüzlerimizdeki gülümsemenin verdiği mutlulukla yürürdük.

Güle oynaya yine bir Ramazan ayını daha bir arada geçirerek bayrama erişmiştik. Her sene bayram namazından sonra pastaneden börekler, poğaçalar alırdık ve huzurevinin yolunu tutardık. Kahvaltımızı sevgiye, şefkate muhtaç insanlar arasında yapmak, eşsiz bir mutluluk, bayramın asıl neden olduğunu bilmemizi sağlayan göstergelerden biriydi.

Elimizden geldiği kadarıyla yaşlı ninelerimizin, dedelerimizin ve babaların, annelerin yalnızlık hüznünü dindirmeye çalışırdık. Belki onların asıl evlatlarının, torunlarının yerlerini tutamazdık, ama yalnızlıklarına, özlemlerine bir nebze de olsa ilaç olabiliirdik.

Bu insanlar arasında tek bir kişi aşırı derecede dikkatimi çekmişti. Emekli öğretmen İhsan amca, mesleğinin ilk yıllarında ailesini bir trafik kazasında kaybetmiş. Sürekli onların yasını tutar gibi görüntüsü vardı. Mahzun gözlerle bana bakıp “şimdi yaşıyaydın senin yaşlarında olacaktı, oğlum”, dedi. Gözlerinden iki damla yaş süzülürdü, başka hiçbir şey diyemedi. Ben ise önündeki sandalyede başımı omzuna dayamış otuyordum. Bir müddet ikimizin de ağzını bıçak açmadı, sadece İhsan amcanın gözyaşı damlaları bende çok ciddi tesir uyandırıyor, kendimi suçlu hissediyordum. Sanki görünüşümle İhsan amcanın yaralarını acıtmıştım. O, kendisine karşı duruşumu sezmiş olacak ki hemen konuştu, “Her bayram sabahı bende çok aşırı derecede hüznün hâsıl olur”, dedi. Bu hüznün, sadece onun için değildi, kim olsa onun gibi olurdu. Bir an kendimi onun yerine koyup

düşündüm. Onu bir baba yerine sayarak dedim ki, “Size hak veriyor ve çok üzülüyorum”. “Üzülme evladım kader böyleymiş!”, dedi ve kendini biraz olsun topladı.

Diğer üç arkadaşım, bütün herkesin bayramını kutlamış, herkesle sohbet etmişti. Yalnız ben İhsan amcadan ayrılamamıştım. Sanki onda beni çeken başka bir şey vardı. Onun durumuna acımış, üzül-müştüm. Onun huzurevi arkadaşları da kendi yalnızlığına üzülüyordu, fakat İhsan amca onlardan daha fazla üzülüyor, mahzun görünüyordu. Üç arkadaşım ve ben yüzlerdeki üzüntüyü bir nebze de olsa dindirebilmiştik. Fakat onların kalplerindeki üzüntü dinmiş miydi? Bunu elbette bilemezdik, fakat onların yüzündeki gülümseme bana ve arkadaşlarıma bayramı yaşatırdı. Zaten bayram başka neyi ifade ediyordu ki?

Büyüklerimizle birlikte olmak, ziyadesiyle mutlu ederdi bizleri. Onların yanındayken zamanın nasıl geçtiğini bilmezdik. Her bayram olduğu gibi sabah-tan öğleye kadar o sevgiye muhtaç insanların yanında dururduk.

Bu sene, yine öğleye kadar durmuştuk, zaten saatte hiç önem vermez, minarelerdeki ezan seslerine göre hareket ederdik. Sabahtan gittiğimize göre üzerine mutlaka bir ezan okunması lazım gelmekteydi. Ziyaretlerimizi hep önemser, zamanın uzunluğuna, kısalığına hiç bakmazdık. Huzurevine ayırdığımız zamanın da artık sonuna yaklaşmış olduğumuzun farkına ezanların okunmasıyla varmıştık. Hep bir ağızda “Allah’a emanet olun.” dememizle yüzlerdeki gülümseme birden yerini hüznü bırakmıştı.

Ayrılıyor oluşumuza İhsan amca daha çok üzül-müştü. Beni çok ama çok sevmişti; gözlerindeki yaşlar bu sevginin açıkça tezahürü gibiydi. Benden hiç ayrılmak istemiyordu. Tıpkı beni oğlu gibi sevmişti. Hüznün seliyle huzurevinin merdivenlerinden inmiştik. İhsan amca huzurevinin büyük pencerelerinin arkasından bize bakakalmıştı. Bize diyorum, aslında bana bakakalmıştı. Bayramın ikinci günü oturduğum yerde sürekli İhsan amca'yı düşün-müş-tüm. Onun yanına duyduğum büyük özlemle bir daha gitmek istemiştım. Nitekim isteğimin verdiği büyük kuvvetle kendimi huzurevinin kapısının önünde bulmuştum. Huzurevi karanlıklara, sessizliklere bürünmüştü; ne bir konuşma, ne bir bağırış ne

de bir tek kişinin yüzünde gülümseme vardı. Daha dün gene buradaydım, buradaki insanlar, hayatlarındaki yalnızlığa, sevgisizliğe rağmen yine de biraz olsun yüzlerinde gülümseme olan insanlardı.

Huzurevinden sorumlu olan bakıcı kadınlar benim yüzümdeki ifadeyi hemen fark ederek söylediler: “Siz dün gelmiştiniz, hani yaşlı amcayla çok alakadar olmuştunuz, tekrar onu ziyarete gelmiş olmalısınız”, dediler ve hep birlikte seslerini çıkarak ağlamaya başladılar. İşte ben o zaman İhsan amcanın ahirete intikal ettiğini anlamıştım. Ve sebebini öğrenmek istemiştım. Etrafa bağırp çağırılmıştım. Hep bir ağızdan “Sebebi sizsiniz, sizden ayrılmasına kalbi dayanmadı”, dediler. Dün akşam namazından sonra yatağında benim adımlı sayıklayarak fenalaşmış. “Ahmet, evladım beni neden bıraktın? Ben seni çok sevmiştim” demiş ve kalbi bana olan isteğe daha fazla dayanamamış, hayata gözlerini kapamış.

Ayaklarımın yürüdüğünü hissetmeyerek arkadaşlarımın yanına gelmişim. Çok üzgündüm, sürekli ağlamak, feryat figan etmek istiyordum. Arkadaşlarım hâlimden, tavrımdan çok kötü bir şey olduğunu anlamışlardı. Onlar sormadan İhsan amcanın öldüğünü söylemişim. Hepsi de çok üzülmüştü. Buna rağmen üçü de beni sakinleştirmeye çalışmıştı. Kardeşlerim, bizim vermiş olduğumuz buluşma, ziyaret sözü İhsan amcamızı öldürdü. Keşke yıllar önce böyle bir buluşma sözü vermiş olmasaydık. Nereden bilebilirdik bizlere bu kadar bağlanılacağını, bizlerin sevgisinin can alacağını...

Bu bayram hepimizin hayatta yaşadığı en hüzünlü bayram olmuştu. Bu seneden itibaren artık arkadaşlarla hiç bir araya gelmemiştik. Halen birbirimize gönülden bağlı insanlar olduğumuzu birbirimize gönderdiğimiz mektuplardan anlardık. Nereden bilebilirdik ki bayramın yas, hüzün getirip bizi ayıracağını...

ÖZ-BEN

Tuğba Yavuz
Hukuk Fakültesi

Herkesi beynimde taşımak
Bir tümör olarak.
Herkesi yer açmak beynimde
Kendimden çalarak.
İşte bu!
Bu, pencereme konan kuşları kaçırıyor.
Dua ederken rezil olmaktan korkmuyorum,
Zincirli benliğime iyimser bir resim çiziyorum
Özümden çalarak
Boyadan, sanattan ve renkten çalarak.
Gökyüzünü ve insanları avcumdan kaçırınca
Salon edebiyatından müteessir bir şair oluyorum.
Evet, evet korkmuyorum zincirlerimden
Nazar boncuklu çocuklar yetiştiriyorum içimde
Boyunlarına muskalar takıyorum
Şehrin sarısını yüzlerine sürüp
Sokaklara salıyorum
Çünkü biz sarı bir isyan çıkartacağız
Gökyüzünü yama yapacağız devletin köklerine
Ve annem bize dua edecek.

YARDIM ÇİĞLİKLARI

Büşra Koç
Türk Dili Edebiyatı Bölümü

Dört insan, dört hikâye ve dört büyük haber... Büşra, elindeki kahvesini yudumlarken bir yandan da heyecanla konuşan arkadaşını dinliyordu. Ama gerçekten dinlemiyordu sadece dinliyor görünümü verip kafasında kurduğu düşüncelerle boğuşuyordu. Büşra, yirmili yaşların başında iletişim fakültesinde okuyan hırslı bir kızdı. Bir haftadır kafasındaki düşünceler yüzünden gözüne uyku girmemişti. Çünkü üniversitelerinde bulunan hoca onlara büyük bir ödev vermişti. Bu ödevle birlikte üniversitede daha fazla ilerleme şansına sahip olacaktı. Tabii ilk önce bu ödevi layıkıyla yerine getirmesi lazımdı. Ödevleri dikkat çekici, insanların ilgisini çekebilecek bir haber olacaktı. Arkadaşının onu dinlemediğini fark eden genç kız sinirle kaşlarını çatı.

“Büşra, sen beni dinlemiyorsun, ben de beni dinliyor diye sana neler anlatıyorum.”

“Kusura bakma Melis ama aklım hâlâ yapamadığım ve sunulmasına iki gün kalan ödevimde.”

Melis, karşısındaki televizyona bakarken gözleri heyecanla irileşti.

“İşte bu! Galiba senin işine yarayacak bir şeyler buldum.”

Büşra merakla gözlerini televizyona dikti ve heyecanla haberi dinlemeye başladı.

“Mültecilerin sayısı gün geçtikçe artmaya devam ediyor. Canını kurtarmaya çalışan insanların güvendikleri tek liman Türkiye oluyor.”

Büşra, aklına gelen fikirle gülümsedi. İşte sonunda yapacağı haberi bulmuştu. Mülteciler, onun üniversitedeki yükselme-sinde gizli anahtardı. Ve o bu gizli anahtar çok güzel bir şekilde kullanacaktı.

Aradan geçen iki gün boyunca sınırda bulunan mülteciler hakkında yoğun araştırmalar yaptı. Bu sefer Suriye'den gelenler hakkında haber yapmak istemiyordu. Çünkü onların hakkında yeteri kadar haber yapılmıştı. Genç kız haberini Filistin'den göç eden insanlar hakkında yapıp hocadan artı puan kazanacaktı. Elinde bulunan kâğıtlara son kez baktı. Bu kâğıtta bulunan isimler sayesinde olacaktı her şey. Meryem, Betül, Fatma ve Rabia...

Gülümseyerek kapattı telefonu. Dört kadın ile tek tek telefon görüşmesi yapmış, onları İstanbul'da buluşmaya ikna etmişti. İşin içine yalan da katsa

mutluydu. Hem küçücük yalandan ne olurdu ki? Onlara yaptığı haberi bütün dünyaya duyuracağını ve herkesin dikkatini çekeceğini söylemişti. Alt tarafı küçük bir yalandı. Omzunu umursamaz bir şekilde silktikten sonra yaptığı işe geri döndü.

Sonunda beklenen gün gelmişti. Büyük buluşmaya sayılı dakikalar kalmıştı. Dört kadın içlerindeki sevinci adeta yüzlerine yansıtmış, heyecanla onların bu kadar sevinmesine sebep olan kişiyi bekliyorlardı. Gelen kişiyi gördüklerinde hepsi heyecanla ayağa kalktı. Büşra, yanındaki kameranla buluşacakları yere geldiğinde ayağa kalkan dört kadını görünce güler yüzle onlara doğru yürüdü. Hepsiyi tokalaşmaya hazırlanırken kadınların ona sıkıca sarılmasıyla şaşkınlığı gizleyemedi. Oysa kadınlar ona kurtarıcı gözüyle bakmış ve ona sıkıca sarılmışlardı. Genç kız şaşkınlığını bir kenara atıp ona ayrılan yere oturdu. Kadınların beklentili bakışlarından rahatsız olsa da konuşmasına devam etti.

“Hepiniz hoş geldiniz. Beni kırmayıp geldiğiniz için teşekkür ederim. Şimdi hepinizin bana tek tek hayat hikâyenizi anlatmanızı istiyorum.”

“Bu haber ile sesimizi duyurabilecek miyiz?”

Büşra gelen soru karşısında heyecanla yutkundu.

“Tabii zaten bu haberi herkesin duyması için yapıyoruz. Hadi anlatmaya başlayın.”

Anlatmaya başlayan ilk kişi Meryem oldu.

Gökyüzündeki güneş her şeye inat gülümsüyor izlenimi veriyordu. Buranın yakıcı havasına alışan insanlar işe gitmek için son hazırlıklarını tamamlıyordu. Sanki sıradan güne hazırlanır gibi onların hazırlanmasına yardımcı olan eşleriyle sohbet ediyorlardı. Meryem de kocasını hazırlayan kadınlardan biriydi. Tek gözlü bir evde inşaat işçisi olan kocası Muhammed ile bir yandan sohbet ediyor bir yandan da hazırlanmasına yardımcı oluyordu. Elindeki erzakı kocasına uzatıp gülümsedi. Bu gülümseme o kadar sahteydi ki... İçi kan ağlayan kadın güçlü olduğunu göstermek için yüzüne bu sahte gülümsemeyi yapıştırmıştı. Sadece Meryem değil tüm kadınlar bu sahte gülümsemeyi yapıyordu. Muhammed, karısının sahte gülüşüne üzgün bir tebessümle cevap verdi. Galiba o karısı kadar güçlü değildi. Tüm olanlara karşı güçlü duramıyor, iyice zayıf insana dönüşüyordu. Hatta bazen yaşının verdiği olgunluktan ve

erkekliğinden utanmayıp hıçkırarak ağlamak istiyordu. Ama bu davranışı karısının yanında yapamazdı. Bunu yaparsa karısını daha fazla incitirdi. Meryem'e son kez baktıktan sonra rutubet kokan evinden çıktı. Meryem, kocası çıktıktan sonra uzun süre kapıya baktı ve acı acı gülümsedi. Daha fazla tutamadığı gözyaşlarını serbest bıraktı. Kocası gitmişti artık acısını rahat rahat yaşayabilirdi. Bu zalim toprak ondan ne kadar çok şey almıştı? Zaten her şeyin sorumlusu yaşamlarını sürdükleri toprak değil miydi? Buram buram insan kanıyla besleniyordu bu zalim toprak. Meryem, duyulan her saladan sonra nefes alamıyor, ağlama krizlerine giriyordu. Diğer insanlar her gün duyulan salalara alışmıştı. Ama Meryem bu konuda diğerleri gibi değildi. Meryem'in alışamamasının sebebi belki de acısının taze olmasıydı. Yorgun adımlarla banyoya doğru ilerledi. Korkak gözlerini aynayla buluşturdu. Koyu kahverengi saçları bakımsızlıktan dağılmış, açık kahverengi gözleri ağlamaktan kızarmıştı. Hayat ona en kötü acıyı yaşatmıştı. Gözlerden sakındığı oğlunu feci bir şekilde kaybetmişti. Oysa oğlu o gün ne kadarda mutluydu. Babası ona yepyeni ayakkabılar almış, o da çocukluk heyecanı ile kendini yeni ayakkabılarıyla dışarı atmıştı. Evlerinin bahçesinde bulunduğu el bombasını oyuncak sanarak kendi feci sonunu hazırlamıştı. Meryem o zaman anlamıştı. İnsanların vicdanını yavaş yavaş kaybetmesini... Meryem'in yapacağı tek şey Allah'tan yardım dilemekti. Ve biliyordu ki Allah masumun duasını cevapsız bırakmazdı.

Betül, güne tatlı bir telaşla başladı. Bugün sevdiği adam Ahmet ile nişanlanıyordu. Bugün heyecandan yaptığı sakarlıkları saymazsak neredeyse her şey tam sayılırdı. Tek eksik Ahmet ve ailesinin daha gelmemesiydi. Son kez aynada kendine baktı. Mutluydu. Hem de oldukça fazla... O kadar yıl beklemesine değmişti. Çok beklemişti ama imkânsız dediği gün umutlarının tükenip bittiği anda ona hediye olarak gönderilmişti. Kapının çaldığını duyunca heyecanla kapıya doğru koştu. Kapıyı açmasıyla gülen yüzü ciddi bir hâl aldı. Ahmet eli yüzü kanlar içinde karşısında duruyordu. Korkuyla attı kalbi. Gözleriyle etrafı taradı. Babası neredeydi? Ahmet neden bu hâldeydi? Genç adam, söze nasıl başlayacağını bilemedi. Nasıl söylenirdi ki bu? İçinden derin nefes aldı ve zorlukla konuştu.

“Betül, baban...”

Genç kız, kulaklarını elleriyle kapattı. Dizlerinin bağının çözüldüğünü hissetti. Usulca kendini en yakınındaki sandalyeye bıraktı. Gözlerini boş bir noktaya kilitledi. Ve içini titreten o soruyu sordu. Babası gerçekten ölmüş olabilir miydi? Etraftaki

hareketler ağır çekimde ilerliyordu. Genç kıza doğru gelen insanlar, acıyan gözler... İyice kendine sokuldu. Hayır! Gerçek olamazdı bu. Etrafında çoğalan insanlar gerçekliğini daha da yüzüne vuruyordu sanki. Kendini kapatmayı seçti. Başını iki eli arasına alıp çıldırmaşçasına bir ileri bir geri gitmeye başladı. İyice kapattı kendini gerçekliğe. Anılarında bir yerde babasına rastladı işte o an. Düşüğünde elini tutan, hatalarında kıyamayıp ona sarılan, annesinden sığındığı liman. Gitmiş olamazdı. Onunla sonsuza dek anılarında kalmalıydı. Ama etraftaki insanlar izin vermedi buna. Kocaman ellerle sıyrıldı hayallerden. Babası gitgide küçülmeye başladı. Ve yok oldu o boşlukta savrulurken. O kocaman ellerin sarsıntısıyla uyandı birden. Ahmet karşındaydı. Genç kızın gözlerinde yaşlar elleri iki yana düşmüştü. Kafasını kaldırıp gözlerinin içine baktı. O, yalan söylemezdi. Bir umutla sordu titreyen sesiyle:

“Ölmedi dimi Ahmet? O bunu hak etmiyor.”

Ahmet, bakamadı yüzüne. Kaçırıp gözlerini. Ve işte o zaman anladı. Zeminin ayaklarından kayıp gittiğini hissetti. Vücudunu etkisi altına alan titremeye karşı koyamadı. Boğazından gelen hıçkırıklar tüm odayı sarmıştı. Ahmet, genç kızın yanına geldi. Etrafındaki herkesi uzaklaştırarak sıkıca sarıldı. Genç kız sonsuza kadar sevdiği adamın yanında kalmak istedi. Bütün acılarını inkâr edercesine...

Fatma ise güne mezarlığa gitmekle başladı. Zaten her sabah gelirdi bu mezarlığa. Kocasını ve oğullarını art arda bu zalim toprağa vermişti. Zamanla alışmıştı kaybetmeye. Artık insanlar ölümü normal karşılar hâle gelmişti. Ağlayamıyordu artık zamanında çok ağlamıştı. Eskisi kadar da acı çekmiyordu. Acı çekerse bu dağ gibi kadın zamanla yıkılır ve harabeğe dönerdi. Biraz da olsa mutluydu. Yaşlandıkça seviniyordu. Çünkü her yıl ölüme biraz daha yaklaşıyordu. Az kalmıştı ailesine kavuşmasına. Buydu bu güzel kadını ayakta tutan. Sevgiyle okşadı toprağı. Herkes eninde sonunda bu toprağın altına girecekti. Ailesi ondan erken ölse bile elbet bir gün buluşacaklardı. Mezar taşlarını tek tek öptükten sonra ayağa kalktı. Yorgun adımlarla evine doğru yürümeye başladı. Yaşlı bedeni uzun yolculuğu kaldıramadı ve dinlenmek adına yere oturdu. İşte o an duydu bağırtı ve ağlama seslerini. Elini kalbine götürdü. Dualar eşliğinde çığlığın duyulduğu yöne doğru yürüdü. Bir kadın hıçkırarak çıldırmaşçasına ağlıyordu. Elinde bir gömlek vardı sıkıca ona sarılmıştı. Sessizce mırıldandı. “Benim kocam suçlu değil ki?” Evet, yine Gazze’de sıradan bir gündü. İnsanlar, İsrail askerleri tarafından saçma sapan sebeplerden dolayı tutuklanıyorlardı. Burası nasıl yerd böyle? Toprağı ölümlle besleniyordu sanki. Rabia

sıkıca sarıldı gömleğe. Biliyordu kocası gelmeyecekti. Uzun süre bıkmadan usanmadan bekleyecekti ama kocası gelmeyecekti. Çünkü tutuklanan insanlar geri dönmezdi. Geride gözü yaşlı aileler kalırdı. Acıyla feryat etti. Birbirlerine daha yeni kavuşmuşlardı. Bu ayrılık o kadar erkendi ki... Yaşlı ellerin onu sakinleştir-meye çalışmasıyla gözünü yaşlı kadına dikti. Kadın zoraki gülümsemeye ona bakıyordu. Bir an annesini buldu o kadında. Sıkıca sarıldı ona. Anne güvenilirliğini hissetmek ister gibi... Yaşlı kadında sarılarak karşılık verdi. Zaten elinden başka ne gelirdi ki? Kadın başına bu olanları durduramazdı ki.

Büşra, boğazının düğümlendiğini hissetti. Ağlamak istiyordu. Kendinden tiksiniyordu. Onların yaşamını düşündükçe kendi söylediği yalandan utanıyordu. İnsanlar ne zaman bu kadar kötü varlık olmuştu? Düşünüyor, düşünüyor ve düşündükçe boğulacak gibi hissediyordu. Büşra, onlar kadar güçlü olamazdı. Bu acılar o kadar büyüktü ki bu acıları taşıyamazdı. Ağlamamak için kendini zor tutarak dört kadına sıkı sıkı sarıldı. Vedalaşırken onlara yalan söylediğinden bahsetmek istedi. Ama kadınların ona umut dolu bakışlarından sonra doğruları söylemekten vazgeçerek mekândan ayrıldı. Ertesi gün vicdan azabıyla ödevini teslim etti. Böylelikle Filistin insanları bir kez daha unutulurken sıradanlaştı.

BİR KUŞ OLSAM!

Efe Sıddık Tekinarslan
Türkçe Öğretmenliği
Yüksek Lisans Öğrencisi

Bir kuş olsam!
Uçsam uzak şehirlere,
İstanbul'a Londra'ya Paris'e...
Sevgi götürsem gittiğim yerlere.
Birbirine sarılan insanları görsem
İp atlayan çocukları, gülen yüzleri seyretsem.
Ağaçlara, çiçeklere, herkese selam versem
Uçarken yüzüme değen ılık rüzgârı hissetsem...

Bir kuş olsam!
Dertlilere deva olsam hastalara şifa versem
Kaldırımında ağlayan annenin gözyaşlarını silsem
Gurbette kavuşmayı bekleyen insanları birleştirsem.
Ne kadar acı varsa kader defterinde
Bir silgi bulup silsem yüreğimle
Dua eden insanları görsem evinde, camide...
Kanatlarımı açıp amin desem hepsine.

Bir kuş olsam! Uçsam gökyüzünde
Ülkemin üstünde oynanan oyunları görsem
Uyandırıp insanları gerçekleri göstersem
Bu memleket hepimizin, el ele verelim desem.
Bir kuş olsam! Uçsam uzak şehirlere
Barışa, umuda, kardeşliğe...
Beyaz bir sayfa açsam tüm gönüllere

YAŞAM TARZIMIZDA DEĞİŞİM

Yrd. Doç. Dr. Gülten Bulduker
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Her çağda toplumun temel taşı kabul edilen aile, bireyin ilk öğrenmelerine kaynaklık eder ve onun ruhsal gereksinimlerini karşılar. Aidiyet bilincinin oluşumu, duygusal bağların kuruluşu da bununla ilişkilidir. Türk ailesi, tarihî gelişim içinde kalıcı ve süregelen bir karakter göstermiştir. Sıkça kullandığımız “ev-bark sahibi olmak” deyişi, bark kelimesinin günümüzdeki uzantısıdır. “Bark” Orhun Anıtları’nda “mabet” anlamına gelir. Dolayısıyla ev de kutsal bir mabet kabul edildiğinden “bark” adını alır. Bu anlamda evlilik kişilerin kutsal güvenceye kavuşmasıdır. Eski Türklerde evliliğin kutsallaştırılması, kişilere huzurlu bir geleceğe güvenle bakma teminatı vermiş; kişiler ev-bark kurmaya özendirilmiştir. Evlilik bağıyla kurulan aile ortamında yeni nesillere geleneklerin aktarımı sağlanmıştır. Türk insanı, aile değerlerinin zayıflamasıyla birlikte başta neslin devamı olmak üzere, çocukların ve gençlerin topluma faydalı birer insan olarak yetişme imkânlarının yok olacağını farkındadır. Yine Orhun Anıtları’nda güçlü bir devlet yapısı ve onu ayakta tutacak törelerin düzenlenmesinin önemi boşuna vurgulanmamıştır. Türk milletinin köklü değer yargılarına ve güçlü bir ahlâkî sisteme sahip olduğunu vurgulayan Gökalt, büyük ulusların her birinin uygarlığın özel bir alanında birinciliği almasına karşın Türklerin de ahlâkta birinciliği kazandığını belirtir.

Türk ahlâkı, Türk kültür ve medeniyetinde aranmalıdır. Bu yüzden mazinin araştırılması büyük önem arz etmektedir. Kendi kültürünü bilmeyen bir milletin yabancı kültürleri anlaması ve ona göre istikrarlı bir düzen kurmasına imkân yoktur. Sosyolojik çevrelerde bir yaşam biçimi olarak algılanan kültürü, halkın zevkini yansıtan, geçmişten geleceğe aktarılan maddî ve manevî oluşumların tümü şeklinde tanımlayabiliriz. Köklü bir medeniyetin izlerini taşıyan Türkün mazisi özellikle edebiyatı, mimarîsi ve yaşam koşullarına göre biçimlenen hayat felsefesiyle büyük ve güçlü bir kültür zenginliğini barındırır.

İslâmiyet’in kabulüyle din değiştiren Türk halkının sosyal yaşamı ekonomik ve kültürel yönden her ne kadar başkalaşsa da, değişimin herhangi bir olumsuz etkisinden söz edildiği duyulmamıştır. Selçuklu ve Osmanlı Devleti başta olmak üzere, belli bir nizam çerçevesinde ne denli yüksek medeniyetler kurulduğuna tarih şahittir. Burada kültürün, sadece maddî yönü değil, medeniyetin yansımaları olarak insanların edep ve ahlâkî karakterlerinin yaşama biçimiyle uyumlu olması ve ruhî buhranlara sebebiyet vermemesi bir ölçüt alı-

nabilir. Tanzimat sonrasında ise Türk aile yapısı başta olmak üzere, Türk toplum hayatının en karışık olduğu ve sonuçları günümüze kadar tartışılan bir süreç başlamıştır. Bu dönemde “aile” ve bundan ayrı düşünülemeyen “kadınlar” konusu yazar ve düşünürlerin zihnini bir hayli meşgul etmiş; aile bireyleri “sosyal çevresi” ile beraber ele alınmıştır.

Tanzimat’tan Cumhuriyet’e uzanan süreçte batılılaşma konusunda birçok aydının ortak kanaati, her ne kadar batıdan ilim ve teknik bilgiyi almanın kaçınılmazlığı; buna karşın öz benliğe, yani kendi toplum hayatımıza sahip çıkmak şeklinde birleşse de pratikte durum böyle olmamış; batılılaşma daha çok toplum hayatında olumsuz yönleriyle tezahür etmiştir. Gökalt’e göre Tanzimatçılar, iki farklı uygarlığın yan yana yaşayamayacağını, bir ulusun ya doğulu ya batılı olacağını bilmedikleri için başarılı olamamıştır.

Servet-i Fünûn yazarları bu iki noktayı fark eder ve tercihlerini batı uygarlığından yana kullanırlar. Türk’ün mazisini ve tüm değerlerini görmezden gelmeleri, kültür ve sanat yönüyle batıyı bütünüyle örnek almak istemeleri romanlarında açıkça görülmektedir. Tanzimat ve Servet-i Fünûn dönemi eserlerinde yozlaşmış bir hayatın sergilenmesi, sanki bu hayata dönem yazarlarının öncülük ettiği gibi bir düşünce uyandırmaktadır. Günümüzde yaşanan birçok olumsuzluğun kaynağı olarak anılmaları da bu yüzdendir. Bu noktada yazarların kendi döneminin sosyal gerçeklerini veyahut da çeşitli fantezilerle süslenmiş bir hayal dünyasını eserlerinde yansıtmaya özgürlüklerinin olup olmadığı gibi bir soru akla geliyor: Sanat ahlâkî mesuliyeti kabul eder mi? Sanat eserlerinde sergilenen müstehcenlik ve yozlaşmış hayatlar, ahlâkî bünyenin zayıflamasına sebep olabilir mi? Bu soruları cevaplamak biraz zor olsa da sanatın kişilerin mizacına bağlı şahsî, bünyevî bir tesirinin olduğu söylenebilir; ancak zamana yayılan süreçte değer yargıları üzerindeki genel tesirini izlemek mümkündür. Nitekim insanda gördüğüne alışmak gibi bir eğilim vardır. Toplum kuralları doğal mekanizması içerisinde işlemekte, kınanma korkusu olumsuz davranışlar konusunda caydırıcı bir güç unsuru olabilmektedir; ancak hızlı değişim olgusu, insanlara anormal gördükleri şeyleri kısa bir süre sonra normalmiş gibi algılayabilir. Onun için de hızla sanayileşen ve kentleşen ülkeler, sosyal bilimlerle güzel sanatlar sahasını ihmal etmemelidir.

NEDİR SIFIR?

Ayşegül Mazıcı

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Tüm sayıların farklı anlamları
Farklı uğurları varken
Sıfır neden kimsesizdir?
Bir isen özsün teksin, ikiysen güçlüsündür,
Üç tane olduğunda fazladan bir seçeneğin vardır,
Dörtse uğurlu sayınızdır belki.
Ama sıfır etkisiz eleman olmaktan öteye gidemeyen
Klasik bir sayı.
Sahi nedir sıfır?
Bir başlangıç mı, bitiş mi?
Sıfırlanmışsa bir şey bitmiştir değil mi?
Ya da tam tersi her şey yeni mi?
Ama zaten her bitiş bir başlangıç değil mi?
Bu soruların hepsi cevapsızdır belki.
Hiç sorulmamıştır da olabilir kim bilir?
Ee, ne yapmalıyız sıfır?
Başlangıçlarla umut yükleyip sevmeli mi?
Bitişlerle yol mu vermeli?
Kaldı ortada sıfır.
Sevilmeyen biri kadar yalnız.
Nedendir bilmem ama istemediler onu.
Başlangıçlardan yorulduklar belki.
Bitişleri kabullenememenin adı da olabilirdi.
Önüne diğer sayıları koyduğumuzda,
On olunca, yirmi olunca
Hele ki yüz olunca değeri paha biçilemez.
Ama tek başına ortası boş bir şekilden ibaret.
Fakat unuttukları bir şey vardı.
Değersiz olan o sıfırın istediğinde
Diğer tüm sayıları yutabileceği gerçeği.
Tıpkı sıfır gibi anlamsız buldukları çoğu şeyin,
Gün geldiğinde değer verdikleri her şeyi yuttuğu gibi.
Ne başlangıç, ne de bitiş olan;
Aslında kendi etrafında dönüp duran,
Ortası boş da olsa hayata ortadan tutunan o sıfırın,
Kendileri olduklarının farkına varmadan yaşadılar.

MIHRÎ HÂTUN'UN MÜRÂCA'A TARZINDA KALEME ALDIĞI BİR GAZELİ ÜZERİNE ŞERH DENEMESİ

İsmail Yıldırım
Araştırma Görevlisi
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Arapça bir kelime olan mürâca'a, edebî bir terim olarak sözlüklerde sözü döndürerek söyleme ve sorulu cevaplı, karşılıklı konuşma biçiminde yazılmış şiir olarak tarif edilmektedir. Klâsik Türk şiirinde karşılıklı söyleşme tarzında yazılan şiirlere de "mürâca'a şiir" denilmektedir. "Dedim-dedi" kalıbıyla yazılan bu gazelerde çoğu zaman konuşmada kalıbın birinci parçası âşık, ikinci parçası sevgili için kullanılır. Âşık ile maşukun karşılıklı konuşmalarından oluşan bu şiirlerde âşık sorar, maşuk da cevap verir. Ancak Mihrî Hâtun*, mürâca'a şiirinde kalıbın kullanımında sıra değişikliği yapmıştır. Mihrî Hâtun bir kadın şair olarak "dedi" sözleriyle dizelere başlayıp önce sevgilinin isteklerini, "dedim" sözüyle dizeleri bitirerek âşığın düşüncelerini dile getirmiştir. Mihrî Hâtun'un fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün kalıbıyla kaleme aldığı 5 beyitten müteşekkil "ol didüm be-ser" redifli gazelini beyit beyit anlamaya çalışalım:

Didi dilber hüsnümün hayrânı ol didüm be-ser
Didi her dem 'aşkumun giryânı ol didüm be-ser

Sevgili, "Güzelliğime hayran ol; aşkımla daima ağla" dedi. "Baş üstüne" dedim.

Bilindiği üzere Divan şiirinde sevgili, gönül mülkünün sultanıdır. Onun ağzından dökülen her bir sözcük âşık tarafından emir telakki edilmiş, âşık bu düstur çerçevesinde aşkını icra etmiştir. Sevgili, "ol" kelimesiyle birlikte kullandığı ifadeler aracılığıyla hem âşığa emir vermekte hem de onun nasıl bir âşık olmasını istediğini anlatmaktadır. Dolayısıyla sevgili, fizikî vasıflarına hayranlık ve aşkına tam bir itaat istemekte, âşık ise tüm bu istekler karşısında baş üstüne (be-ser) diyerek emre karşılık vermektedir. Burada Mihrî Hâtun'un her beytin sonunda tekrar ettiği "be-ser" ifadesi "başım, gözüm üstüne" günümüzde de deyim olarak kullanılmakta, şairin şiirinde kullanım alanı olarak dikkat çekmektedir.

Didi hüsnüm gülsitânımın hezârân derd ile
Rûz u şeb bülbül gibi nâlânı ol didüm be-ser

Sevgili, "Güzelliğimin gül bahçesinin binlerce derdiyle gece gündüz ağlayan bülbülü ol" dedi. "Baş üstüne" dedim.

Mihrî Hâtun, mürâca'asında klâsik şiirimizin geleneksel motif, benzetme ve mazmunlarından sıkça faydalanmıştır. Gül ile bülbül motifi de bunlardan biridir. Gül, çeşitli vasıflarıyla daha çok sevgilinin sembolü olarak kabul edildiğinden şairlerin ilham kaynağı, çiçeklerin de sultanıdır. Bülbül ise güle aşkıdan dolayı âşığa benzetilmiş; gülün aşkı ile yanıp tutuştuğu için "şeyda" (çılgin) ve "zâr" (ağlayıp, inleyen) sıfatları verilmiştir. Gül ile bülbülün söz konusu vasıflarından hareketle ilk önce Arap ve İran daha sonra Türk edebiyatında şairler, bu konuyu işleyen manzumeler kaleme almışlardır. Mihrî Hâtun da beytinde teşhis vasıtasıyla sevgiliyi güle, âşığı da bülbüle benzetmiştir. Sevgili, âşığa aşkının vermiş olduğu duygu nedeniyle ağlayıp inlemesini telkin etmekte; âşık ise bu telkini teslimiyet içinde kabul etmektedir. Ayrıca şair "hezârân" kelimesini tevriyeli kullanılarak hem bülbülleri hem de sayıca çok anlamına gelen binlerce ifadesini kastetmek istemiştir.

Didi Ka'be kûyumuñ itseñ tavâfın sıdk ile
'İd-i vaslumuñ hemân kurbânı ol didüm be-ser

Sevgili, "Bulunduğum yeri Kâbe gibi doğrulukla tavaf etsen, kavuşma bayramının hemen kurbanı ol" dedi. "Baş üstüne" dedim.

Müslüman bir kulun, kutsal kabul ettiği Kâbe'ye gidip orayı tavaf etmek istemesi şiirde; âşığın, sevgilisinin mahallesine giderek orada sevgili ile buluşması şeklinde ifade edilmiştir. Bu imaj klâsik şiirde "Kâbe-kûy" mazmununu işaret etmektedir. Çünkü sevgilinin mahallesi Kâbe hüviyetindedir. Beyitte, sevgili âşığından saf bir gönülle kendi mahallesine gelmesini talep etmekte, bunun netice-sinde ise âşığın sevgiliye kavuşarak, ona kurban olma hâdisesinin gerçekleşmesini istemektedir. Mihrî Hâtun, telmih sanatının da yardımıyla Kâbe'deki hacıların bayram günü kurban kes-

melerini, sevgiliye ulaşmanın bir yolu olarak görmektedir. XVIII asır divan şairlerinden Nazîm Yahya (ö. 1727) da sevgilinin mahallesini Kâbe olarak görmekte; Mihrî Hâtun'la aynı duyguları terennüm etmektedir:

Kâ'be-i kûy-ı yâre tâlib idim
Görmege ol makâmı râgıb idim

Didi yüz sür âsitânımda turup leyl ü nehâr
Sen de hıdmet-kârımuñ der-bânı ol didüm be-ser

Sevgili, “Eşiğimde durup gece gündüz yüz sürer. Sen de hizmetçilerimin kapıcısı ol” dedi. “Baş üstüne” dedim.

Şiirde sevgilinin talepleri devam etmektedir. Sevgili, âşığından bu sefer, kapısında gece gündüz hizmet etmesi-ni, ayrıca hizmetçilerin de kapıcısı olmasını istemektedir. Âşık için bu durum son derece sevindirici bir gelişmedir. Çünkü divan şiirinde âşık, sevgilinin kapısında kul, köle olmayı çoktan tercih etmiştir. “Padişah-gedâ” yani sevgili-dilenci mazmununu hatırlatan bu beyitte âşık, sevgilinin kapısında bir dilenci konumundadır ki sevgili de zaten bunu istemektedir. Âşık, sevgilinin bu isteğini memnuniyetle kabul etmekte, başım üstüne diyerek söz konusu memnuniyetini de dile getirmektedir.

Didi ey Mihrî saña cânân gerekse cân vir
İmdi gel ‘aşkum yolunda fâni ol didüm be-ser

Sevgili, “Ey Mihrî sana sevgili gerekse can ver. Şimdi gel aşkımın yolunda fâni ol” dedi. “Baş üstüne” dedim.

Âşığın dünyadaki yegâne kaygısıdır aşk. Aşk vasıtasıyla hayatı anlamlandırır, aşkın vermiş olduğu heyecanla vuslat yolculuğuna çıkar. Vuslat neticesinde sevgilide kaybolan âşık, onun yolunda fâni olmaya hazırdır. Bu bir yokluk değil, gerçek bir varoluş, büyük bir buluşmadır. Âşık artık sevdiğinde var olur, sevdiğiyle yaşar. Zira o olmak, onda olmak en büyük yakınlıktır sevgiliye. Zaten âşık da sevgilide yok olup, onda yaşamak ister sonsuza kadar. Âşık da bu durumun farkında olacak ki “baş üstüne” diyerek onda yok olmayı çoktan göze almıştır bile.

*(Mihrî Hâtun, Amasya’da 1455-1461 yılları arasında doğduğu sanılmaktadır. Sultan II. Bâyezîd (ö. 1512) devri kadın şairlerindendir. Asıl adı ve mahlası Mihrî’dir. Şiirlerinden ve ondan bahseden kaynaklardan anlaşıldığına göre Mihrî Hâtun, kültür düzeyi yüksek bir ortamda büyümüş, klâsik şiire vâkıf olmuştur. Arapça ve Farsça’yı hatta bunların edebiyatları hakkındaki malumatı da öğrenmiştir. Mihrî’nin müretteb bir Divan’ı ve mesnevî nazım şekliyle kaleme aldığı 461 beyitlik Tazarru’-nâme’si mevcuttur. Doğduğu yerde 1514-1515 yılları arasında ölmüş olmalıdır).

NEDEN DİLİMİZE VE KÜLTÜRÜMÜZE BU KADAR YABANCIYIZ?

Muhittin Silsüpür
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Türkçe dünya dilleri arasında Çince, İngilizce, İspanyolca ve Hintçeden sonra en çok konuşulan beşinci dildir. Peki, Türkçemizin değerini biliyor, dilimize gereken hassasiyeti gösterebiliyor muyuz? Tabii ki hayır.

Dil milletlerin ve kültürlerin en önemli bel kemiğidir, dilini kaybeden milletler önce kültürünü daha sonra benliğini kaybederler. Tarihte birçok millet, özellikle İngiltere, Fransa ve İspanya elde ettiği sömürgelerini uzun süre ellerinde tutabilmek için işe kendi kültürlerini o milletlere dayatmakla başlamışlardır.

Biz Türkler, dilimize yabancı kelime, hatta gramer-yapı almada fazla ileri gitmişizdir. Önce Arapça-Farsça kelimeler özellikle divan şairlerimizle birlikte hat safhalarda alınıp kullanılmıştır. O kadar ki bir ara Selçuklular Farsçayı devletin resmî dili yapmaya kalktılar. Büyük âlimlerimizden olan Mevlana dahi ünlü Mesnevisini Farsça yazmıştır. Gerisini siz düşünün artık.

Karamanoğlu Mehmet Bey şu fermanı okutmuştur “Bugünden sonra kimse sarayda, divanda, meclislerde ve seyranda Türk dilinden başka dil konuşmayacaktır.” Karamanoğlu Mehmet Beyin bu sözü Türkçeye verdiği değeri, önemi gösteren en önemli bir belgedir.

Mısırda kurulan ilk Türk-İslam devletlerinden olan Tolunoğulları, İhşidler gibi devletlerin yönetici gurubu Türk, halkı ise Arap idi. Böyle olduğundan devletin resmî dili Türkçe, konuşma dili ise Arapçaydı. Dilde ortaya çıkan bu ikilik nedeniyle bu devletlerin ömürleri çok uzun süreli olamaması gayet doğaldı.

Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemlerinde devlet içinde bulunan azınlıklar elde ettikleri ayrıcalıklarla kendi dillerini de kullanabilmişlerdir. Bunun doğal bir sonucu olarak da bağımsızlıklarını kazanmaları hiç zor olmamıştır. Sovyet Rusya hâkimiyeti altındaki devletlerin dillerini özgürce kullanmasını yasaklayarak kendi alfabesini ve dilini topluluk üyesi diğer devletlerde zorunlu hâle getirerek kendi kültürünü yaymış ve uzun süre o devletleri hâkimiyeti altında tutmuştur. Bu gün bakıldığında Orta

Asya Türk cumhuriyetlerinden özellikle Kazakistan hâlâ Rus kültürü etkisindedir.

Çin Halk Cumhuriyeti, Sincan Uygur Özerk Bölgesi’nde Uygur kardeşlerimizin kendi dilleriyle konuşmalarını dahi yasaklamış vaziyettedir. Onlara kendi dilini alfabesini zorunlu tutmakta ve böylece kültürleriyle olan bağı kopartmayı planlamaktadır.

Kültürümüzün dolayısıyla varlığımızın en önemli nedeni, taşıyıcısı ve aktarıcısı olan dil; özellikle aydınlarımızın yabancı hayranlığı nedeniyle, önce Arap-Fars dillerinden etkilenmiş ve yavaş yavaş bozulmaya başlamıştı. 1911 yılına gelindiğinde Ömer Seyfettin, Ali Canip Yöntem, Ziya Gökalp gibi yazarlarımızın etkisiyle ortaya çıkan Genç Kalemler hareketi ve buna bağlı olarak Ömer Seyfettin’in kaleme aldığı “Yeni Lisan” makalesi ile dilimize layık olduğu önem verilmeye başlanmış, dilimize giren yabancı kelimeler dilimizden çıkarılmaya başlanmıştır. Fakat yabancı kökenli olduğu hâlde artık tamamıyla Türkçeleşmiş olanlara dokunmamışlardır.

1960’larda ise “Arı Türkçe” sloganıyla, bu Türkçeleşmiş kelimeler de yasaklanmaya kalkıldı. Atatürk’ün 1930’larda başlatıp sonradan vazgeçtiği bu akım bir kısım ilerici aydın geçinen dilcilerimiz tarafından uygulandı; ata sözleriyle, şiirle, şarkıyla harmanlanmış ve derin manalar ifade edilen kelimeler ne yazık ki dilimizden atılmıştır. Ayrıca, ahenk-siz, manasız ve yanlış anlamlar içeren ve maalesef çoğu yabancı kökenli binlerce uyduruk kelime dilimize “Öz Türkçe” diye sokulmak istenmiştir. Bu da dilimizin sıradanlaşmasına, değerini yitirmesine zemin hazırlamaya başlamıştır maalesef.

Fazl-ı Ahlakîyesi mekteplerde okutulmuş şura-yı devlet reisi, hukuk ve mülkiye hocası Kemal Paşazade Sait Bey de şöyle demiştir:

Arapça isteyen Urban’a gitsin
Acemce isteyen İran’a gitsin
Frengiler Frengistan’a gitsin
Biz Türk’üz... Bize Türkçe gerek.

Atatürk, “Bana bir konuşan Türkçe yapacaksınız ki, dünyanın neresinde olursa olsun bütün Türkler bu dili anlayabilecekler. Türk Anavatanı Rus işgali altındadır. Bir gün kominizim yıkılacaktır. Fakat o

günü bekleyemeyiz. Çünkü Türk kardeşlerimiz dilini kaybetmiş olacaklar ve biz onlara anlayabilecekleri bir dili vermeliyiz” demiştir.

Atatürk, aydın kesimin hâlâ bol Arapça-Farsça yazmalarına karşı çıkmış ve Türk Dil Kurumu’nu kurarak yabancı kökenli kelimeleri atma kampanyası başlatmıştı. Atılan kelimelerin yerine en eski “Öz Türkçe” kelimeler konuyordu. Fakat bu iş abartılmış olup Atatürk bile Falih Rıfkı’ya “Çocuk, bu böyle olmaz, halk bizi anlamıyor” diye dert yanmıştı.

Atatürk’ün vefatından sonra, nedense sözde ilerci yazarlar Atatürk’ün tecrübesine de boş vererek “Arı Türkçe” kampanyası başlatıp “dil ırkçılığına” giriştiler. Artık sadece Öz Türkçe kelimeler kullanılacak, halkın diline yerleşmiş “yabancı sözcükler” tabu olacaktı. Böylece bir kuşak, bir önceki kuşağın yazdıklarını anlayamaz hâle geldi.

19 yüzyılın sonunda Tanzimat’la başlayan aşırı Batıcılık, Fransızca istilasına uğrattı dilimizi. Amerika filmleriyle, McDonaldlarıyla da kültür emperyalizmine başlayınca bu sefer de İngilizceye yönelmeye başladık.

Fransızcadan çevrilenler o kadarla kaldı. (asan-sör, kontrol, dosya, parti, rejim, kolonya, doktor, sigara, koridor, sinema, alkol gibi) İngilizce istilası dur durak bilmiyor. Gençlerin sohbetlerinde, selamlaşmalarında, deyimlerinde ve günlük hayatımızda yazılarda, şarkılarda, hatta dükkân tabelalarında!

Asıl tehlike şimdi İngilizce hayranlığımızda. Markalarımız bile İngilizce. Sanki Türkiye İngiliz Milletler Topluluğunun bir üyesi gibi. Güzel Türkçemizi kullanmaktan aciz hâle geldik ne yazık ki. Türkiye’de üretilen elektronik eşyalar hatta şekerlemeler bile İngilizce isimlerle üretiliyor. Eskiden Fransızca konuşmak kültürün göstergesi sayılırken günümüzde İngilizce konuşmak birçok kapının anahtarı olabiliyor. Artık iyi Türkçe bilmekten çok iyi İngilizce konuşmamızla övünür olduk.

Televizyonların, bazı program isimlerinin yabancı dillerde yazılması Türkçenin yoksullaşmasına neden oluyor, bazı dizilerde Türkçenin yanlış özensiz konuşulması dilimizi olumsuz yönde etkiliyor.

Günümüzde özellikle sosyal medyanın geniş kitleler tarafından hızla kullanılmaya başlaması dilimizin bozulmasını hızla arttırmaktadır SLM, NBR vb. sosyal medya dilleri artık yaygın olarak kullanılmakta, zengin ve köklü bir geçmişe sahip olan dilimiz maalesef bu ve daha birçok etken yüzünden değersizleştirilmektedir.

Türkçenin bozulma ve yozlaşmalardan korunması için başta devlet olmak üzere toplumun bütün kesimlerine görev düşmektedir. Toplumun bilinçlendirilmesi şarttır.

Eğer topluma ulus olma niteliklerini ve bu niteliklerin birbirlerinden ayrılmaz bağlarla bağlı olduğunu ve bu bağlardan birinin koptuğu süreçte ulusun dağılacığını anlatamazsak ulusal birliği sadece güçle bir arada tutmak imkânsızlaşır.

Unutmayalım ki dilimiz kültürümüzün, ülkemizin, birliğimizin, beraberliğimizin, geleceğimizin en önemli unsurudur. Dilimize gereken önemi vermezsek tarih sahnesinden çekilmemiz hiç de zor olmayacaktır.

Günümüzde Türkçe olimpiyatları gibi yarışmalar düzenlenerek zengin Türkçemiz uluslararası platformlarda tanıtılmaktadır. Böyle daha nice organizasyon düzenleyerek dilimizin uluslararası düzeyde tanınmasını sağlamak boynumuzun borcudur.

Binlerce yıllık tarihi olan ve bu gün Çince den sonra dünyanın en eski dili olan Türkçemizi korumak, gelecek nesillere aktarmak öncelikle biz Türkologların ve bütün milletimizin ortak görevidir. Unutmayalım ki dilimiz dünyada ne kadar çok kişi tarafından konuşulursa o kadar çok sözü dinlenen bir ülke hâline geliriz ve kültürümüz o derece yayılma alanı bulur.

ATTILA İLHAN'I ANLAMAK

Meltem Yıldız

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Attila İlhan'ın şiirlerini okuyan bazı insanlar “Abi ne yaşamış bu adam” diye düşünür. Çünkü içtenlikle yazılmış bu şiirlerin hikâyesi merak uyandırıcıdır. Bu büyülü sözler yaşanarak, hissedilerek birisi için mi yazılmış yoksa gelişi güzel, şiir yazmış olmak için mi yazılmış?

Şiir yazmak için yaşamak gerektiğini düşünüyorum. Çünkü aşkı anlatan bir şairin aşkı yaşamamış olması kadar saçma bir durum yoktur. Kendisinin hissetmediği bir şeyi başkasına hissettirmeye çalışması bir sonuç vermeyecektir. Attila İlhan'ın da aynı düşünceye sahip olduğunu şu sözlerinden anlıyorum “Şiir; insanların yaşadıkları anlara, duygularına, onların içeriklerine isim koyma sanatıdır.” Bu sözlerden de anlaşıldığı üzere her şiirinde bir yaşamışlık, bir hikâye vardır. Şiirlerinde beliren kimi hikâyelere bir göz atalım.

1- Ben Sana Mecburum
Ben sana mecburum bilemezsin
Adını mih gibi aklımda tutuyorum
Büyüdükçe büyüyor gözlerin
Ben sana mecburum bilemezsin
İçimi seninle ısıtıyorum.

Büyük bir tutkuyla bağlı olunan, âşıktaki derin izler bırakan sevgilinin hiç bir zaman unutulamayacağı, onun varlığının ve hayalinin aşığı sürekli meşgul edeceği gerçek aşkın değiştirilemez bir getirisidir. “Adını mih gibi aklımda tutuyorum” dizesindeki mih kelimesinin anlamı büyük ve sağlam, birleştiği parçadan ayrılması neredeyse imkânsız olan çividir. Yani şairin sevgiliye olan bağlılığının hiç bir zaman bitmeyeceği, sevgili ile arasında çok kuvvetli bir sevgi bağı olduğu anlatılmıştır. “Büyüdükçe büyüyor gözlerin” yaşanan ayrılık sürecinde sevgiliye olan tutkunun azalmak yerine arttığı anlatılmıştır. Ve “İçimi seninle ısıtıyorum” dizesinde ise sevgilinin hayalinin, yeniden ona kavuşma umudunun güç ve yaşama sevinci verdiğinden söz edilmiş.

2- Emperyal Oteli
...
Ben hiç böylesini görmemişim
Vurdun kanıma girdin, kabulümsün.

Emperyal Oteli adlı şiirden alınan bu dizelerde kabullenilmek zorunda kalan durum anlatılıyor. Şiirin bütününde anlatılan aşk öyküsü bu dizede kendiliğinden gelişen ve aşığa itiraz etme hakkı tanımayan bir durum olarak anlatılıyor.

3- Üçüncü Şahısın Şiiri
Gözlerim gözlerime değince
Felaketim olurdu ağlardım
Beni sevmiyordun bilirdim
Bir sevdiğin vardı duyardım
...

Aşk yakıcıdır ama karşılıksız aşk kavurucudur. Sevgilinin bir bakışı sevenin bütün dünyasını kararabilir.

“Çöp gibi bir oğlan ipince, hayırsızın biriydi fikrimce” dizesindeki rakip dayanılmaz derecede iticidir. Rakibin sevgiliye daha yakın olması ise seveni deli eder. Kıskançlık duygusunun verdiği hissiyat şaire bu dizleri yazdırmıştır.

“Jezabel kan içinde yatardı, limandan bir gemi giderdi, sen kalkıp ona giderdin, benzin mum gibi giderdin.” Şair sevdiğinin başkasına gitmesine içlenmekte ve buna katlanamamaktadır. Duyduğu öfke ile sevdiğini Tevrat'ta anlatılan kötü kadın Jezabel'e benzetmiştir. Yaşadıkları ilişkinin ise tanrılar tarafından lanetlenmiş olduğunu kabul etmiştir.

4- Kimi Sevsem Sensin
Kimi sevsem sensin / Hayret
Sevgin hepsini nasıl değiştiriyor
Gözleri maviyken yaprak yeşili
Senin sesinle konuşuyor elbet
Yarım bakışları o kadar tehlikeli
Senin sigaranı senin gibi içiyor
Kimi sevsem sensin / hayret
Senden nedense vazgeçilemiyor

Eski sevdanın veya eski sevgilinin etkisinden kurtulmak görüldüğü kadar kolay değildir. Şair kendisine yaklaşan diğer kadınları eski sevgilisine dönüştüren bir aşka sahiptir. Sevgilisinden sonra kimseyi sevmemiş, aşka âşık olmuştur.

“Kimi sevsem sensin/Senden ibaret.” Ve diyor ki “Herkeste senden bir parça var ama kimse bütünüyle sen değil.” Görüldüğü gibi şiirlere aşk hâkimdir ve bu aşk genellikle imkânsız aşktır. Zaten Attila İlhan gerçek aşkın imkânsız olduğuna inandığını söyler. Ayrılığın da sevdaya dâhil olduğunun savunucusudur. Bu düşünceyi ona yaşadığı aşklar kazandırmıştır. Bu şiirleri hissederek, yaşayarak yazmıştır. Aşk onun şiirlerinin ve hayatının vazgeçilmez bir parçasıdır. Aşkı yaşamış ve aşkı anlatmıştır.

DÜNYADA KLASİK GİTARIN GELİŞİMİ

Barış İpekçiler

Güzel Sanatlar Fakültesi Müzikoloji Bölümü

Klasik gitar bugün dünyada ve ülkemizde çok yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Bu kadar yaygın olarak kullanılan klasik gitarın, tarihsel süreç içerisinde yaşadıklarından kısa bir biçimde bahsetmek istiyorum.

Gitarın gelişimini sürdürdüğü bu yolda gitar benzeri çalgıların ilk örneklerini Mısır, Hitit ve Antik Yunan uygarlıklarına ait duvar resimleri ve taş kabartmaları gibi buluntularda görmekteyiz. Rönesans dönemine kadar olan diğer gitar benzeri çalgılardan bazıları ise Pandora, Kithara, Lavta, Guitarra Latina ve Guitarra Morisca oldukları görülmektedir. Rönesans dönemi-ne gelindiğinde ise gitar benzeri iki çalgı ön plana çıkmaktadır. Bunlardan birisi Vihuela bir diğeri ise günümüzde Rönesans gitarı olarak adlandırılan dört çift telli gitardır. Klasik gitarın Rönesans dönemindeki öncülerinden biri olan Vihuela için bilinen en eski yazılı müzik örneği 1536 yılı Luys Milan'a ait El Maestro isimindeki tablatur kitabıdır. Vihuela çoğunlukla İspanya'nın müzik hayatında yer alırken Rönesans gitarı tüm Avrupa'da kullanılmıştır.

Rönesans gitarının günümüz gitarına oranla üçte bir boyutunda olduğu tahmin edilmektedir ve dört çift tellidir. Yapı bakımından günümüz gitarından farklıdır. 16. yüzyılın sonlarında bu küçük çalgı, değişen müzik akımının da etkisiyle (Rönesans döneminden Barok döneme geçiş) Yerini "beş çift telli İspanyol gitarı"na (Barok gitar) bırakmıştır.

Barok gitar Avrupa'da tutulmuş ve çok popüler bir çalgı hâline gelerek hem halk hem de aristokrasi çevresinde çok beğenilmiştir. Fakat müzikte klasik dönemin başlamasıyla birlikte Barok gitar bu döneme ayak uyduramamış ve gözden düşmeye başlamıştır. Barok gitarın klasik dönemde de kullanılmasını sağlamak amacıyla ilk olarak çift teller atılmış tek tellere düşülmüştür. Daha sonra beş tek telli gitara altıncı tel eklenerek (günümüzdeki adıyla Romantik gitar) ortaya çıkmış ve bu dönemde hızla yaygınlaşmıştır. Barok gitar, Rönesans dönemi gitar benzeri çalgıları ile Klasik dönemin altı telli gitarı (Romantik gitar) arasında bir köprü görevi görmüştür.

Romantik dönemde gitarın gelişimine önemli katkılar sağlayan sanatçılar arasında İtalya'dan Carulli, Carcassi ve Giuliani'yi, İspanya'dan Aguado ve Sor'u sayabiliriz. Fakat 1850'lere gelindiğinde

gitar ses gürlüğü nedeniyle gözden düşmeye başlamıştır. 1860'lı yıllarda Antonio de Torres isimli gitar yapımcısı gitarın tasarımında yaptığı değişikliklerle son şekline getirerek bu sorunu ortadan kaldırmıştır.

J. Arcas ve F. Tarrega gibi besteciler bu gitar için eserler yazıp eserleri icra ederek gitarın eski popülerliğine kavuşmasını sağlamıştır. 19. yüzyılı 20. yüzyıla taşıyan besteci F. Tarrega gibi önemli ismin arkasından öyle bir isim geliyor ki bu kişi gitar müziğine yepyeni bir soluk getiriyor. Gitara Naylon teller takmasının haricinde yenilikçi bir yorumcu olan Andres Segovia Rönesans, Barok ya da Klasik dönem bestecilerinin yapmadığı bir şeyi gerçekleştirdi. Dönemin gitarist olmayan bestecilerinden gitar için eserler yazmalarını istedi. Böylece gitar repertuarının artmasının yanı sıra gitar tüm dünyada önceki dönemlerle kıyaslanamayacak kadar popüler oldu.

Tarrega, Llobet, Pujol, Anido, Prat, Diaz, Bream, Williams gibi sanatçıların ünlü ve büyük yapıtları gitar için düzenleyerek dağarı genişletme gayretleri daha sonra Castenuovo Tedesco, Roussel, Mompou, Villa-Lobos, Ohana, Britten, Henze, Torroba, Rodrigo, Hallfer, Berio, Turina, Falla, Takemitsu, Ponce, Bennett, Berkeley, Walton, Martin, Davies, Tippett, Dodgson, Arnold, Brindle, Lauro, Poulene v.b. gibi özgür yapıtlar yazan besteciler de katılmıştır. Türkiye'de ise bu isimler arasında Andreea Paleologos, Can Aybars,

İrkin Aktüze, Ziya Aydın, Sava Palasis, Savaş Çekirge, Misak Toros, Ahmet Kanneçi, Bekir Küçükay, Kağan Korat, Kemal Belevi, Soner Uluocak, Gökhan Yalçın ve daha nice katkısı olan gitarist, besteci ve değerli öğretmenlerimiz bulunmaktadır.

Klasik gitarın tarihi ile ilgili yazdığım bu yazı çok kısıtlı olup konu hakkında çok daha fazla bilgi edinmek isteyen okuyuculara benim de bu yazımı yazarken kaynak olarak faydalandığım Soner Uluocak'ın 'Klasik Gitar Tarihi I-II-III' isimli kitaplarını, Yıldız Elmas'ın 'Sorularla Gitar' kitabını, Gökhan Yalçın'ın 'Halk Müziğine Dayalı Gitar Öğretimi' isimli yüksek lisans tezini, Ahmet Kanneçi'nin 'Gitar İçin Beste Yapmış Türk Bestecilerinin Eğitimi ve Yapıtlarının Uluslararası Gitar Repertuarındaki Yeri' isimli yüksek lisans tezlerini okumalarını tavsiye ediyorum. Bahsetmiş olduğum bilgiler bu kitap ve tezlerde çok daha detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

ZAMANA VURAN DALGALAR ÜZERİNE

Güzel Zeynep Süphandağ
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Kitaplıklarımızda küçücük; hayatlarımızda kocaman yer kaplayan kitaplar ve onların büyüğü yazarları vardır: Ahmet Hamdi Tanpınar ve Virginia Woolf gibi... Elmas Şahin, *Zamana Vuran Dalgalar* isimli inceleme kitabında biri Doğu'ya biri Batı'ya ait bu iki ismi karşılaştırmış; şiiri ve romanı musiki ile harmanlayan Tanpınar ile şiirle romanı birleştiren Woolf'un benzerliklerini gözler önüne sermiştir.

Elmas Şahin kitabın giriş bölümünde çalışmanın içeriğini bizlere şu cümlelerle anlatır:

“Bu çalışmada, Modern İngiliz edebiyatında ‘kendine ait bir oda’nın büyüünde kalemini dalgaların yüreğine saplayan sıra dışı kadın yazarı Virginia Woolf’un Mrs. Dalloway’i ile Türk edebiyatında ‘zaman kırıntıları’ni avuçlarında sıkıp yekpâre geniş bir anın parçalanmaz akışında rüya seline kapılıp giden hülya adamı Ahmet Hamdi Tanpınar’ın Huzur adlı romanları karşılaştırmalı edebiyat kuram ve eleştirisi bağlamında incelenmektedir.”

Kitabın amacını ise şöyle açıklar:

“Ötekini övüp yüceltirken kendimizi yadsımayı, aksine kendimiz olanı anlayıp ötekinin karşısında bizim olanın gerçek değerini tespit etmeyi, ötekinin edebiyatı sayesinde daha iyi kavrarız.”

Zamana Vuran Dalgalar’ı okurken biri İngiltere’de biri Türkiye’de başlayan iki hayatın yazarlık serüvenlerine, ortak yanlarına ve yollarının nasıl edebiyatla kesiştiğine tanık oluruz. Erken yaşta annesini kaybeden ve aile içi sorunlar yaşayan Virginia Woolf’un bunalımlarla dolu hayatı ve bunun edebiyata yansması; yine aynı şekilde erken yaşta annesini kaybeden Ahmet Hamdi Tanpınar’ın bunalımlarla dolmasa da yalnız ve parasızlıkla geçen hayatının edebiyata yansması karakterlerde vücut bulur.

Virginia Woolf, 1882’nin Londra’sında doğar. Hayatını bunalımlara ve intihar girişimleriyle geçiren yazar 1941 yılında ceplerinde taşlar doldurarak kendini Ouse Nehri’ne bırakır ve bu son intihar girişiminde başarılı olarak hayata veda eder. Woolf yazma yetisini kaybettiği ve bu ruh hâlinin sevdiklerine zarar verdiği kanaatinde ki eşine bıraktığı intihar mektubunda bile “Görüyorsun ya bunu düzgün yazmayı bile beceremiyorum.” ifadesini kullanmıştır.

Ahmet Hamdi Tanpınar, 1901’in İstanbul’unda doğar. Hayatı iç hesaplaşmalarla, parasızlıkla ve hastalıklarla geçmiştir. Nitekim kendi içinde verdiği bu savaşa 61 yaşında yenik düşmüştür. O da tıpkı Virginia Woolf gibi yaşamının son döneminde yazma yetisini kaybettiğini düşünür, günlüklerinden anlaşıldığı üzere yazdıklarını beğenmez ve endişeler içinde kıvrılır.

Woolf da Tanpınar da erken yaşta annelerini kaybetmiş, savaş görmüş sanatçılardır. Bu yaralar sanatçıların ortak ruh hâllerinde buluşmalarını sağlayacaktır. Mrs. Dalloway ve Huzur bu buluşmanın eserleri gibidir. Bilinç akışı tekniğinin en başarılı örneklerinden sayılan bu iki roman da yaklaşık yirmi dört saatlik bir süre içinde geçmektedir. Mrs. Dalloway’in Clarissa’sı ve Huzur’un Mümtaz’ı her ne kadar yazarlarına benzeseler de Woolf ve Tanpınar, onları kendi hâllerine bırakmış, böylece bu iki eser otobiyografiden uzaklaşıp kurguya yaklaşmıştır. Mrs. Dalloway’in Septimus’ı ve Mümtaz savaş görmüş ve bunun etkilerini ruhlarında taşıyan karakterlerdir. Septimus’ın savaşta kaybettiği arkadaşı Evans’ın ölüsüyle kafasında konuşmasını; Mümtaz’ın Suat’ın ölüsüyle konuşmasını bu ortak ruh hâllerine bağlayabiliriz. Virginia Woolf’un da halüsinasyonlar görüp ölen annesinin hayaletiyle konuştuğunu açıklamıştır eşi. Elmas Şahin bu durumu küllerinden doğan Feniks kuşuna benzeter ve şöyle yorumlar:

“Ne Virginia kurtulabilir bu kâbuslardan ne de kurgu dünyasının Septimus’ı, Evans’ın ruhu ikinci bir ben’ gibi peşini bırakmaz genç adamın. Bir bakıma Feniks/Simurg kuşudur. Evans, Septimus’ın bedeninde yeniden doğar ve onu ölüme sürükler. Septimus da Mümtaz’ın bedeninde yeniden doğar, Mümtaz’ın karşısına Suat görüntüsüyle çıkar. Suat da Mümtaz’ı çıldırtır, ölen Suat’ın hayalleri Mümtaz’ı Septimus’laştırır. Yıllar sonra Oğuz Atay’ın *Tutunamayanlar*’ında Mümtaz, Turgut’un bedeninde küllerinden yeniden doğar. Benlik arayışı içinde kıvranıp duran şizofren bir bireye dönüşen, benliği parçalanıp yiten kendisine ikinci ben olarak Olric’i yaratan Turgut, Mümtaz’ın bıraktığı yerden devam eder. İkinci beni Olric ile bir başka karaktermişçesine sanki kendisinin yardımcısıymış gibi sohbet eder kendi kendisiyle, kendi beyniyle, ikinci benine sığı-

nıp ondan medet umar. Kısacası Feniks bu kez de Turgut ve Olric imgeleriyle yaşama devam eder. Bu da karşılaştırmalı edebiyata çok yönlü muazzam bir malzeme sağlar. Çağın bireyi neredeyse her yerde aynıdır.”

Tanpınar da Woolf da tüm karakterlerin zihinlerine kolayca girebilmek için üçüncü tekil şahıs anlatım tarzını kullanmışlardır. Esere yazar ve karakter bakış açılarını yansıtmak için de aralara birinci tekil ve birinci çoğul şahıslı anlatımı da serpiştirmişlerdir. Ayrıldıkları noktalar; Woolf’un karakterlerinin bilinçlerindeki her şeye odaklanmazken Tanpınar’ın tüm ayrıntılarıyla karakterin iç âlemini yansıtmaya çalışması olmuştur, bir karakterden başka bir karaktere geçerken yumuşak bir geçiş yapan Tanpınar’dan ziyade Woolf’un geçişleri serttir. Ayrıca Woolf azar azar herkesin bilincini verirken Tanpınar yalnızca Mümtaz’dır.

“Zaman” bu iki yazar için de çok önemli bir kavramdır. Elmas Şahin, Woolf’un ve Tanpınar’ın kronometrik bir zaman anlayışını bırakarak “iç zaman” a bireyin zihnindeki zamana Proust tarzı bir bakışla yöneldiklerini anlatırken tüm yaşamı neredeyse huzursuzluklarla, karabasanlarla geçen Woolf için zamanın bireyin içinde sonsuzca açan bir “ur” olduğundan bahseder. İki yazar için de zaman gibi çok önemli olan bir diğer kavram ise “deniz”dir. Elmas Şahin bu durumu şu cümlelerle açıklar:

“Tanpınar gibi Woolf’un da deniz sevgisi bir başkadır. Deniz hem rahatlatıcı ve huzur vericidir hem de anne karnına dönüştür; yalnız, çaresiz, korunmaya muhtaç olan birey için bir sığınaktır deniz. Dış dünya tehlikelerle doludur ve en güvenilecek yer bebekken sığındıkları bir liman olan suyla dolu ana rahmi/karnı’dır.”

Aynı şekilde karakterlerin de bu limanı arayışları konu edilir romanlarında. Huzur’da da Mrs. Dalloway’de de son kısımların ucu açık bırakılır. Elmas

Şahin’e göre ise bu durum her okuyucuda ayrı bir anlam; ayrı bir estetik haz uyandırmaktır.

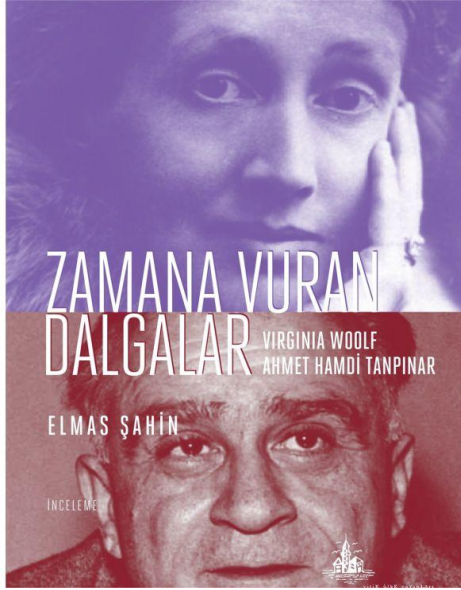
Biri İngiliz, biri Türk edebiyatının çok önemli iki ismi olan Virginia Woolf ve Ahmet Hamdi Tanpınar şüphesiz ki zamanlarını aşan çok büyük sanatçılardır. Tomris Uyar’ın Mrs. Dalloway’in önsözünde dediği gibi Woolf’un amacı değerleri bir yana atmak değil; değerleri arılaştırmaktır. Güncelerinde Woolf’tan etkilenmekten korktuğunu anlatan Tanpınar kendi çizgisini bulmuş ve değerlerimizi yıkıp yeniden yapılandırmamız gerektiğini anlatmıştır bizlere. Mümtaz’ın “Yeni bir hayat lazım, fakat sıçrayabilmek, ufuk değiştirmek için dahi bir yere basmak lazım. Bir hüviyet lazım” cümlesi de bu düşüncüyü destekler niteliktedir.

Tanpınar’ın güncesine yazdığı “Daima birkaç ay ötede hatta birkaç sene ötede yaşıyorum. Hülyaya sarf ettiğim saatleri çalışmaya sarf edebilsem.” cümlesi zamanın ötesinde bir yazar olduğunu zamanla hep bir derdi olduğunu, nitekim öldükten sonra anlaşılmaya başlandığını da bizlere açıklar. Ancak bu durum için dahi en güzel açıklamayı yine kendisi yapmıştır. Zeynep Kerman’ın hazırladığı

Edebiyat Üzerine Makaleler kitabının Bizde Roman adlı ikinci makalesinde şöyle der:

“Son senelerde kendi edebiyatımızla alakamızın şekli o dereceye gelmiştir ki, bir muharririmizden biraz daha genişçe bir şekilde bahsedebilmemiz için zavallının ölmüş olması lazım gelir. Tenkidin mersiye ile beraber yürüdüğü yegâne sanat hayatı bizimkidir.”

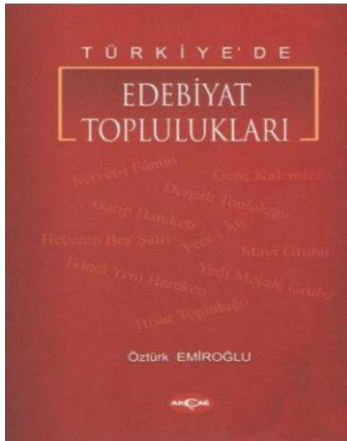
Elmas Şahin’in Zamana Vuran Dalgalar adlı kitabı Tanpınar ve Woolf’u daha yakından tanımak yazarların ve karakterlerin aynı ve farklı ruh hâllerini görebilmek için dolu dolu bir inceleme kitabı. Kendisinin başta da anlattığı gibi ötekinin edebiyatını görüp kendi edebiyatımızı yadsımadan ne kadar özel olduğunu bir daha görebileceğimiz önemli bir yapıt.

TÜRKİYE'DE EDEBİYAT TOPLULUKLARI

Canan Odabaşı
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Edebiyat topluluklarıyla ilgili Türkiye’de şu zamana kadar müstakil bir çalışma yapılmamıştır. Öztürk Emiroğlu yurt içinde yaşayan ve edebiyat eğitimi alan kimselerin kaynak konusunda çok fazla sıkıntı yaşamadığını fakat yurt dışında Türkoloji eğitimi gören insanların kaynaklara ulaşmada zorluklar çektiğini belirtir. Yani bu çalışma Türklere yönelik olmasının dışında yabancı Türkologlar da düşünülerek onlara hitaben yazılmıştır. Sadece yerli kesime sesini duyurmamış için geniş kaynaklardan yararlanmıştır. Edebiyat tarihimizde yer edinen toplulukları, oluşumları, edebî çalışmaları, dağılışı ve etrafında kümelandikleri süreli yayınları bildirileriyle birlikte incelemiştir. Herhangi bir dönem ya da olay anlatılırken gözlem yapan diğer yazarların düşüncelerine yer vererek kanısını güçlendirmiştir.

Emiroğlu kitabın giriş kısmında edebiyat topluluklarının oluşumunda üç önemli etken olduğunu belirtmiştir. Bu etkenler tarihî ve toplumsal olaylar, siyasî akımlar ve süreli yayınlardır. Edebiyatı meydana gelen her değişimin altında toplumsal ya da siyasal etkilerin olması kaçınılmazdır. Fakat bu etkilerin meydana gelmesiyle birdenbire değişim olmuştur diyemeyiz. Toplumsal ve siyasî etkilerle birlikte din ve millet mozağinden oluşan devletteki kopmaları durdurabilmek için sorunları felsefî ve sosyoloji boyutlarıyla ortaya koyup köklü çözümler getirmek amacıyla düşünce akımları ve siyasî cereyanlar gelişmiştir. (Medeniyetçilik, Batıcılık, Osmanlılık, İslamcılık, Türkçülük, Marksizm) Ahmet Hamdi Tanpınar bu yaklaşımların önemini şöyle vurgular: “Her biri cemiyetin ayrı bir realitesini karşılayan bu ideolojilerin etrafındaki mücadele, belki de Modern Türk Edebiyatının asıl tarihini yapar.” Aslında Tanpınar bu sözleriyle Türk şair ve yazarlarının medeniyet krizinin çözümüne yardım edecek adamlar olarak

görmektedir. Çünkü toplumun aydından beklentisi ve hakları olduğunu düşünür. Bunun sonucunda bazı edebiyatçılar pek çok alanda halkı aydınlatmaya çalışırken bazıları da sadece dava adamı olup düşüncelerini eserlerine yansıtır. Süreli yayınlar sayesinde de okuyucu bir nevi mektep eğitiminden geçmiş olur. Kitabın giriş kısmında bu konular işlenirken birinci bölümde Türk edebiyatının halen daha nitelik kazanmayan akım ve ekol tartışmasını gözler önüne serer. Sanat ve edebiyattaki her hareketin bir düşünce boyutu olduğunu ancak bu hareketin akım özelliği kazanmadığını belirtir. Bu nedenle Emiroğlu etkisi fazla olmayan sınırlı kalan oluşumlara grup (Nev Yunaniler, Rübabçılar, Nayiler, Beş Hececiler, Şairler Derneği, Yedi Meşaleciler, Mavi) orta düzeyde etkileme gücü ve kadrosu fazla olan oluşumlara topluluk (Servet-i Fünûn, Fecr-i Ati, Dergâh, Hisar), söylemleri eserleri etkileme gücü ve edebiyattaki yerleri önemli oluşumları hareket (Genç Kalemler, İkinci Yeniceiler) olarak adlandırmıştır. Birinci sorun olan anlam kargaşasına bir açıklık getirdikten sonra ikinci sorun olan Rübab, Şairler Derneği, Dergâh, Hisar, Mavi gibi grup ve toplulukların edebiyat tarihlerinin çoğunluğunda yer almaması sorununa değinmiştir. Emiroğlu çalışmasında bu toplulukları diğer topluluklar gibi aynı kefeye koyarak incelemiştir. Hatta diğer çalışmaların aksine, bol bilgi bulunan topluluklara oranla daha fazla yer vermiştir. Üçüncü sorun ise bazı toplulukların edebiyat dışı bağlantılar dolayısıyla abartılı bir şekilde övülmesidir. Bazıları da ideolojik farklılıklar dolayısıyla kimi eleştirmenler tarafından görmemezlikten gelinmiştir. Bunları örneklerle açıklayarak Garip ve İkinci Yeni hareketleri gibi eleştirmenlerin bir kısmı tarafından çok övülürken, en uzun ömürlü topluluk olan Hisarcılar bazı eleştirmenlerin hiçbir yazısında konu bile olmamıştır. Yani bu çalışmanın amaçlarından biri de böyle kayırmaların ortadan kaldırılmasına yardımcı olmaktır. Dördüncü sorun bu kadar geniş bir konunun nasıl sınırlandırılacağıdır. Çünkü bazı topluluklar öyle hacimlidir ki bu yüzden topluluğun oluşum ve faaliyetleri neden-sonuç ilişkisi bakımından sınırlandırılmıştır.

Öztürk Emiroğlu dört büyük sorun üzerinde durmuş olsa da edebiyatımızda halen daha tartışmaya açık konular olduğu görülür. Kitabın sadece yurt dışındaki Türkologları kapsamış olması bütün konulara tamamen açıklık getirdiği anlamına gelmemektedir.

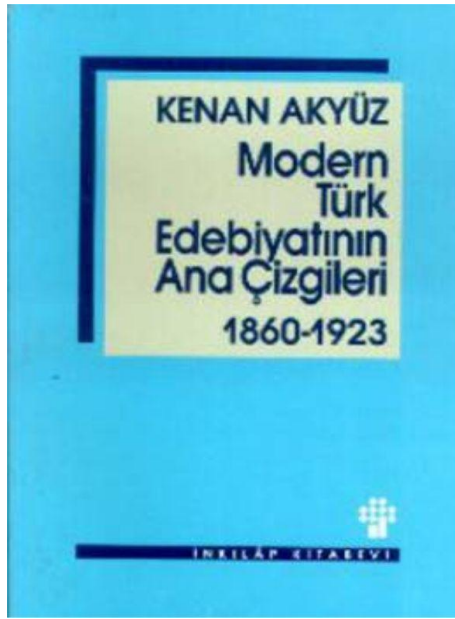
MODERN TÜRK EDEBİYATININ ANA ÇİZGİLERİ 1860-1923

Ömer Ambarkütükoğlu
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Edebiyat tarihi, bir milletin tarih içinde yetiştirdiği şahsiyetleri ve onların eserlerini, tarihî süreç içerisinde ve bir sistem dâhilinde inceleyen bilim dalıdır (Karataş, 2004:135-137). Türk edebiyatında; İslam motifi öncesinden başlayarak, günümüze kadar değişim ve gelişimleri ele alan edebiyat tarihleri arasında “Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri” adlı eser mühim bir yere sahiptir. Osmanlı Devleti’nin duraklama devrinden itibaren tarihsel vakalar ile birlikte ortaya çıkan kişilerin hayatlarının ve edebî kişiliklerinin ele alındığı kaliteli üslubu, yerinde teşhisleri ve aynı zamanda olaylar ile kişiler arasındaki ilişkiyle muhtevanın güçlendirildiği bir eserdir.

Kenan Akyüz tarafından kaleme alınan bu eserin metni ilk defa Türk kültürü üzerine batıda yayımlanan “Philologia Turcicae Fundamenta” isimli kaynakta 1965 yılında Fransızca bir makale olarak yer almıştır. Türkçe tercümesi ise aynı yıl Türkoloji Dergisi’nde yayımlanmıştır (Cilt 2, sayı 1). Kenan Akyüz’ün ifadesiyle “İçerik ve kapsam olarak bir dergi sınırlarını çok aştığı için” üçüncü ve sonraki baskıları kitap halinde yayımlanmıştır. 1969 tarihinde kitap olarak yapılan ilk baskısının ön sözünde kitabın üzerinde neden bir rakamı olduğunu şöyle açıklıyor:

“Bu baskının üzerindeki I rakamı inceleme alanının zaman içinde daha ilerilere doğru da uzanacağını gösteriyor. Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar sürecektir bu uzanıştan şimdiye kadar değişik sebeplerle hep kaçındım. Bu sebeplerin başında şüphesiz uzak geçmişin statikliği ve bunun sağladığı inceleme rahatlığının ve sağlamlığının yanında yakın geçmişin yarı, hâlin de tam diri ve hareketle dolu oluşlarının çıkardığı türlü güçlükler yer alır.” Bunca güçlüğe rağmen Kenan Akyüz, Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı üzerine de çalışmalar yapmış ama ömrü vefa etmediği için bu çalışmaları tamamlayamamıştır. 1969’dan günümüze değin birçok baskısı yapılan bu kaynak yapıt 1860-1923 yılları arasını kapsamaktadır.

Tanzimat sonrası Türk edebiyatını ele alan yazar, giriş bölümüyle birlikte eserini altı başlıkta incelemiştir. Bu başlıklar ise şu şekildedir: “Giriş (1718–1860)”, “Tanzimat Devri Edebiyatı (1860–1896)”, “Servet-i Fünûn Devri (1896–1901)”, “Servet-i Fünûn Dışındaki Edebiyat”, “Fecr-i Âtî Devri (1909–1913)”, “Millî Edebiyat Devri (1911–1923)”. Kenan Akyüz, türleri esas alarak bir tasnif metodu belirlemiştir. Edebî dönemleri, sırasıyla “Şiir”, “Tiyatro”, “Roman ve Hikâye”, “Mizah ve Hiciv”, “Edebî Tenkit” başlıkları altında ele almıştır. Ayrıca, eserin son kısmını “Bibliyografya” bölümüne ayırmıştır. Bu bölümle ilgili olarak şu cümlelere yer vermiştir:

“Bibliyografya, Türk edebiyatının, incelememizin bu cildine giren 1860- 1923 tarihleri arasındaki başlıca dört devri (Tanzimât, Edebiyat-ı Cedîde, Fecr-i Âtî, Millî Edebiyat) esas tutularak düzenlenmiş ve bu devirlerin hepsini veya çoğunu içine alan incelemeler en başka ve ayrı bir bölümde toplanmıştır.”

Türlerin ele alınışı her devirde aynı değildir. Bölümlerden Servet-i Fünûn Dışındaki Edebiyat da “Mizah ve Hiciv”, Fecr-i Âtî’de ise “Mizah ve Hiciv” ile “Edebî Tenkit” bulunmamaktadır.

1718-1860 yılları arasında imparatorluğun ne gibi sıkıntılar içerisinde olduğu ve batı medeniyeti ile olan askerî, siyasî, kültürel ilişkileri kronolojik olarak anlatmıştır. Osmanlı Devleti’nin batı medeniyeti ile temaslarını; çağdaşlaşma, modernleşme, batılılaşma kavramlarıyla açıklamış, medeniyet değiştirme her şeyden önce bir zihniyet değiştirme meselesi olduğunun belirtildiği giriş kısmından sonra Tanzimat Devri ve Edebiyatı gelmektedir. 1860-1896 yılları arasında imparatorluğun içinde bulunduğu kötü durumdan dönemin aydınları olan; vatan ve millet aşkıyla yanıp tutuşan, benlik tutkusu değil de toplumun sorunlarını esas alan özgür düşünce yapısına sahip bireylerin ekonomik, sosyal, siyasî alanlardaki tepki ve tutumu anlatılmış, gazete başta olmak üzere kültürel alanda batılılaşma hareketi ele alınmıştır. Ele aldığı edebî türlerin Türk edebiyatın-

da ne gibi değişimlere uğradığı ve önem sıralamalarına göre şair ve yazarlara değinilmiştir.

1896-1901 yılları arası “Servet-i Fünûn Devri Edebiyatı” olarak adlandırılarak Osmanlı Devletinin içinde bulunduğu siyasî durum değerlendirilmiş, sanatkârların neden bireysel konulara yöneldiği, Avrupa'ya kaçış sebepleri ve topluluğu bir araya getiren etken tespit edilmiştir. Sonrasında edebî türlerle birlikte sanatçılara değinilmiştir. Ancak sadece Servet-i Fünûn Devri içerisinde yer alan sanatçılara yer verilmiştir. Servet-i Fünûn topluluğuna dâhil olmayan sanatçılar “Servet-i Fünûn Dışındaki Edebiyat” adı altında değerlendirilmiş, yine edebî türlerle birlikte sanatçıların hayatı, edebî kişiliği ve eserlerine yer verilmiştir.

1909-1913 yılları arasında Osmanlı Devletinin siyasî ve sosyal açıdan içinde bulunduğu durumu anlatılmıştır. Kuruluş tarihinden bir yıl sonra Fecr-i Âtî sanatkârlarının üzerinde birleştikleri ortak bir metin yayımlanır. Bu metin Türk Edebiyatı tarihinde ilk edebî bildiri niteliği taşır. Fecr-i Âtî döneminde şiir, tiyatro, roman ve hikâye türleri ile birlikte sanatkârların hayatı ve edebî kişilikleri anlatılmıştır. 1911-23 yılları arası "Millî Edebiyat" başlığı altında Osmanlı Devletinin siyasî, askerî, sosyal açıdan durumu anlatılmış. Ömer Seyfettin, Ali Canip gibi gençlerin 1911'de Selanik'te çıkardıkları Genç Ka-

lemler Dergisi vasıtasıyla milliyetçilik cereyanı edebiyata da yansımıştır. Türkçülük ideolojisiyle bir araya gelen gençlerin edebiyata verdiği yön anlatılmıştır. Millî Edebiyat döneminde şiir, tiyatro, roman ve hikâye, mizah ve hiciv, edebî tenkit türleriyle sanatçılara değinilmiştir.

Görüldüğü üzere yazar devirleri tamamıyla sosyal ve siyasî zemin üzerinden aktarmıştır. Eserde çok keskin bir devir anlayışı hâkimdir. Öyle ki dönemlerin başlangıç ve bitiş tarihleri bile belirtilmiştir. Teknik tasnifi bir yana bırakırsak Tanzimat'tan bu tarafa entelektüellerimizin düştüğü eskiyi reddeden yani redd-i mirasta bulunan bir düşüncenin Kenan Akyüz'ün edebiyat tarihinde de net bir şekilde ortaya çıktığını söylemek yanlış olmaz. Çünkü Kenan Akyüz'ün edebiyat tarihinde de sanki Namık Kemal'le başlayan ve ondan sonra Naci - Ekrem, Akif - Fikret, Necip Fazıl -Nazım Hikmet kavgalarını devam ettiren, özellikle yeni tarafında konuşan kim varsa onu haklı, karşı tarafı haksız gören bir edebiyat tarihi anlayışının öncelendiği kanaatindeyim. Dolayısıyla Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri adlı edebiyat tarihinde verilen, ortaya konulan temel düşünce; Tanzimat'tan bu tarafa bizim eskiyi reddeden, yeniyi alkışlayan ve sürekli onu destekleyen bir edebiyat tarihi yazıcılığının resmî, ideolojik bir çıkarımıdır.

KIZILAY'DA BİR GÜN

Doğa Kılıç
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Türkiye'nin başkentinin de bir başkenti olduğunu bilir miydiniz? Her türlü insanın bulunduğu, her türlü etkinliğin yapıldığı, iyinin ve kötünün habersizce aynı anda yaşandığı bir yer: Kızılay. Kızılay'ı nasıl bilirdiniz? Genç insanların eğlenebileceği, çeşitli kafeteryaların bulunduğu ve Ankara'ya yabancı olanların dolaşip etkilenebileceği bir yer midir yalnızca? Hayır. Kızılay'a her gün gelen insan dahi mutlaka değişikliklerle karşılaşacak ve bu değişiklikler onun da ruh hâlini etkileyecektir.

Yüksel Caddesi'nden başlıyor maceramız. Kızılay metrosunun yürüyen merdiveninde bizi gençler karşıyor. Ellerindeki bildirileri insanlara uzatırken bir yandan dergilerini tanıtmaya çalışıyorlar. Uzatılan bildiriye alıp cebine koyanlar, onlarla sohbet edenler, almaya tenezzül etmeyenler, alıp az ötede yırtıp yere atarak tepki gösterenler, düşünce değişikliğine kapalı olduğu için bağırarak gençleri azarlayanlar ve daha fazlası... İlerliyoruz. Sağa döndüğümüzde karşımıza Dost Kitabevi'nin önünde gitar çalan iki Koreli çıkıyor. Çoğunluğu genç kızlardan oluşan bir grup; bu iki gencin etrafını sarmış, hep beraber Korece şarkılar söylüyorlar. Kimileri bu durumdan rahatsız olsa da grup eğlenmeye devam ediyor, ayrıca bu iki genç, kendilerine gösterilen ilgiden memnun görünüyor. Kızılay'ı sevdikleri gözlerinin parlaltısından belli oluyor. Yüksel caddesine geri dönerek ilerlemeye çalışıyoruz. Çeşitli gruptan insanların açtığı masaların üzerinde birçok düşünce kitabı mevcut. Meramlarını anlatmak üzere ilgili insan bekliyorlar. Masa görevlileri, bazı olaylar hakkında kamuya seslenerek, çoğunluğun gücünü göstermek amacıyla imza toplamaya çalışırken bazı vatandaşlar takdir ediyor, bazıları ise onları yerden yere vuruyor. Bu sırada başka bir tarafa çekiliyor dikkatimiz. Kafeterya görevlileri fal baktırmanın sadece beş lira olduğunu söylüyor. Vatandaşın biri çıkıp kendisine tek kitabın da beş lira olduğunu söyleyince kafeterya görevlisi delikanlı, çalıştığı yerde para kazanmak için bu işi yapmak zorunda olduğunu söylüyor. Onun gözlerine bakarak sadece empati yapmasını istiyor. Az ileride insanlar toplanmış, bir top ve bir şişle oyun oynuyor. Oyun, insanların topa vurarak şişeleri devirebilmeleri sonucu kazanmalarıyla son buluyor. Tabii oyunda bir miktar para dönüyor. İnsanlar, oyunu oynamaya cesaret edebilenleri heyecanla izliyor.

Karanfil'e girdiğimizde karşımıza canlı müzik için insanları kafeteryalarına çağırarak dans eden iki neşeli kız çıkıyor. Ya da neşeli olmak zorunda olan iki kız diyebiliriz.

İlerlediğimizde seyyar satıcılar karşılıyor bizi. Belki de seyyar satıcı olmak zorunda olan insanlar... Takılar, cüzdanlar, kitaplar, çalışma lambaları ve daha fazlası. Olgunlar'ın oraya kadar geliyoruz. Bu noktadan sonra beş dakika önce, geçtiğimiz yerlere geri döndüğümüzde bakınız neler oluyor. Olgunlar'a giden yolda bir kadın yere oturmuş, ağzı yüzü kan revan içinde ağlıyor. Bir grup insan, kadının başına toplanmış sadece bakmakla yetinirken birkaç kişi kadına yardım etmeye çalışıyor. Kimse kadının neden o durumda olduğunu bilmiyor. İnsanlar kaza geçirmiş olabileceği ya da şiddet görmüş olabileceği tahminlerin de bulunsalar da kadın konuşulanları duymazlıktan gelerek sadece ağlıyor. İleride, öncekinden habersiz olan bir kadın daha var. Bağırabildiği kadar bağırıyor. Çevresindeki arkadaş grubu kadını sakinleştirmeye çalışıyor. Yüksel'e geri döndüğümüzde, haklarını savunmak amacıyla bir grup kadının toplanmış olup slogan attığını görmekteyiz. Bir üst sokakta olanlardan habersizce... Ellerinde flamaları ve pankartları var. Dolaylı bir şekilde üst sokaktaki kadınların haklarını da savunuyorlar diyebiliriz.

Dost Kitabevi'nin önüne tekrar geldiğimizde, Koreli müzisyenlerin ayrıldığını görüyoruz. Yerlerini çevreciler almış, insanlara bilgi vermeye çalışıyorlar. Karanfil'e tekrar döndüğümüzde ise bir grup toplanmış basın açıklamasıyla hak talep ediyor, bu grubun çok yakınında bulunan başka bir grup halay çekiyor. Güvenpark'a gidiyoruz. Alanı geniş olduğu için çeşitlilik fazla oluyor. Küçüklüğümüzden beri kuşlara yem veren amcalar vardır burada. Hâlâ duruyorlarmış... Buna seviniyoruz ve devam ediyoruz. Kadın işçiler, Güvenpark'ta yerleri temizliyor. Sokak çok büyük; fakat onların elleri daha büyük. Erkekler onlara yardım ederken oradan geçen vatandaşlar kolaylık dilemeyi unutmuyorlar.

Güvenpark'ta bir bankta oturuyorum. Burada oturan insanların yanına ya bir ayakkabı boyacısı, ya da bir çaycı gelir. Ayakkabı boyacısı ısrarla ayakkabınızı boyamak ister, kabul etmezseniz tozunu almak ister. Çaycıdan çay almazsanız size çekirdek satmak

için uğraşır. Onlar insanlar diğer insanlarla uğraşırken, sakallı ve irice bir adam tek başına bir pankart tutuyor. Oradan geçenler onu izlerken, adamın başı dik ve gözleri kararlı duruyor. Bu adam buraya her gün gelirmiş. Yolun karşısında trafik polisleri vardı. Bu adama çok dikkatli bakarlarmış işlerini yaparken. Üçüncü kez Yüksel'e gittiğimizde, çılgınca şarkı söyleyen bir adama rastlıyoruz. Adeta bize bazen deli olmamız gerektiğini hatırlatıyor. Onun yakınında birkaç çocuk, peçete satmak için uğraşıyor. Bazen, kendilerine çikolata aldirmek için insanlara yalvarıyorlar. Bazen zorbalık yapıyorlar. Onlar çocuk değildi aslında. Onlar hayatın yanlış yerlerine sapsmış ve kat kat erken olgunlaşmış insanlardı.

Metroya binene kadar peşimizi bırakmıyorlar.

Metroya bindiğimizde bir grup genç, gitarıyla insanların kulaklarını şenlendirmek için izin istiyor. Asabi bir bey bunu kabul etmiyor. Hoş görümlü

bir bayan kendisine nedenini sorduğunda adam kızgınlıkla gençlere bakarak başını sağa sola sallayıp öne eğiyor. Gençler, bayana kendileri açısından bir problem olmadığını belirtmeye çalışırken başka bir vagona geçiyoruz. Keman çalan bir kadınla karşılaşıyoruz bu sefer. Fakat öyle melodiler çalıyor ki, insanın özgürlüğe bir adım daha yaklaştığını belirtiyor adeta. Vagondaki insanlar müthiş bir neşeyle bu hanımefendiyi dinlemekte. Yol boyunca dinliyoruz. Kemanın sesi sayesinde huzur bulmuş bir ruh hâli ile gözlemimizi sonlandırıyoruz.

Kızılay... Her on dakikada bir değişen, değiştiren bir yapıya sahip bir mekân: Kızılay... Karşımıza ne çıkacağı hiç belli olmayan bir mekân: Kızılay... Bir günlük izlenim sonucu karşılaştığımız birçok şey... Şimdi dinlenmek gerekir. Bütün iyiliklerinle iyi ki varsın Kızılay. Kötülükleri at içinden...

PAHALIYDIN BANA

Volkan Şengel

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Söylesem yalan dersin
Ve yüreğimin kırıkları dağılır etrafa
Söylesem gerçeği,
İnanmadığını görür üzülürüm.
Eksilirsin belli ki benden!
Yüz gram peynirin fazla gelince üstünden alınması gibi
Çünkü pahalıydın sen!
Fazlalığın çürütür diye korkuyordum
Hem bahane oldu bana da
Soranlara pahalıydı der geçerim.
Ya sen ne dersin?
O eksikti diyebilir misin?
Elbet konuşurlar etrafında
Benden bahsedilir
Üç beş cümle kurulur ağızlarda
Sen de konuşursun, savunursun kendini?
Ama neyi?
Yalan ile gerçeği birbirine karıştırırsın.
Ve sen bunu da aşacağını sanırsın
Gözlerin hapsediği yerden çıkmak ister
İsyân çıkarır beynine
Kırarsın kirpiklerindeki kilidi
Açılır hemen gözlerin gökyüzüne, ne kadar da yabancı!
Daha ayırt edemezken bensizliği
Parmak uçlarından azalmaya başlamışsındır
Artık yalanla bir olup, gerçeği aldatırsın
Yaşıyor olman yalan, bensiz olman gerçek!
Fazlaydın sen, pahalıydın hem.
Bense korkuyordum.

HİÇBİR ŞEYE KATILMIYORUM!

Ulaş Keskin

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

“Sanayi devrimi çünkü kuşların ölümüdür”.

Cinnet Modern-İsmail Kılıçarslan

“Bilişim çağı çünkü alternatif bir ölme biçimidir”.

Biz Eşit Değiliz Sevgilim-Cihan Ülsen

Kurtlar Vadisi dizisini yayına girdiği günden beri oturup hiç takip etmedim. Geçen gün berberime gittim. Girdim içeri, dükkânda çıt çıkmıyor. Herkes televizyona kilitlenmiş. Kurtlar Vadisi var.

-Selamün aleyküm abi!

Kimseden cevap yok. Bir koltuğa ilişiyorum, ben de başlıyorum seyretmeye. Polat diyor ki ben gördüğüm bir şerefsizi bir daha unutmam. Herkes heyt be diyor. Ben de heyt be diyorum. O an fark ediyor berber beni.

-Hoş geldin kardeş. Heyt be!

Polat'ın eksik bir şeyleri var yalnız. Mesela Metin Kaçan'ın Ağır Roman'ındaki o kabadayı modeli yok onda. Fakat ilginç olan Kurtlar Vadisi dizisinin Türkiye'nin siyasî algısını belirleyebiliyor olması. Bu elbette sadece o diziyle ilgili bir durum değil. Yükselmeye olan isteğimiz tümüyle televizyon tarafından yönetiliyor. Aklımız, dilimiz, ilerlememiz... Her şeyimiz televizyon ve dizilerine bağlı. Merak etme melekemizi kaybettik bu yüzden. Bir düşünce geliştirme ve o düşünceyi zihnimizin gücüyle sürdürmeyi bilemiyoruz. Metin Kaçan Ağır Roman'ında mahallesini sokağa karşı koruyan, kollayan, namusunu vicdanında hisseden bir kabadayının hikâyesini anlatıyor bize, oysa bu dizilerin bir hikâyesi yok. Hikâye anlatmıyorlar çünkü hikâye vicdana ait bir şeydir. Kötücül programlar ise gayri insanî ne varsa onu yapıyor. Kadim zamanlarda bu böyle değildi. Mesela Kızılderili şefi bir taşın üzerine oturur, bir hikâye anlatır ve diğerleri de onu yürekleri titreyerek dinlerdi. Dede Korkut'u aklımıza getirelim ya da. O hikâyeler hayatları intizam etme gücüne sahipti. Sahici bir şeye aittiler. Bugünse o dizileri izleyip elimize tespih aldığımızda bir rol-model olduğumuzu düşünüyoruz. Kötüleşiyor, yaşadığı durumun farkına varamayan tiplere dönüşüyoruz. Kötüleşiyoruz çünkü hikâyemiz yok.

Modern zamanlar ve gelişen teknoloji hikâyelerimizi elimizden alıyor. Dostoyevski'den her gün biraz daha uzaklaşıyoruz böylece. Adım adım yitiriyoruz yeraltımızı. Yeraltısız, mahremsiz, matemsiz, merhametsiz yani makinalaşan bireyler hâline geliyoruz. Necip Mahfuz'un Midak Sokağı'nı hatırlarsı-

nız. Kahvede hikâyeler anlatarak hayatını idame ettiren bir adam vardır. Bir gün kahveye geldiğinde artık o kahveye bir televizyon girmiştir. Ve o adam yavaş yavaş işini kaybeder. İş hikâye anlatmak olan adamın nasıl hikâyesiz kaldığının trajik çöküşü anlatılır romanda. Makinalaştıkça da pop imajların pop ikonlara ve hikâyesiz bir şeye dönüştüğüne tanık oluyoruz. Köksüzleşiyoruz ve bizi ayakta tutan, varlığımızı yaratan ruhumuzu yitiriyoruz. Ülke olarak büyük bir kültürden geliyoruz aslında. Mesela Selimiye Camii'nin bir hikâyesi var. Galata'nın, Saat Kulesi'nin, Beyazıt'ın... Peki, tüm ülkede mantar gibi çoğalan AVM'lerin bir hikâyesi var mı? O yapıları kuranlar insanî bir noktaya temas ediyor, bir bağ kuruyor mu insanlığımızla bizim? Gayri insanî bütün yapılar lineer düzlemde kuruluyor ve denklemler, formüller, reytingler hikâyelere tercih ediliyor. "Bana hikâye anlatma" diye bir cümle var mesela. Bana hikâye anlatma demek, bana hesap kitaptan, denklemden, formülden, aldatmacadan haber ver demektir. Tüketim toplumunu yaratanlar bu hikâyeleri elimizden aldığı gibi aynı zamanda hikâyesiz bireyler hâline gelmemizi de istiyor. Sürekli olarak televizyon yarışmalarında 'tarz' konusu üzerinden ruhumuza bir şeyler enjekte etmelerinin sebebi bu. Bizim bir yaşamımız olmasını istemiyorlar, yaşam tarzımız olsun istiyorlar. Elimize geçen her fırsatı sonuna kadar iğfal ediciliklerine harcamamızı bekliyorlar bizden. Aslında dedikleri tam da şu: "Zaten bütün varlığını ben bütün varlığının içini çoktan boşalttım, bari şu arabaya bin de kendini bir şey san." İçi boşalan insan, kendini ancak aldığı araba ile üzerine giydiği elbisenin markası ile doldurabileceğini düşünüyor. Tüketim ideolojisinin berhava ettiği içimizdeki boşluğu yeni satın aldığımız arabalar ile kapatmaya çalışıyoruz. Bu tıpkı iman boşluğunu doldurmaya çalışan post-modern bireyin 'kişisel gelişim' kitaplarına sarılması gibi. Acıtırıcı olansa sistemin bu illüzyonuna gözlerimizin inanması ve gerçek olduğunu düşünmemiz. Salâh Birsâl Şiir ve Cinayet isimli kitabında şunu söyler: "Gerçek, insanların mektuplarında daha kolay ele geçer." Post-modern birey artık mektup yazmıyor. Nedeni çok açık: gerçek bir hayatımız yok, çünkü gerçekler çoktan elimizden alındı ve elbette mektup ile anlatabileceğimiz bir hikâyemiz de yok. 'İnsan kendi kendisini sessizce kaybeder. Kaybettiği başka her şeyi fark eder de kendini kaybettiğini anlayamaz' diyor Søren Kierkegaard. Evet, bu yaşadığımız durumdan çoğumuzun haberi bile yok. Öyle bulanık zamanlardan

geçiyoruz ki daima daha hızlı mottosuyla dünyanın ucundaki insanlarla iletişime geçebiliyoruz ama bu iletişim hakiki bir şeye ait değil. Telefon rehberlerimiz, facebook, twitter profillerimiz insanlarla dolu, fakat kimse kimseyi tanımıyor. Dünyanın bir köye dönüştüğünü söyleyenler bir noktada yanılıyor, bu iletişim çağı insanın tabiatına aykırı bir iletişim çağına dönüştü.

Zeki Demirkubuz'un Yazgı filminde savcı ve Musa arasında bir konuşma geçer. Musa artık hapis-haneye aittir. Hikâyesi oradadır ve dışarı çıkmak istemez. Çünkü sokakta onu büyük bir hikâyesizlik ve kimsesizlik beklemektedir. Bir insanın özgürlüğünü tutsak olduğu yerde bulması yani aslında hikâyesine ait olması durumudur bu. Biz de ancak ait olduğumuz yerde kalırsak hikâyemizi yaratabili-

riz. Ancak o zaman insanî değerlerimizi yeniden kazanmaya başlayabiliriz. Fakat önce kendi öz varlığımızı tehdit eden asıl şeyin post-modern zamanlar ve teknoloji olduğunu itiraf etmeli, yüksek değerlerimize, hikâyelerimize inanmalıyız. Yani bu yok ediciliğe karşı gardımızı geliştirmeli ve yüksek değerlerde mevzilenmeliyiz. Zira ancak inanç sahibi bireyler hâline gelirsek köklerimizle birlikte yeşerebiliriz. Ancak o zaman kendimizi yeniden anlamlandırır, hikâyemize döner ve çağ dünyasının yok ediciliğine karşı durabiliriz. İnsanlığın ana gövdesindeki barışı, merhameti, sevgiyi ve iyiliği ancak böyle yakalayabiliriz.

Bir Kızılderili hikâyesi nasıl başlıyorsa işte oradan başlayabiliriz biz de. Derler ki...

KENDİNE GEL EY AHSEN-İ TAKVİM

Ali Osman Özcan

Türkçe Öğretmenliği

Balçıktan ibaret toprak idin
Bir nutfeden meydana geldin.
Nereden geliyor bu büyüklük isteğin?
Kendine gel ey ahsen-i takvim.

“Elestü bi rabbikûm” derken rabbın
“Kâlu belâ” deyip inledin
Verdiğin sözü ne çabuk terk eyledin?
Kendine gel ey ahsen-i takvim

Rabbın gönderdiği peygamberlerin,
Kimini mecnun, kimini şair belledin.
Yaratanın kudretini hiç mi görmedin?
Kendine gel ey ahsen-i takvim

Gönül, eviydi yaratan rabbın
Sen gönlü harap eyledin.
Rabbın değil şeytanın yoluna gittin
Kendine gel ey ahsen-i takvim

Rabbın yaratmış seni ahsen-i takvim
Şimdiki hâlin esfel-i safilin
Oku, ne diyor Sûre-i Tîn
Kendine gel ey ahsen-i takvim

YAŞASIN SORGULAYAMAYAN MERAKSIZ BAŞARILI BİREYLER!

Hacer Dağlı
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Herhangi bir durumu, olayı anlamak için hiç durmadan acımasızca ilerleyen zamana bırakırız, bazen de çoktan elimizden kaçmış gitmiş geçmişle-
rimizi kurcalayarak anlamaya çalışırız. Her iki du-
rumda da doğru ya da yanlış bir sonuca illaki ulaşır-
ız, ulaştığımız sonuçların bazen izahı olmayabilir.

Bu izahı olmayan ve pek de anlam verilemeyen durumlardan bir tanesi de merak duygusunun za-
manla ters orantılı olmasıdır. Birey büyüdükçe bazı
şeylere yönelik olan merak duygusu azalmakta, bu
azalan merak duygusu genellikle bilime ve sanata
yönelik olan merakın olduğu ortadadır. (Bireylerin
özel hayatlarına yönelik olan merakımız çok güçlü).
Beynin bilmeye yönelik sonsuz bir açlığı vardır, ne
kadar bilgi verilirse verilsin iflah olmaz bir doyum-
suzluktur bu. İnsanın fitratında yer alan bilmeye
yönelik olan merak duygusunu, özellikle de bilime
ve sanata yönelik olan bilme isteğinin acımasızca
köretildiği gerçeği inkâr edilemez boyuttur. Bire-
yin fitratında mevcut olan arzunun bir anda köreldi-
ğini söyleyemeyiz.

Çocukluğumuzu hayal meyal hatırlıyoruzdur, ha-
tırlayamıyorsak bile içinde bulunduğumuz çevrede
bebekler ve çocuklar mevcuttur. Beynimizin bilme-
ye yönelik olan açlığını bebekler ve çocuklar iyi bir
şekilde gözler önüne sermektedirler. Bir bebeğe
herhangi bir şey verildiğinde o şeyi bilmeye yönelik
olan heyecanını, merakını hâl ve tavırlarından çok
net anlayabiliriz. Eline verdiğimiz şeyi evirir çevirir,
ağızına götürür; her şekliyle onu bilmeye çalışır.
Konuşmaya başladıktan sonra bilmeye odaklı mera-
kını sorduğu sayısız sorulardan anlarız, bazen aynı
soruyu farklı yollardan defalarca tekrar ettiğini fark
ederiz, çünkü sorduğu sorunun cevabını alamamıştır,
onu aydınlatmak olan sorunun cevabını almadan
susmayacağını biliriz. Bizleri sorularıyla biktırırlar,
lakin onlar hiç bıkmazlar sormaktan, ta ki bizler
onları cevapsız bırakana kadar, “Başım ağrıdı sus
artık!” diyene kadar, git babana sor ya da annene sor
deyip onları başımızdan savana kadar... Sonra sonra
ne mi oluyor? O güzelim çocuklar bilmeye yönelik
olan arzularını, meraklarını canlı tutmak için ebe-
veynlerine karşı verdikleri mücadeleyi daha fazla
sürdüremiyor ve yavaş yavaş sormaktan aydınlan-
maktan uzaklaşıyorlar.

Bu durum ebeveynler için büyük bir zafer, kafa-

larını şişiren çocuklarını susturmayı başardılar, onla-
rı uslu çocuklar hâline getirdiler. Çocukları sustur-
mayı meraklarını öldürmeyi iyi bildiler. Çocuklarına
emirler verdiler, ne dersem onu yap! Emirlerle itaat
eden harika bireyler yetiştirdiler ve bunun için bir-
birlerini tebrik ettiler. (Annesi babası ne derse onu
yapıyor, ne kadar uslu maşallah).

Emirlere itaat eden uslu çocukların temellerini
ebeveynler attılar. Sırada eğitim sistemiyle o atılan
temelleri sağlamlaştırma var. Öğretmenlerini iyi
dinle, derslerine çalış, öğretmenlerin ne derse onu
yap, onlarla çatışma. (Düşüncelerde çatışmak dün-
yaya başka çerçevelerden bakmaktır). Öğretmenler
eğitim sistemindeki kurallara uygun bir şekilde mes-
leklerini icra ettiler ve öğrencilerine emirler vererek
bilgiyi aktardılar. “Ali ata bak! İpek ipi tut! Işıl ılık
süt iç!” İtaat ettirmeye tam gaz devam. (Bir ara bu
okuma fişlerinde modern olalım dediler ve ata bakan
Berk oldu, ipi tutan Ecem oldu). Doğru bilinen yan-
lış eğitim sistemiyle birlikte hem çocukların içinde
kalan bir gıdım merakı hem de yaratıcılıkları ellerin-
den alındı. (Yanlış eğitim yaratıcılığı, yeteneği öldü-
rür).

Nadiren de olsa birkaç birey onlara verilen bilgi
gibi görünen emirlere yönelik sorular yönelttiler
öğretmenlerine, aldıkları cevaplar ise genellikle,
sizlere nasıl anlattıysam öyle bilin, biz de böyle öğ-
rendik, doğrusu böyle olmuştur. (Onlara da öyle
anlattılar, öyle bildiler, bizlerden de bunu bekledi-
ler). Merakımızı ve yaratıcılığımızı öldürerek büyük
zaferler kazandılar ve bu bizim en büyük yenilğimiz
oldu, en büyük başarısızlığımız. İşimizde başarısız
olmamız, tepe taklak düşüp bir daha kalkamayışı-
mız, büyük kayıplarımız önemli değil. Bizler en
büyük kaybı merakımızın ve yaratıcılığımızın öldü-
rülmesiyle aldık.

İşin esprisine gelirse, başarıyı sağlayacak olan
unsurları bizlerden çaldıktan sonra hayatta büyük
başarılar kazanmamızı istediler. Maalesef onlar ka-
dar başarılı olmadık, onlar çok mükemmeldi, hepsi
bilimde sanatta ipi göğüsledi! Onlar kadar başarılı
olamadık ve ne yazık ki bizler de onlar gibi olacağız.
Yaratıcılığı ölmüş meraksız itaat eden bireyler yetiştirip
onlardan büyük başarılar bekleyeceğiz, şimdi-
den heyecanlandım. Yaşasın sorgulayamayan me-
raksız başarılı bireyler!

İYİ Kİ VARSIN HOCAM

Hüseyin Coşgun
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Aylardan Eylül. Yıl 2011. Gün ışığı erken kararıyor, Sert soğuk yüzümüze tokat gibi çarpıyordu. Okuduğum lise Ankara'nın Yenimahalle ilçesinin Beşevler semtindeydi. Ben ise Etimesgut'ta otuyordum. On birinci sınıfa geçmiştim. Okula ilk iki yıl trenle kırk beş dakikada gidiyordum, sabahları tren kalabalık olsa da fazla sıkıntı olmuyordu. Yeni eğitim dönemiyle beraber benim ve Etimesgut'ta oturan sınıf arkadaşım için yeni bir sıkıntı da beraberinde geliyordu. Ulaşım sıkıntısı... O yıl demir yollarının bakımı için trenle ulaşım kaldırılmıştı. Öyle olunca herkes karayolunu kullanan toplu taşıma araçlarına yöneldi. Hâliyle ben de otobüsü kullanacaktım fakat oturduğum yerden doğrudan okula giden otobüs yoktu. Biraz zorlansam da ilk günkü derse zamanında yetişmiştim. Meslek lisesine gittiğim için çoğu dersimiz mesleğe yönelik oluyordu ve bu dersler sebebiyle aralıksız üç günümüz atölyelerde geçiyordu. İlk dersimiz de atölye dersleriydi. Öğretmen gelene kadar sınıftaki öğrenciler ben dâhil konuşarak zaman geçiriyorduk. Ders zili çaldı. Bir çift keskin bakışlı göz bize doğru göz süzdü ve "Sıraya geçin!" diye seslendi. Hepimiz irkildik ve dikkat kesildik. Herkes sıraya geçince önce bize askerler gibi "Hazır ol!" ve ardından "Sağ baştan say" diye seslendi. Ondan sonra hepimize kim olduğumuzu ve bu bölüme isteyerek gelip gelmediğimizi sordu. Çoğu "İsteyerek geldik" dedi. Ardından öğretmen hemen kendini tanıtarak isminin Selçuk ve on yıldır bu okulda öğretmen olduğunu söyleyerek teker teker uyacağımız kuralları sıralamaya başladı. "Derslere zamanında gelinecek, ödevler zamanında yapılacak, kitaplar ve defterler temiz ve düzgün olacak" ve daha bir sürü kural. Aralıksız bizi iki saat ayakta bekleterek konuşmasını sürdürdü. Zil çalınca herkes rahat bir nefes aldı. Ertesi sabah yine okula gitmek için otobüs durağına geldiğimizde rahat kırk beş elli kişi otobüs bekliyordu. Otobüsler geçiyordu, ama hepsi tıklım tıklım olduğu için hiçbiri durakta durmuyordu ve o gün de ilk dersimiz atölye dersiydi. Birden hocamızın derslere zamanında gelinecek sözünü hatırladım. Sonunda eski bir otobüs, durakta durmuştu. Zor da olsa ona binmeyi başardık otobüse ama daha sıkıntımız bitmemişti, çünkü doğrudan okula giden otobüs olmadığından ileride bu otobüs-ten inip başka bir otobüsü beklememiz gerekiyordu ve zaman da daralıyordu. Güç bela okula vardığımızda ders başlayalı on beş dakika olmuştu. Kapıya

tıklayıp öğretmene "Derse geç kaldığımız için özür dileriz" dedikten sonra öğretmenimiz "Kapının orda bekleyin" dedi. Dedigi gibi kapının orada beklemeye başladık, yalnız değildik, bizim gibi sekiz öğrenci daha kapının yanında bekliyordu. Beklediklerine göre onlar da geç kalmıştı. Öğretmenimiz karşımıza geçerek teker teker neden geç kaldığımızı anlatmamızı istedi. Sıra bize gelince okula iki otobüs değiştirerek geldiğimizi bu sırada zaman kaybettiğimizi söyledik. Bunun üzerine öğretmenimiz "O zaman evden daha erken çıkın, bu son olsun" diyerek hepimizi uyardı. İki gün sonra yine aynı sebepten ötürü derse geç kaldık. Sınıfa gelince bu sefer öğretmen bize yönelerek "İki gün önce ben size ne demiştim" dedi. Bu sefer bir şey diyememiştik. Aynı gün bizimle beraber diğer geç kalan çocuklara da hitap ederek sınav pozisyonu almamızı söyledi, biz de aldık. "Ben tamam diyene kadar sınav çekeceksiniz, anlaşıldı mı?" dedi. Başladık aralıksız yirmi dakika sınav çekmeye. Bu yirmi dakikanın ardından öğretmenimiz nihayet "Geç kalanı bundan sonra bunun gibi cezalar bekliyor olacak" dedi. Aradan üç hafta geçti, bu süre içinde hiç geç kalmadık. Bir sabah yine okula gitmek için arkadaşım ile aynı otobüste giderken trafik kilitlendi. İstanbul Yolu denilen yolda kaza olduğu için yol tek şerite inmişti, biz de "Eyvah yine geç kalacağız" diye düşündük. Arkadaşım "Yapacak bir şey yok ve durumu öğretmenimize izah edeceğiz" dedi. Bu sefer yarım saat geç kaldık ve derse en son biz geldik. Vardığımızda öğretmenimiz yine öğrencileri hazır ol vaziyette bekleterek bir şeyler anlatıyordu. Kapıyı tıklayarak girdik, sıraya geçtik. Öğretmenimiz hemen "Neden geç kaldınız?" diye sordu. Biz de İstanbul Yolu'nda kaza olduğunu, bir kamyonun duvara çarptığını ve yolun kapandığını bu yüzden de geç kaldığımızı söyledik. Öğretmenimiz "Kamyon duvara değil otobüse çarpmış, ben de o yoldan geliyorum, gördüm o kazayı" dedi. İçimden "Madem gördün, niye on saat bize soru soruyorsun" dedim. Öğretmenimiz daha sonra "Ben de o yoldan geldim ama geç kalmadım" dedi, hâlbuki o okula daha yakın yer olan Batıkent'ten hususi arabasıyla geliyordu. Biz ise Etimesgut'tan otobüsle sıkışarak güçlüklerle gelebiliyorduk. Yine bir sabah bizi sınıfta hazır ol vaziyette sıraya dizerek "Ödevlerinizi yaptınız mı?" diye sordu. Ben yapmıştım ama çoğu yeri eksikti. Defterime bakınca "Ne bu diye" sinirli bir şekilde sordu. Bir şey diyememiştik.

Çoğu ödevini yapmamıştı ve öğretmenimize yaptık ama evde unuttuk demişlerdi. Öğretmenimiz o yalan söyleyenlerden çok bana kızmıştı ve “Haftaya hepinizin ödevine tekrar bakacağım” diye seslendi. Aradan bir hafta geçti, ödev zamanı geldi çatı, öğretmenimiz ödevimi yine aynı şekilde görünce bana dönüp “Böyle devam edersen seni sınıfta bırakırım” dedi. On bir yıllık öğrencilik hayatımda ilk defa bir öğretmen beni ciddi bir şekilde sınıfta bırakmakla tehdit ediyordu. Dediği gibi bir bıraksa babamdan epey azar işitirdim, zaten evdekilerden “Sakın zayıf getirme” diye tehditkâr uyarılar da alıyordum. Öğretmenimiz ödevlere baktıktan sonra dersini anlatmaya başladı. Ama söylediği söz aklımdan çıkmadığından ben derse adapte olamıyordum, başımı sağ elime yaslayıp söylediğini düşünüyordum. Benim dersi dinlemediğimi anlayan ve kaçamak bakışlarla iki de bir bana bakan öğretmenimiz önce bir iki öğrenciye soru sordu. Bunlar bilemeyince iyice sinirlenen hocamız yine dönüp dolaşıp yine beni buldu ve benim dersi dinlemediğimi bilerek bu sefer de bana sordu. Kısıp bir sesle “Bilmiyorum” deyince defterimi eline alıp sallayarak sınıfa doğru bağıra çağıra hitap etti ve defterimi başıma fırlattı. Çok sinirlenmiştim ama bir şey de diyememiş-tim. Öğretmenimiz artık iyice bana kafayı takmıştı, artık kötü bir örnek anlatırken beni de anlattığı örneğin içine dâhil ediyordu. Aralıksız tam bir hafta bu böyle sürdü. Artık dersleri beni iyice sıkırmaya başlamıştı. Bunu arkadaşlarım da fark etmişti. Bu aralar başka bir eve taşınmıştık, okula gidiyorum diye evden çıktım ama okula gitmedim. Malum hocamızın dersi vardı. Evden çıktıktan sonra iki saat geçti telefonum çaldı. Arayan babamdı ve annemin babaannesinin öldüğünü bu sebeple annemin teyzemlerle köye gittiğini söyledi. Bir yanımda ninem öldüğü için üzölmüş bir yanımda ise evde kimse olmadığı için sevinmiş-tim. Hemen anahtarım olduğu için eve girdim. Ertesi gün de yine okula gidiyorum diye evden çıktım ama yine kaçtım. Bir saat geçti telefonum çalmaya başladı. Yine babam arıyordu, tedirgin bir şekilde “Acaba niye arıyor” diyerek açtım. Babam “Hocan aradı ve senin okula gelmediğini söyledi” dedi. Ben de hemen bir yalan uydurarak babama otobüste olduğumu ve trafik olduğunu bu yüzden geciktiğimi söyledim. Neyse ki inandı. Ertesi gün okula gittim. Öğretmenimiz beni görünce direkt odasına çağırdı. İki gündür niye gelmediğimi sordu. Ben de cenazemiz olduğunu söyledim. Allah’tan babam dün telefonda öğretmene “Ninesi öldü, biraz ona üzöldü” demiş. Onun için öğretmenimiz fazla üstüme gelmedi ve sorgulamadı. Böylece iki tarafı da idare ederek bu kaçış olayını ucuz atlattım.

Bir konuda okulumuzda bir konferans düzenlenecekti. Bunun için Selçuk hocamız sınıfımızdan bu konferansta görevlendirilmek üzere beş kişi seçecekti. Önce “Gönüllü var mı?” diye sordu, ben de biraz gözüne girmek için el kaldırarak “Ben gönüllüyüm” dedim, diğer dört kişi de seçildi. Cumartesi yani konferans günü okula geldim, öğretmenimiz görev dağılımı yaptı. Kapıda gelen misafirlerin eline kolonya dökerek çikolata ikram edecektim. Bu işi dışarıda yapıyordum ve mevsim kış olduğu için hava iyice soğuktu. Diğer öğrenciler içerde görev yapıyordu. Tam üç saat süren konferans bitince öğretmenimiz bize “Gidebilirsiniz” dedi. Ertesi gün ders için sınıfa geldiğimizde öğretmenimiz beni yanına çağırdı. Konferansta görev alan diğer dört öğrenciden birisi konferansta hiç çalışmadığını söyleyerek beni öğretmene şikâyet etmiş. Öğretmenimiz “Buna ne diyorsun” diye sorunca ben de üç saat soğukta ayakta beklediğimi söyleyerek “Bunu söyleyen arkadaş gelsin yüzüme söylesin” dedim. Öğretmenimiz “Ben senin çalıştığını biliyorum, verdiğim görevi layıkıyla yaptığın için teşekkür ederim” diyerek beni sınıfa gönderdi. Selçuk hocamın bu tavrı onun özünde iyi bir insan olduğu düşüncesini aklıma getirdi. Derslerine dikkat etmeye, verdiği ödevleri zamanında yapmaya daha bir özen gösterir oldum.

Günlerden Perşembe. Selçuk hocamızın okulda olmadığı gün. Teneffüste lavaboya gitmiştim. Sınıfımızın yaramaz çocuklarından bir tanesi de lavaboların kapısına ayağıyla tekme atıyordu ki ben lavabodayken tekme atınca kapı yüzüme çarptı ve yüzüm şişmişti. Kalan günü hastanede geçirdim. Ertesi gün rapor aldığım için okula gidememiş-tim. Selçuk hocamız sınıftaki diğer çocuklara bugün “O niye gelmedi?” diye sorunca onlar da diğer çocuğa kızmazın diye bu olayı söylememişler. İşin aslı diğer öğretmenlerden öğrenen Selçuk hocamız sınıfa geldiğim zaman direkt beni yanına çağırdı. Çocuktan şikâyetçi olup okuldan attıracağımı duyunca “İnsanlık sende kalsın, şikâyetinden vazgeç” diye ikaz edince şikâyetimi geri çektim. Meslek lisesi öğrencisi olduğumuzdan son sene staj yapmak için her öğrencinin birer iş yeri bulması gerekiyordu. Bölümümüz elektrik olduğu için sanayilerden başka bir yerde bulmamız neredeyse olanaksızdı. Bir gün beni yanına çağıran Selçuk hocam “Ne yaptın bulabildin mi bir yer? deyince “Hayır” dedim. “Ben sana bir yer buldum, benden haber bekle” dedi. Sevinçli bir şekilde teşekkür ederek odadan ayrıldım. Ertesi hafta Selçuk hocam beni yine yanına çağırarak bana “Bulduğun staj yerine uğradığını, ancak orasının iyi bir yer olmadığını, bunun için de bana başka bir yer bulacağın” söyledi. “Tamam” diyerek beklemeye başladım. Sonunda iyi haber gelmiş Selçuk hocam bana

büyük ve temiz bir teknoloji mağazasında staj yapmam için yer bulmuştu. Gel zaman git zaman stajımızı da tamamladık ve mezun olma zamanımız gelmişti. Selçuk hocamız sınıfımızı son kez toplayarak veda konuşması yaptı. Daha sonra ben de dâhil üç kişiyle özel olarak görüşerek nasihatlerde bulundu. O esnada beni çağırdı ve “Efendi bir insan olduğumu, bana bakınca gençliğini gördüğünü” söyleyerek “İyi birisi olduğundan çoğu zaman insanları kırmamak için her şeye evet diyorsun, hayır demesini de bil, bu senin ileriki yaşamında da etkili olacak” dedi

ve başka nasihatler de ekledi, sonra elini öpüp vedalaştım. Bugün yirmi yaşındayım ve şöyle bir yaşamıma bakıyorum da ne kadar da haklıymış ve bugün bazı şeylere “Hayır” diyebiliyorsam onun sayesinde. Bugün sevdiğim ve bilinçli olarak tercih ettiğim bir bölümde, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde okuyorum ve ben de ileride Selçuk hocam gibi disiplinli, çalışkan ve ülkesini seven bireyler yetiştirmek için ondan aldığım disiplin ve özveriyi kaybetmeden öğretmenlik yapacağım. İyi varsın Selçuk hocam, iyi ki varsın.

YAĞMURLU CUMARTESİ

Hilal Demirel

Türkçe Öğretmenliği

Sonbaharda ıssız bir parkta
Gözden geçirdiğini düşün hayatı
İyilikleri, kötülükleri, doğruları, yanlışları, hataları...
Düşün hepsini düşün
Sonra ver onları rüzgâra, savursun
At yükleri sırtından
Dökülen o parlak kızıl, turuncu yapraklara bak
Sonbaharın ağır ıslak havasını kokla, gri göğe bak
Yumuşak bulut kümelerine dokun hayalinde
Onların sana sunduğu armağanı; yağmuru hisset
Bir cumartesi gününde yağmurlu bir cumartesi gününde
Serbest bırak gönlündeki esirleri ver savursun, götürsün rüzgâr
Bir şarkı tuttur sonra
Hüzünlü mü değil mi sana kalmış
Gelene mi gidene mi bu şarkı sana kalmış
Leylaya mı Mecnun’a mı sana kalmış
Ölene mi kalana mı sana kalmış
Kalmış işte yüreğindeki terazide neresi ağır basarsa oraya kalmış...

BİR ÖĞRENCİ İLE BİR ŞEHİR

Ramazan Ünver
Spor Bilimleri Fakültesi

Kırıkkale...

Hani tercih yaparken en son sıralara eklediğin ya da “Ankara’ya yakın bir üniversitesi var” deyip yazdığın, hani internette aratıp fotoğraflarında çok hoşuna giden bir şeyi göremediğin, belki de yolundan dahi geçmediğin ve ağlayarak geldiğin şehir işte... Kırıkkale...

Kırıkkale’ye öğrenci olarak gelen herkesin bu vilayetle ilgili ayrı ayrı hikâyesi vardır. İnaniyorum ki burada yazılmış olan her cümlelerin arasına nice öğrenci hikâyeleri yerleştirilebilir. Kimi için başarılarla dolu yılların geçtiği bir şehir kimi içinse aşkların, güzel arkadaşlıkların yaşandığı güzel bir iç Anadolu şehri...

Trabzon’dan çıktım yola...

Gece süren uzun ve yorucu yolculuktan sonra üniversite kaydı için sabaha karşı 4.30 civarında havanın çok soğuk olduğu Kırıkkale otogarında indim. Kimsecikler yok, köşe başında duran telefon şarj etme makinelerinde telefonumu şarj ederken orta yaşlarda, saçları hafif beyazlamış otogar polisi hafif bir tebessümle yanıma yanaştı, oturduk, çay ikram etti. Konuştuk epeyce sağ olsun yardımcı oldu.

Sabah oldu...

Güneş yüzünü gösterdi, hafif sıcak bir hava vardı, etrafıma şöyle bir baktım. Trabzon’da lisede coğrafya dersinde söylenen “İç Anadolu’nun bitki örtüsü bozkırdır” sözünü ben tam olarak anlayamamıştım, buraya gelince gördüm ve anladım. Gerçekten de en büyük ağacın boyu benim kadardı ve hava geceleri soğukken gündüzleri sıcaktı. Trabzon’dan farklı olarak nem olmadığı için bunaltıcı bir havası yoktu.

Sarı üniversitede dolmuşları...

Elimde kayıt için gerekli evraklarla birlikte üniversiteye nasıl gidebileceğimi sürekli birilerine soruyordum; herkes “Sarı dolmuşlara bineceksin” diyordu. Bizim oralarda dolmuşlar genelde beyazdı. Epey bekledikten sonra hafif solgun sarı rengi ile magirus model bir dolmuş geldi. Dolmuşu renginden değil, ön cama kocaman yazılmış “Kırıkkale Üniversitesi” yazısından tanıdım. Dolmuşa bindim, içinde daha önce pek duymadığım ve dinlemediğim Ankara müzikleri çalıyordu. Otogardan çıktıktan bir süre

sonra yol kenarında bir binanın duvarında kırmızı büyük harflerle Trabzon Fırın yazısını gördüm. Otayol kenarlarındaki tarım arazilerinden geçtikten sonra üniversitenin kapısına geldik. Güvenlik kontrolünden sonra üniversitedeki İktisat Fakültesi durağında dolmuştan indim. Hava daha da sıcak olmuştu, etrafa baktım. Sağ tarafta ufak bir tepe ve tepenin başına mini kale surları içine dikilmiş bayrağımız, arka tarafta ise etrafı büyük ağaçlarla çevrili, ahşap kamelyaları olan yeşil güzel bir yapay gölet alanı vardı. Okula kaydımı yaptırdım. Sonrasında üniversitenin b kapısının hemen karşısında ve üniversiteyle bütünleşmiş Yenişehir’e geldim. Yenişehir; canlı müzik yapan cafeler, çiğköfteci, mısırcılar, kırtasiyeler ve marketler gibi kendini Kırıkkale merkezden soyutlamış birçok işletmenin olduğu bir yer. Her yer öğrenci doluydu.

Hemen kalkıyor...

Ankara’dan kalkacak olan Trabzon otobüsüne yetişmek için Yenişehir kavşağına indim. Kırıkkale-Ankara arasında çalışan ve Yenişehir kavşağından kalkan minibüsler sürekli “Hemen kalkıyor” denmesine rağmen bir türlü kalkmıyordu. Kalksa bile üniversitenin üstünden dönüp kalktığı yere geliyordu. Neden Yenişehir’e ufak bir otogar giriş ve çıkış kontrol noktası yapmadıklarını anlamamıştım.

Hata mıydı?

Kırıkkale ile ilgili ilk günün ardında akılda kalıcı olan ilk şey; dört bir tarafın apart işletmeleriyle dolu olmasıydı. Fiyatlar öğrenciler için çok yüksekti. Kiminle konuşsam ilk önce bu konudan bahsediyordu.

Açıkçası pişmandım. Karadeniz’den, denizin mavisinden, ağaçların heybetli gövdeleri üstünde rüzgârla salınan yeşillin her tonundan, bordo maviden uzaktım. Şehir yaşamsal heyecandan çok uzaktaydı. Ya da ben şehri tam olarak bilmiyordum. Bayram tatillerini memlekete gitmek için iple çekiyordum... Öyle yabancıydık öyle düşmandık Kırıkkale’yle...

Dört sene sonra...

Çok şey değişti Yenişehir’de ve bende. Yanılmıştım... Sevmesini, yaşamasını bilen bir öğrenci için gayet güzel bir tercih olduğunu fark ettim. Kı-

rıkkale’de henüz daha fotoğraflanmamış, güneşin batışının da doğuşunun da güzel ve anlamlı olduğu yerlerin olduğunu fark ettim.

Yanılmışlıklarım...

Dört sene boyunca bu şehirde, bu semtteki arkadaşlıklar, güzel yemekler, sanki ara sokaklı bir okul bahçesi gibi etraftaki herkesin öğrenci olduğu sokaklar, yaz aylarında merkezdeki saatli kulenin oradaki dondurmacılar, uzun yeşil ağaçlar arasından süzülen Kızılırmak, Celal Bayar Parkı, doğum günü kutlamaları, üniversite içindeki ring sırası, Kırıkkale radyoları, Kırıkkale dolmuşları, Kırıkkale Üniversitesi kampüsü, aşklar ve sevdalıklar, buluşmalar, bütler, kahveyle uykusuz geçen geceler, yağmurlar, ıslanmalar, konserler, beraber yapılan iftarlar, geç kalınca derse almayan hocalar, merkezdeki kuruyemişçilerin yaydığı güzel kokular, bisiklet sürmeler, okula giderken yaşanan koşuşturmacalar, güneşin yüzüne vurması, gölet alanında gecen anlar, birlikte izlenen filmler, birlikte gidilen canlı müzikler, beraber çalışılan dersler, düşmelerin, kalkmaların ve yalnızlıkların... Ailenden uzakta gerçek yetişkin bir fert olma-

nın çok ama çok anlamlı ve güzel bir şey olduğunu bu şehir öğretir sana.

Özlersin...

Hani derler ya “Her yerin iyisi de kötüsü de vardır” diye. Evet... Belki de sizin için Kırıkkale Türkiye’nin en iyi, en hoş görülmesi, en turistik ve en yaşanması yeri olmayabilir. Ancak Kırıkkale buraya yaşayan her öğrenci için özlenmiş bir şehir olmuştur.

Gün gelir o solgun ve yorgun sarı rengiyle B Kapısı’ndan girişte seni bekleyen ring aracını dahi özleyebilirsin. Burayı tercih eden ve şuan sitem edip ağlayan arkadaşlar unutmasınlar ki bu şehrin yani Kırıkkale’nin mutlaka sizin için anlamlaştıracığı, güzelleştireceği ve unutulmaz kılacağı anlar olacaktır.

Bu şehre sızlanarak, ağlayarak gelen tüm öğrenciler ağlayarak ve özleyerek bu şehirden ayrılmışlardır. Sizlere de bu şehir adını Kırıkkale olarak değil, ilerde mezun olunca anılarımın başkenti “Kırıkkale” olarak andırtacaktır...

SENİ UNUTTUĞUMDA BENİ DE UNUTACAKTI YÜREĞİM

Atilla Dilmaç
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Yine o zifiri karanlıkta kayboluyorum kendi kendime.
Ne kadar çırpınsam kendimle o kadar siyahlaşıp gece.
Gözlerimin daldığı her yerde olmak nasıl bir duygu,
Kalbimin erimeyen noktasında kalakalmak peki,
Ya da her kalemi ele alışımda dökülen harflerin sen diye bağırsı?
Ankara’nın kuru ayazında üşüyorum.
Sıkılırsın kendinden
Küçük bir çocuğun hep dilediği hiç sahip olamadığı oyuncağı kadar...
Ben çiçeklerden anladım güzel olan şeylerin çabuk solduğunu,
Ve sende gördüm bir gülüşün binlerce gülüşe meydan okuduğunu.
Anladım ki seni unuttuğumda beni de unutacaktı yüreğim.

YİRMİLERİNDE YAŞLANMAK

Fatıma Özcan
Hukuk Fakültesi

Dolmuştaki muhabbetten hiçbir zaman kaçamazsınız. Kapalı bir yer. Orada bir şekilde bulunmak zorundasınız. Ve kulaklıkla müzik dinleme imkânınız da yoksa eli mahkûm dinlersiniz bütün o konuşmaları. Hayat üzerine bakış açıları, siyasî görüşler, eleştirmek için her şeyi eleştirenler ve “Karanlığa küfredeceğine bir mum da sen yak”cılar... Her türden insan vardır böyle yerlerde. Normalde dolmuşla yolculuk yaparken, kulaklık takıp izole olmayı severim tüm o konuşmalardan. Ama bu gün her nedense dinlemek istedim ve kendimce güzel şeyler de çıkardım.

Kahramanlarımız üniversite öğrencisi bir kız ile bir erkek. Anladığım kadarıyla kız, okuduğu asıl bölümün yanında, ilgi duyduğu başka bir alanda bir bölüm okuyor açık öğretimden. Ve derslere hiç çalışmadığını, zaten zevk için okuduğunu, bu yüzden de kendisine sıkıntı yapmadığını söylüyor. Buradan itibaren konuşmayı (aklımda kaldığı kadarıyla) yazıyorum.

-Zevk için yaptığın bir şeyi eziyet hâline dönüştürmeyeceksin.

-Benim hayat felsefem bu resmen. Hayatımda bütün zevk için yaptığım şeyleri eziyet hâline dönüştürüyorum. Mesela geçen sene üstten ders aldım öylesine. Sadece zevk olsun diye... Veremezsem de seneye tekrar alırım, dedim. Ama bütün sene en fazla ona çalıştım ve işkence hâline getirdim kendim için.

-Ama bu seni çok yıpratır.

-Biliyorum, zaten çok yaşlandım.

Yaşlandım kelimesine takılı kaldı zihnim bir süre. Pek klişe bir kelime belki ama çok da anlamlıydı söyledikleri. Sonrasında ne mi oldu? İneceğim duruşa geldim! Ama bu kadarlık kısım bile zihnimde bir şeyleri uyandırmaya yetti. Acaba ben zevk için yaptığım hangi şeyleri kendim için eziyet hâline dönüştürüyordum? Başlangıçta belki sadece eğlence amaçlı başlıyordum, ama sonra öyle kaptırıyordum ki kendimi o şeye; benim için eğlenceli bir süreç olması gerekirken, sonuca var gücümle ulaşmaya çalıştığım bir eylem hâline geliyordu.

Hepimizin hayatında vardır böyle anılar. Bir şeye hobi olsun diye, kafamız dağılsın diye baş-

lamışsınız ama geldiğimiz noktaya bakınca, başlangıçtaki amacımızdan bir hayli uzaklaştığımızı görürüz. Ve bu da dolmuştaki delikanlının dediği gibi ne yazık ki daha yirmilerin başındayken bizi yaşlandırır. Bu aralar kendim de dâhil olmak üzere o kadar çok kişide görüyorum ki bunu... Çok yorgunuz, her şeyi unutuyoruz, günlerce uyumak istiyoruz, yaşama heyecanımızı yitirdik. Galiba yaşıyoruz.

Bu sadece bizimle de alakalı bir durum değil ne yazık ki. İçinde bulunduğumuz şartlar buna zorluyor bizi çoğu zaman. Misal, sınav haftasındayız. Ve kimseden yüzünde gülücüklerle sizinle muhabbet etmesini bekleyemezsiniz. Neden mi? Çünkü insanlar bir gün öncesinden uykusuz, o günün sınavından dolayı mutsuz, ertesi günün sınavı nedeniyle kaygılı. Bu hep böyledir. İstisnalar mevcut bulunmakla beraber, günümüzde tüm bu “hayat meşgalesi” dediğimiz koşuşturmaca insanımızı yormakta ve yaşlandırmaktadır.

Bunun bir de şu yönü var. Şu an tüm bunları öğrenci hâlimle yazıyorum. Yani ileride iş hayatına atıldığında ne gibi yorgunluklar bekliyor beni, en ufak bir fikrim bile yok. Sadece kendimde ve etrafımda gözlemlediğim kadarıyla herkes ruhen ölmüş, üzerlerine toprak atan kimse yok. Ama ileride çok daha vahim manzaralarla karşılaşacağım belki de, bilemiyorum.

Bütün bunları neden mi yazdım? İlk sebebim yarınki sınava çalışmamak için bir bahane bulmaktı. Ve galiba bir iki saat kazandım.

Ama asıl önemli olan, hayatımız ne kadar yoğun, bunaltıcı ve renksiz olursa olsun, her ne işle uğraşıyor olursak olalım; arada bir durup da, “Ben aslında ne için bu kadar uğraşıyorum, tüm bunlara ileride değecek mi?” diye sorgulamak. Muhtemelen değmeyecek. Hem de hiçbirine. Ve yine muhtemelen bu işleyiş böyle devam edip gidecek. Ama yine de belki bu yazı küçük bir soru işareti olur da bazı hayatlara, istenmeden yapılan işlerin, işkence hâline dönüştürülen eğlencelerin ve bir anlamı olmayan uğraşılardan arda kalan yorgunlukları bir sorgulayan olur.

GEÇMİŞTEN ROL ÇALANLAR

Volkan Şengel
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Hep “Anı yaşayın, onun değerini bilin!” diye bunalıldık ya da biz bunalıldığımızı sandık. Çocukluk mu yoksa hayata hep iyi yönden bakmamız mıydı sebep bilmiyorum. Adını ne koyarsan koy işte. Geçmiş geçmişle özdeşleşip, farkındalık dönemimize geldiğinde göz ucuyla bakıyoruz geçmiş denene şeye.

Geçmiş geleceğe bir adım atıyor, eski yeni derken, ayağını kaydırıyoruz. Bunu bilmeden yapmak da elde değil. Çünkü yaşanan tüm sıkıntıları gören, yapan, bencilce düşünen biz, o zamanlarda yanlışımızı yüzümüze korkmadan söyleyen insanları da bir tarafa atıp unutan yine biz. Yani her şey göz göre göre.

Biz aslında sıradan kişiliklere rol çalan insanlarız. Bizi bize sevdirmeye çalışan insanları, ön yargının daha ne olduğunu öğrenmeden dinlemedik. Kulak arkası küpe olamayan öğütler, denize atılan bir taş döndü. Bizim gibi kişilikler sevmez. İki de bir “Senin hatan” diye başlayan cümleleri. Biz de içimizden “Çok biliyorsunuz siz!” dedik. Demedik mi? Dedik dedik. İnsanız ya biz. Hep doğruyu bilen, aklını kullanan, kusursuzun adresi tam da bizdik ya zaten.

Geçmiş denene şey gelince akla, an yok oluyor birden. Geçmişle gelecek arasında düşünüp kalmak. Aslında bizi bunalıtan, şekilden şekle sokan şey de bu ya. Sanki bir denizanası var apartmanın girişinde. An kayıp giden bir şey ise, kayıp giden de denizanasıdır. Geçmiş sen gelecekte olsan da yakar. Dedim ya geçmişin geleceği olmak kolay değil. Kopamayız ikisi arasından. Ya geçmişle yaşa, ya da gelecek ile...

O toyluk dönemi geçti. Zaman, tabii göz göre göre geçmedi. Kim farkındadır ki büyüdüğünün, kim ders alabilmiş ki hatasından? Sonraları düşünmeye başlarız o an denene kelimeyi. “Anı yaşayın!” diye diretilen şeyi özleriz kulaklarımızda. İşte o anda attığımız taşları geri almak için hemen bir deniz kenarına koşmayı isteriz.

Hatırladıkça hatalarımızı, dost meclisinde açtık an denip geçen yaşamı. Bardaklarımızdan dolu dolu pişmanlıklar içtik. Bazen acıttı boğazımızı buz kattık anılara, su kattık savurduklarımıza. Saatler ilerler, o duyulunca hissin en doruğuna çıkartan kelime geçmiş kokan birinin ağzından dökülür yere. “Keşke”. Keşkeli cümleler masada kim varsa onun önündeki

doyumsuz meze olur. Herkeste bir keşke... Sabaha karşı gelir yavaş yavaş sonsuz keşkeli pişmanlıklar. Sövlüp sayılır elbet herkese ama en önemlisi o kadar dost toplanır, “keşke” der ama yine hataların bir köşesi kıvrılıp en yakın bir rafa konur.

Farkındalığımız arttı büyüyünce. Bizi yıkan şey, geçmişle gelecek arasında yaşamaktır. Kim dayanabilir ki buna? Geçmişin tozu kaçmaz mı geleceğe bakan gözlerimize? Severiz biz, iki şey arasından seçim yapmayı, üstüne üçüncü bir seçimi de sokmayı. Sevmek yerine sevmemek, çalışıp didinmek yerine tutabilecek ihtimaller üzerinden durmak filan. Kim sevmez ki bunu? Ben severim.

Sıradanlaşıyor artık yaptığımız şeyler. Beyler bayanlar biz bıraktığımız yerde değiliz artık! İnsanız biz, değişiriz. Sıradanlaşmak ya da günlük yaptığımız şeylere saplantılı kalmak. Herkes anı kurtarmaya bakıyor, memnuniyetlerini günlük yaşıyor ya da gün kurtarıyor. Biz pişman olmayız. Olursak da ancak elimize hemen eski fotoğrafları alır, parçalarız falan. E, sonra? Geçti mi? Geçmez. O kesilenlerden daha da ufanır kalbimiz. Eksiliriz biraz. Dağılırız etrafa, kimimiz halının altına saklanır, kimimiz kapı askısına asar hislerini. Ve artık biz kendimizi eskiten bir kişilik ve parçalardan ibaretizdir.

Geçmişin bu dönemlerinde çok eksiliriz. Düşünmeye başlayınca yeni insanların arasında eskileşiriz. Bana göre aslında herkes herkesin yenisi-eskisi. İkili ilişkilerde “Ben sana göre eskiyim” demek, bu kadar ağır mı? Ben herkesin ve kimselerin hiçbir şeyi iken senin her şeyin olmam ne kadar da komik.

Keşkelerin içinde kalmak hissizleştirir. Bunu görece kadar geleceğe bakamazken hayata. Kürekler dolusu keşkeler gelir üstümüze. Bir kahvenin dibi gibi acıdır “keşke!” demek. Ne yapalım böyle yaşamak lazım. Pişmanlıklarla, keşkelerle ahlarla vahlarla geçiriyoruz günü. Hayatın tek kelimesi: Keşkedir.

Son keşke fayda etmiyor sayın okur.

Senin söylediğin keşke elbet dünyanın zoruna gidecek. Sen iyisi mi hemen pişman ol. Bu keşkeler tabii ki yerini “İyi ki yaptım”a bırakmıyor. Saplantılı düşünen bizler gerçeğin neresindeyiz? Bedenimize ağır gelen şey ne zaman etten, kemikten başka bir şey oldu? Hatanız: Meğerli cümleler kurmak için keşkeleri öldürmekti. En acısı da bunu gören bir

şahidin olması. O da sizdiniz. Ne dersiniz, ihbar etseniz mi kendinizi? Meğer demek için keşke lazım insana. Meğer o sevmemiş yerine iyi ki sevmiş olsa mesela. Hani ellerimiz, ayaklarımız karıncalanır. Ayaklarımızdan başlar parmaklarımıza doğru. Mesele başka. Aslında olay karıncalanmak falan değil. Geçmiş gelecek ile kavga edip, bizi insanlığımızdan mahrum bırakıyor. Sonra bir pişmanlık yürüyor parmaklarımızdan bir “keşke” eşlik eder bana.

Zaman daha da geçer, Eylül Kasım ile bir olup yerle bir eder seni. Sonra geçmiş gelecek olup seni

izler. Dizlerine bir sızı gelirse telaşlanma. Sen artık geçmişin ta kendisi olmuş geleceğin artık gelmeyeceğini anlayacak yaştasın. Yaşlanmışsın. Ovalama dizlerini, yağmur yağmayacak artık. Benliğin dizlerinden çekilecek artık. Keşke bizi terk eden yalnız o karıncalar olaydı!

Benden son not: Hayat o kadar tatlı, pembe tozlarla kaplı olsaydı, sizlere bunu yazarken ellerim kara mürekkeple boyanmazdı. Boşuna dememiş, “Eylül toparlandı gitti işte/Ekim de gider bu gidişle.” diye Turgut Uyar!

O GECELER

Hatice Nur Ünlü

Türk Dili ve Edebiyatı

Gülüştüğümüz sokaklar gelir aklıma

Sonbahar akşamları

Gece sessizce inerdi üstümüze

Sabahları unutarak

Tutuşurduk el ele

Yıldızlar kucaklardı bizi,

Gökyüzüne uzanan merdivenlere bakardık

Sevişirdi sözcüklerimiz

Sen bir gündüz vakti gittin benden

Ben hâlâ o gecelerdeyim.

SİYAH BEYAZ BİR MASAL: VESİKALİ YÂRİM

Mustafa Demir

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Türk sinemasının şah eseridir “Vesikalı Yârim”. Başrolünü Türkan Şoray ile İzzet Günay’ın üstlendiği film siyah beyaz formatta çekilmiş 1968 yapımı bir dram filmidir. Yardımcı oyuncularını ise Ayfer Feray, Semih Serezli, Aydemir Akbaş, Hakkı Kıvanç ve Selahi İçsel’dir. Manav Halil (İzzet Günay) bir gün arkadaşlarının ısrarıyla pavyona gider. Burada klasik bir tutumla ilk görüşte hayat kadını Sabiha’ya (Türkan Şoray) âşık olur. Sabiha’nın, Halil’e sigarasını yakmasını söylemesi üzerine aralarındaki ilişki de başlar. Tanışır ve o gece Halil Sabiha’da kalır. Halil evli ve iki çocukludur. Fakat Sabiha bunu bilmez. Bir gün Sabiha’nın arkadaşı Müjgân, Halil’in arkadaşlarından Halil’in evli olduğunu duyurur. Bunu Sabiha’ya söyler. Sabiha ilk önce inanmaz. Sonra Halil’in mahallesine gider ve her şeyi öğrenir. Birkaç defa ayrılır, barışırlar.

Hayat kadını Sabiha, Halil’le yaşadığı bu aşk-ı memnuyu fazla sürdüremez. Halil evine, çocuklarına, manav dükkânına gider. Sabiha ise pavyona, içkiye, rezillîğe döner. Bu başyapıt uluslararası alanda da yankı uyandırmış olmakla birlikte orijinal diyaloglarıyla Türk izleyicisinin gönlüne taht kurmuştur. Ö. Lütî Akat’ın bu unutulmaz eseri üzerine hâlâ makaleler yazılıyor. Şarkılara da konu olmuştur. Sabiha ile Halil’in aşkı (Edip Akbayram – Vesikalı Yârim).

Bu eserde özgürlüğünü olumlu yönde kullanan orta tabakaya mensup olan Halil'in seçimi anlatılır aslında. Sabiha'nın kapisleriyle alevlenen aşk, Halil'in efendiliğiyle taçlanıyor. Bu filmde Halil'in sahip olduklarıyla yetinmesi gerektiği, aksi takdirde kaybolan bir adam olacağı anlatılmaktadır. Eğer Halil yuvasına dönmeseydi Sabiha'yla ne zaman olursa olsun, er ya da geç ayrılırlardı. Bu filmde Bihter Hanım'dır aslında Sabiha; güzelliğiyle, çekiciliğiyle, diliyle... Daha muhafazakâr olan Halil'in ailesi elbet bu ilişkiye karşı çıkacaktı. Zaten buna da

gerek kalmadı. Olaylar kendiliğinden çözüldü. Bu filmde Halil, varlık şartlarından “zorunluluk” ile cebelleşir adeta. Çünkü ailesine dönmeye mecburdur. Disharmonik bir varlık olan Sabiha aslında ait olduğu mevkii en iyi şekilde temsil eden bir genç kızdır. Arkadaşı Müjgân’ın tüm uyarılarına rağmen yine de Halil’i sever. O aslında burada Müjgân arkadaşının iyiliği için yapar bunu.

Film replikleriyle unutulmaz olmuş-tur. “Önceden rastlaşacaktık, sonradan daha kötü olmaktansa, madem beni seviyor, madem onsuz yapamam, madem onsuz ölürüm...”

Filme bir de romantik yönden bakalım. Realist yönden Sabiha karaydı, yani kötüydü. Romantik yönden bakarsak filme, Sabiha aslında sadece deli gibi âşıktır, ailesi yoktur, tek tutacağı dalı Halil'dir. O aslında acınacak haldedir. Halil'e gelince o ilk defa kararsızdır. Yani evini seçip eskisi gibi yaşayacak ya da aşkının peşinden koşup mutlu olacaktır. Halil realistlere göre en iyisini yaptı ve kendi evini seçti. Ya romantiklere göre?

Aslında Sabiha bize istemenin sınırsızlığını, insanın isteyen bir varlık olduğunu hatırlatır. Bu romantiklere göre yol açıcıdır. Filmde dikkatimi çeken diğer bir motif ise müziktir. Şükran Ay'ın “Kalbimi Kıra Kıra” adlı şarkısı muazzam sesiyle filmi iki kat daha dramatikleştiriyor. Ya siyah beyaz çekim filme daha bir renk katıyor. İstanbul mekân olarak başarılı bir şekilde duruyor karşımızda.

Ve final sahnesi... Sabiha son kez Halil'in muhine gider. Orada Halil'i çocuklarını severken görünce yıkılır, ölür adeta. Halil artık eski hayatına dönmüştür. O sahnede Sabiha'nın boynunu büküp gitmesi birçok kişiyi hüznlendirmiştir. Sabiha ki kendini bıçaklayan Halil'in üstüne yürüyenlere "Elim kaydı." diyerek Halil'i korumuştur. Bu film sinemanın 100. yılında en iyi yüz filminden biri olmuştur...

DEĞERLİ HAZİNEMİZ: SU

Kübra Öçal

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Su nedir? Neden bizim için bu kadar önemli? Önce bu sorulara cevap aramalıyız.

Öncelikle su doğal bir kaynaktır. Hem bizim için hem de diğer canlılar için hayatı öneme sahiptir. Çünkü su olmazsa ne insanlar, ne de canlılar yaşayabilir. Su yeni doğan bir bebek için bir çiçek kadar önemlidir. Bebekler doğdukları zaman hayatta kalabilmek için mücadele ederler. Bebeklerin büyüebilmeleri için beslenme-ye ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaçlarını tek başına karşılayamazlar. İlk başta bebekler annelerine bağlıdır. Konuşmaları için ihtiyaçlarını ağlayarak belli ederler. Anneler bebeklerin ağlaması ile onların ihtiyaçlarını karşılar. Eğer bebeğin ihtiyaçları karşılanmazsa yaşayamaz, tıpkı bir gül gibi boynu bükük kalır. Yaşama veda eder. Çiçek de öyle değil midir? Çiçek de bir canlıdır. Her şey ufak bir tohumla başlar. Çiçek toprakla bütünleştğinde filizlenir. Bir süre sonra büyür. Büyümesi için de suya ihtiyacı vardır. Çiçek de bir canlıdır dedik. Fakat çiçekler insanlar gibi değildir. İnsanlar konuşarak ihtiyaçlarını karşılarlar. Ama çiçekler konuşamaz. Suya olan ihtiyacını dile getiremez. Peki, çiçek ihtiyacını nasıl karşılayacak? Biz çiçeği saksıya diktiğimizde çiçeğin büyümesi için güneşe ve bir o kadar suya ihtiyacı olduğunu biliriz. Çiçeğimizi saksıya diktiğimizde çiçeği güneş olan bir yere koyarız. Belirli aralıklar çiçeği sularız. Fakat bir gün çiçeğimizi unutursak çiçek günden güne kurumaya başlar. Çiçeğin ağzı olmadığı için “Benim suya ihtiyacım var. Bana su verin” diyemez. Yavaş yavaş hayata veda eder. Çiçeğimizi tam bu sırada suyla buluşturduğumuzda çiçeğimiz yeniden canlanır. Çiçeğin suyla buluşması yeni bir hayata atılan ilk adım gibidir. Fuzuli’nin Su Kasidesinden bir beyit vermek istiyorum;

Tiynet-i pakini ruşen kılmış ehl-i âleme

İktida kılmış tarik-i Ahmed-i Muhtar’a su

Bu beyti incelediğimizde su, Hz. Muhammed’in (s.a.v) yoluna uymuş ve bu hâliyle dünya halkına temiz yaratılışını göstermiştir. Yani bu beyitten, peygamber efendimizin âlemlere rahmet olduğunu,

suyun da insanlığa rahmet olduğunu görüyoruz. Peygamber efendimiz, su vasıtası ile insanları saf duruluğu ve temizliğe çağırmaktadır. Su insanların hayatında vazgeçilmez bir yere sahiptir. Peki, suyun bu kadar önemli olduğunu görüp de neden değerli hazinemiz suyu israf ediyoruz ki? Bir gün su kaynaklarımız tükenebilir ve susuz kalabiliriz. Günümüzde çevre kirliliği ve küresel ısınma gibi ciddi sorunlar ile karşı karşıyayız. Küresel ısınmaya bağlı olarak buzullarımız erimektedir. Fabrikalar su kenarlarına kuruluyor. Fabrika atıkları suya boşaltılıyor ve içilebilir su kaynaklarımızı kendi ellerimizle kirlletiyoruz. Bilinçsiz olarak yaptığımız davranışlardan dolayı en kıymetli hazine olan suyumuzu tüketiyoruz. Bir gün su kaynaklarımız tükenebilir. Bir kez olsun su kaynaklarımızın tükenmediğini düşünelim. Acaba insanlar ile diğer canlılar su olmadan kaç gün yaşayabilirdi. Bence bir ya da iki gün susuzluğa dayanabilirdik. Evet, yanlış duymadınız kendi ellerimizle kıymetli hazinemizi kirlletiyoruz. Suyumuzu kirllettiğimiz için ne kadar sürede temiz su bulabiliriz ki? Bir ya da iki gün susuz kalabiliyorsak yavaş yavaş hayatımızı kaybediyoruz demektir. Bu durum kulağa hiç de hoş gelmiyor değil mi? Yaşamamız için bu kadar önemli olan suyumuzu korumak için üzerimize düşen görevlerimizi yapmalıyız. Suyu tasarruflu kullanmalıyız. Mesela basit bir tasarruf görevini söylemeden geçemeyeceğim. Evde bulaşıklarımız elde durulamak yerine bulaşık makinesinde yıkayabiliriz. Çünkü bulaşıkları elimizde yıkarken 12 ton suyu boşa akıtıyoruz. Ama bulaşık makinesini kullandığımızda daha az ton su harcıyoruz. Bu tasarruf örneğinde olduğu gibi üzerimize düşeni yaparsak suyumuzu az da olsa bir iyilik yaparız. Herkes üzerine düşen görevi yapmalıdır. Eğer herkes görevini yapmazsa doğal kaynaklarımızdan biri olan suyu kirlenme tehlikesinden kurtaramayız. Su insanlığa sunulmuş en büyük nimettir ve bütün insanlığı ortak malıdır. Ortak malımızı gereksiz yere tüketmeyelim. Su değerlidir. Suyunu boşa harcama ömrünü kısaltma.

ÖLÜM: ACI AMA GERÇEK

Esra Karabeyeser

Tarih Bölümü

Ölümü duyduğumuzda çoğumuzun içi ürperir. Büyük bir sessizlik kaplar bizi. Ölümü, kendimizden çok uzakta bir yerde olarak düşünürüz. Oysaki ölüm meleği bizim yakınımızdadır ve her an kapımızı çalabilir. Ölüm ancak yanımıza ve yöremize sokulduğunda canımızı acıtır. Başkasının ölümüne kulak kabartır geçeriz, ama yakınlarımız için öyle mi? Çok sevdiğimiz biri öldüğü zaman, onunla birlikte biz de ölürüz aslında. Oysa o kişi fizikî âlemde varlığını devam ettirir. İşte ölümün insanları yaralayan tarafı da budur.

Günlük yaşamımızda ölümün kaç kişi farkında acaba? Takvimden düşen her yaprak bizim aleyhimize işliyor. Ölümüne bir gün daha yaklaşıyoruz. Geçirdiğimiz her saat, hayatımızdan bir saati daha ek-siltiyor. Alacağımız nefesin garantisi yok, ama verdiğimiz her nefes ömrümüzden bir nefes daha azaltıyor. Geçen her gün, her saat, hatta her nefes ile ahrete göç için hazırlanıyoruz.

Sevdiklerimiz ya da değer verdiklerimizin ölü-müyle sarsılırız. Çünkü hayatımızın akışı bir kırıl-maya uğrar, yaşam rutinlerimiz anlamını kaybeder. Aslında gözümüzün önüne perdeler çekilir ölümle birlikte. Hayatımızın baharında ya da uzun süre ça-baladıktan sonra istediğimiz yere geldiğimiz anda ölümü düşünür müyüz? Bence hayır. İnsanlar ölümü hep zor anlarında ya da sıkıntı çektikleri zaman bek-lerler, ne kadar garip değil mi?

Her oluşun her şeyin bir sonu olduğu gibi canlı-ların da bir sonu vardır. Ölüm bir mucizedir tıpkı doğ-um gibi, tıpkı hayat gibi. Kimilerine göre ölüm, sonun başlangıcıdır. Kimilerine göre tatlı bir uyku-dur. Kimilerine göre yok olmaktır. Kimilerine göre ise ebedi hayata adım atmanın ilk ve çetrefilli yolcu-luğudur. Ölüm yok olmak değildir, yeniden diriliştir. Bence bütün insanların kendine soracağı iki soru vardır ölümle ilgili. Birincisi ölüm geldiği anda ahi-reti mi yoksa hâlâ dünyalık işleri mi düşünürüz? Ne mutlu ölüm denen kavramı hayatından, aklından çıkarmayana. Mesela öncelikle okulu bitirip üniver-siteyi kazanmak ve bir iş sahibi olmak isteriz. Sade-

ce bunlar mı isteklerimiz? Hayır, daha bitmedi. İş hayatımızda çok daha iyi bir mertebeye sahip olmayı da isteriz. Bazıları o mertebeye ulaşır ama ölümü unuturlar. Hayatımız boyunca biz unutsak da etrafı-mızda ölümü hatırlatacak birileri vardır. Aslında onlar ölümlerdir, ancak fark edersek onlar hayatları-mızı aydınlatır, hatta ölüm bize hayata, sevdikleri-mize, insanlara, canlılara değer vermeyi öğretir. Rikkat sahibi olmayı öğretir.

İkincisi ise ölüm gelmeden önce ne yapmak is-terdiniz? Bu soruya insanlar çoğu zaman ölüme ha-zır olmak istediklerini söyleyerek cevap verirler. Bazıları ise daha geniş düşünerek kimseye borçlu olmadan, kırdıkları kalpleri düzelterek yani ölümden sonraki hayata hazırlık yapmak istediklerini söyleye-rek cevap verirler bu soruya. Bence ne mutlu onlara, ölüm denilince aklına yaptıkları ve yapamadıkları gelmiş olana.

Sonbahar ve kış mevsimi ölümü hatırlatır bana. Hayatın sona erdiği an sanki. Artık yapacağımız hiçbir şey kalmamış, ölüm şerbetini içtik artık, geri dönüş yok. Sonra yeşilliğiyle doğaya can veren ve içimizi huzura erdiren diriliş mevsimi ilkbaharı kar-şılıyoruz. Yeniden diriliş için bir olanak işte. Her şey ölüp dirilirken biz neyi bekliyoruz? Sözlerimi Cahit Zarifoğlu'nun şiiriyle bitiriyorum...

Ölüm başucumda
Sanki yapacağım hiçbir şey kalmamış
Uzaklar daha yakınlaşıyor daha
Ölüm başucumda
Bir melek elini uzatıyor bana
Yapayalnız bir yolculuk
Ruhların beklediği bir yer var
Orda, bir sığırgözü gibi bakıyor bana
Ölüm neden örtülerin altındasın, hadi çık
Görün bana zaman yol alıyor
Saat ah o saat
Şatom kararıyor, ay ışığında mezar
Lambayı yak anne üşüdü parmaklarım
Gidiyoruz, azar azar.

ÇIRPINMADAN YAŞANACAK HAYAT NEREDE VAR?

Özge Ünal

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

“Zorlanmadan açacak hiç bir çiçek yoktur.
Bu dünyadaki tüm güzel çiçekler zorlanarak çiçek açtı.
Zorlanırken, kökü toprağa doğru yöneldi.
Zorlanmadan bırakabileceği hiç sevgisi yoktu.
Çırpınmadan açabilecek bir çiçek nerede vardır?
Bu dünyadaki tüm ışıldayan çiçekler çırpına çırpına çiçek açtı.
Çırpınarak rüzgâr ve yağmurla çiçeğin yaprakları sıcacık bir şekilde serpildi.
Çırpınmadan yaşanacak hayat nerede var? “ demişti öğretmen Jung.

Son izlediğim Güney Kore dizisi; Scholl 2013. Başrolde Kim Woo Bin ve Lee Jong Suk’un oynadığı dram, komedi ve gençlik dizisi. Güney Kore’nin ünlü kanallarından olan KBS’de 1999 yılından beri yayınlanmakta olan serinin 2012 yılında yayınlanan on altı bölümlük beşinci sezonu.

Günümüz Güney Kore’nin gençliğinin yüzü, öğrenci intiharları, okul içinde şiddet, bozulan öğretmen-öğrenci ilişkileri, okul dışında verilen özel dersler ve tüm diğer lise sorunları Seungri Lisesindeki küçük bir sınıf sınırları içinde yaşanmaktadır. Herkesin haylaz dediği ve gözden çıkardığı bir sınıf; sözleşmeli, çaylak bir öğretmene ve öğretmenliği bırakıp özel öğretmen olarak çalışan izinsiz ders verdiği için cezalandırılıp mecburi hizmet vermesi için bu okula gönderilen öğretmene veriliyor. Onlardan bu çocukları adam etmeleri bekleniyor.

Aslında klasik bir okul dramı olsa da diğerlerinden daha farklı konulara ve sorunlara değinilmiş. Eğitim sistemindeki hatalar ve öğrenciler üzerindeki psikolojik baskıya vurgu yapan bir dizi. Dizinin asıl konusu bu ve birçok yerde de vurgulandı. Bollywood’un en ünlü aktörlerinden olan Aamir Khan’ın meşhur filmi Üç İdiots’u anımsattı bana. Elbette o kadar harika değildi ama eğitim sistemini ciddi anlamda eleştiriyordu. Kesinlikle realist bir diziydi. Saçma sapan konular içermiyordu. Gerçekten eğitim konusunda doğru olmayan birtakım kriterlere uymak zorunda kalan tek ülke olmadığımızı bana hatırlattı. Sanırım Asya ve Afrika hâlâ çocuklara ve gençlere verecek eğitim konusunda bilinçlenemedi.

Dizide beni en çok etkileyen karakter öğretmen Jung. Tüm gücüyle çocukları korumaya çalışan, çocuklar için içtenlikle endişelenen, onlara olabildiğince çok ilgi gösteren ve onları bataklıktan kurtarıp iyi birer birey yapmaya çalışan bir öğretmen. Onunla beraber birçok yerde sorguluyorsunuz eğitim sistemini. Öğrencilerin hayatlarına ve tüm umursamazlıklarına rağmen aslında sevgi ile ne kadar da değişebileceklerini görüyorsunuz.

Diziyi izleyerek kötü olan şeylerin iyi olması için savaşıyan iki cesur öğretmen ve umursamaz öğrencilerin zamanla nasıl değişebildiklerine siz de tanık olabilirsiniz.

DEĞİŞMEYEN GELENEK

Gamze Aslan
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Her sabah evinden çıktıktan sonra yapacağı işleri düşündüğü için sıkıntıya giren milyonlarca insanın arasında aynı amaçla evden çıkmış fakat bu amacı bir türlü gerçekleştirememiş olanlar da var. Bunların kim olduğunu tahmin etmek zor olmasa gerek.

Memurlarımızda yıllar önce başlayan çalışmama azmi günümüzde de ilk gün ki tazeliğini koruyor. Tabî ki onlar işlerini aksatmadan yapıyorlar. Buradaki sorun onların işlerini yapmaması değil, yapacak bir işleri olmadığını düşünmeleri. Birbirlerini ve her günlerini taklit etmekte onlardan becerikli kimse yok. Hiç biri oturduğu masanın başında ne yapabilirim diye düşünmeye gerek duymuyor. Devletin onlara sunduğu imkânın sadece verilen işleri tamamlamak olduğu düşüncesinden de vazgeçemiyorlar. Hâlbuki düşünen, okuyan, devletin bir adım daha ilerlemesi için ne yapabilirim sorusunu sorabilen insanlara ne kadar ihtiyacımız var. Onları bu denli eleştirmemizin nedeni ise ellerinde kendilerini aşmalarını sağlayabilecek olanaklarının ve bolca vakitlerinin olması.

Ülkemizin yerinde saymasını insanların yerinde saymasına bağlayabiliriz. Sadece onlar için değil bu ülkede yaşayan herkes için gerekli olan şey bu; okumak, fikir sahibi olmak, eleştirebilmek... Fakat belirli bir yaştan sonra hepimiz bu yerinde sayan

gruba dâhil oluyoruz. Çünkü sürüye uymak her zaman en kolaydır. Memurlarımıza bu önden baktığımızda aslında hepsi sadece geleneği devam ettiriyor. Bu gelenek bizi her geçen gün daha kötüye götürüyor. “Kimse yapmıyorsa ben ne yapabilirim” düşüncesi hepsinin ortak görüşü. Gün boyu akıllarındaki tek şey mesai saatinin bir an önce bitmesi. Aslında onların dersin bitmesini dört gözle bekleyen öğrencilerden bir farkı yok. Her iki grup da zamanını çöpe atmak ile olduğu yerde saymakta çok iyi. Düşündüğümüz zaman fark etmeden aslında ne kadar çok şey kaybediyoruz. Daha iyisini yapabilmek, kendimizi geliştirebilmek varken devamlı gerilemek bizim aklı olmayan bir varlıktan farklı olmadığımızı gösteriyor. Bütün gününü yatarak geçiren ve ay sonunda maaşını alan memurda, yıllarca okuyup hiç bir şey öğrenmeden mezun olan öğrencinin de kendi adına ya da devlet adına bir sorumluluk almaması içler acısı.

Bu durum böyle devam ederse ne devlet bir adım ileri gider ne de birey. Bir şeylerin değişmesini istiyor-sak işe önce kendimizi değiştirmekten başlamalıyız. Başımızı telefonlardan kaldırıp aldırışımızın yönünü kitaplara çevirmeli, aklımızın kilidini açmalı ve düşünmeye başlamalıyız.

KAYIP KIZ

Şengül Gündoğan
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Bugün kendimi yine burada buldum. Ayaklarım farkında olmadan beni buraya getirdi. Her geçen günün ağırlığı, bedenimde yorgunluktan öte bir şeyler var, biliyorum. Kafamın içinde dönüp duran sorular, ruhumdaki kırgınlık ve kalbimdeki ağırlık, hepsi bir girdap gibi beni gitgide içine çekiyor. Derin bir soluk alıyorum. Henüz dinmiş olan yağmurun ardından, baharın bu biraz serin ama alabildiğine rengârenk gününde mis gibi bir toprak kokusunu içime çekiyorum.

Umut tepesi diyorum buraya. Yaşlı meşe ağacının altında, manzarayı alabildiğine gözler önüne seren bu küçük tepe benim sığınağım. Kendi kendimle konuşabildiğim, belki de beni anlayabilecek tek yer. Yaşlı meşe ağacı kırk yıllık bir dost gibi bana gülümsüyor. Hafif serin esen bir rüzgârla ürperiyorum. Ufukta görünen büyüleyici maviye inat sanki tüm tabiat en güzel yeşil elbisesini giymiş. Manzaranın verdiği sarhoşluğun içinde birdenbire gözüme küçük bir kız çocuğu takılıyor. Dağınık kumral saçları, çiçekli beyaz elbisesi ve üşümüş kızaran yanaklarıyla bu küçük kız, minik kahkahalarıyla koşup oynuyor.

Bir anda kafamda pek çok soru belirliyor. Bu küçük kızın burada ne işi var? Neden böyle ıssız bir yerde tek başına? Burada ne yapıyor? Bu serin havada üşümez mi? Ben kafamda tüm bu sorulara cevap ararken, küçük kız ise alabildiğine mutlu. Kırklarda koşarken, elbisesinin içerisindeki minik bedeniyle, çiçeklerin içinde onlara aitmiş gibi dalgalanarak hareket ediyor. Zayıf kolları ile onun da bir papatya ya da gelincik gibi hafifçe sallandığını görüyorum. Bir ara kelebeğin peşinden ona seslenerek giderken, beyaz elbisesiyle tıpkı bir kelebek gibi uçacakmış hissine kapılıyorum. Sanki güneşin tüm ışıkları, onun saçlarının gölgesinde kalan gözlerinin içinde toplanmış gibi. Gökkuşağından yapılmış bir ip atlıyor sanki. Uzakta görünen minik derenin sesi, ne, kahkahaları karışıyor. İncecik sesiyle söylediği şarkıları dinlerken, sonsuz bir iç huzuruyla gözlerimi kapatıyorum.

Gözlerimi açtığımda küçük kız artık orada değil. Yaşanmamış çocukluğumu, o küçük kızı, özgür bırakıyorum orada. Umut tepesinden ayrılırken gözlerimden yaşlar süzülüyor, onun bana gülümseyerek bakan ıslıl ıslıl gözlerini görüyorum.

YUSUF'UN HİKÂYESİ

Ebubekir Alazcıoğlu
Makine Mühendisliği Bölümü

Hikâyenin gerçekliği kadar, yazarının sahteliğini de hesaba katar mısınız bu hikâyeyi okurken? Hikâyenin etkileyiciliği kadar yazarının acizliğini de aklınıza getirir misiniz?

Peygamberi konuşturmak çok zordur bir yazar için. Peygamberin ağzından konuşmak hele, hepsinden zordur. Bu zorluk karşısında büküldü belim, dilim yandı. Kendi dilimdeki pisliklere takıldı aklım, aklımdaki pisliklere takıldı ruhum ve olmaz dedi. Peygamberin diliyle konuşursan, kendi dilindeki pisliği peygamber söylemiş gibi anlatmış olursun. Kendi zihninden geçen kirleri, peygamberin zihninden geçiyormuş gibi gösterirsin. Aklındaki ve zihnindeki nice pislikten çok daha pis bir şey bu. Bu sebeple de asla olmaz, dedi. Uzaktan izlermiş gibi anlat olayları. Ateşin dışından anlat, ateşin içindekinin hâlini. Evladı kuyuya atılan birisi gibi değil de evladı kuyuya atılmış birisini dinler gibi yaz. Acıdan kör olmuş gözler seninmiş gibi değil, bir başkasınınmış da onun hâline üzülmüş gibi yaz. Bir başkasının selamını bir başkasına sen ulaştır. Selamı yol-

layan sen olma. Samimiyeti kaldır aradan. Yanar gibi değil, ısıtır gibi anlat. Boğulur gibi değil, su içer gibi anlat. Aç karnına değil, tok karnına anlat açlığı. Sonra durdu içimin içi ve yine olmaz dedi. Böyle de olmaz.

İşte bu olmazların arasında gidip gelirken bir olur sesi işitti kulağım. Kusurunu baştan söyle, anlat ki böyle bir şeyi neden yaptığını ve anlayışlara sığın. De ki, kalplere ulaşmak için Yusuf diliyle yazmak lazım gelir. Yakup'un derdine ortak olmak değil, Yakup gibi dertli olmak gerekir. Yanmış, olmuş, etmiş değil yani; yandım, oldum, ettim demek gerekir. Ve eğer bir kusur sezilirse cümlelerde, bu sözü bir peygamber söyleyemez dedirten bir cümle söyletmişsen peygamberin dilinden, o sözün senin ağzındaki pis kokulardan geldiğini peşin peşin söyle. Kaş yapayım derken göz çıkarma yani. Kova kadar aklınla kuyuluk taslama. Ve bu düşüncelerle yazıldı bu hikâye. Bilmem ki, okumaya değer bir şeyler yazar mı yazar size?

KALBİNİN SESİ

Kader Öztürk
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bazen yüreğinin öylesine derin acıdığını hissedersin, öyle sert düşersin ki kan revan içinde kalırsın. Görünürde hiçbir belirti yoktur acı çektiğine dair. Neden mi? Çünkü yüreğinin elleriyle inşa ettiği kırılmaz, koparılmaz masken vardır. İşte o maske sana daima fısıldar, hatta acının en büyük boyutlarını yaşadığın an fısıltı olmayı bırakır ve avazı çıktığı kadar bağırır. Kalk! Düşmek senin eylemin değil, sen güçlüsün, sen daha kötülerini de yaşadın, unuttun mu? Yüreğinle alay eden o güçlü hayırlarını, aslalarını, kafa tutan aşklarını unuttun mu? Peki ya elinden gelen her şeyi yaptığın hâlde peşini bırakmayan başarısızlıklar, bazen de her şey yolunda giderken bir anda önüne çıkan şanssızlıklar... “Bu defa bitti, bu benim sonum” dediğin her durumda ayağa nasıl kalktığını hatırla. Başının her zaman dik durması gerektiğini hatırla. Senin harflerin “bitti” kelimesini yazmasın. Senin harflerin daima sana güç veren kelimelerin kölesi olsun. İşte o kelimeler sana öylesine hizmet etsin ki umutsuzluk, çaresizlik barınmasın yüreğinde.

Fakat şunu da asla unutma. Sen insansın ve en farklı olansın. Mutluluk, mutsuzluk, acı, sevinç,

üzüntü, çaresizlik, vicdan, merhamet... Kalbinde beslediğin o kadar çok duygun var ki... Senin görevin ne biliyor musun? Yaşadığın her duyguyu son damlasına kadar belki de her zerrende yaşamak. Eğer mutluysan bunu öyle yaşa ki her zerren sana minnettar kalsın. Ve eğer mutsuzsan, kırgınsan, yorgunsan, dahası umutsuzsan bunu öylesine yaşat ki kendine kalbin senden nefret etsin. “Beni bu kadar üzmeye hakkın var mı?” diye ses tellerin kopana kadar haykırırsın. Ve sonra yeniden mücadele etmeyi öğrensin. Yaşadığın her darbenin ve belki de her düşüşün sana öğreteceği bir şey var. Sana hak veriyorum; sevgisizlik zor, çaresizlik, umutsuzluk zor, hatta vedaların en acısı olan ölüm en zoru...

Eğer bir gün en sert düşüşünü yaşarsan, o sert betonlar en samimi olduğun an bil ki kalkabildiğinde en büyük gücü elde etmiş olacaksın. Ve kalbin sana en büyük dost olacak. Neden mi? Çünkü o, sana güç veren kelimelerin sahibi, o başının daima dik olmasının sağlayıcısı, o etrafa her zaman güçlü bakan gözlerinin sahibi. Çünkü o, yaşadığın en büyük acıyı bile gülümsemeleriyle gizleyebilen maskenin sahibi...

BİR AĞAÇ KADAR OLGUN OLMAK “OKUMAK”

Serra Aslantaş
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Yazıma bir soru ile başlamak istiyorum: Okumak bizim için ne ifade ediyor, neden okuyoruz? Bu sorunun cevabını kendi milletimiz açısından düşündüğümüzde okumak gerektiği için okuruz diye vermek mümkün. Bir zorunluluk kısaca... İstek doğrultusunda değildir hiçbir zaman. Avrupalılar bizden çok okurlar. Trende, tramvayda, vapurda, otobüslerde, parklarda kitap okuyan insanlarla karşılaşsınız. Japonya’da durum böyle olduğu için kitapların, dergilerin, gazetelerin büyük tirajlara ulaştığını biliyoruz.

Okumak ya da okumamak... İşte bütün sorumuz bu! Bence bir ulusun kalkınabilmesi için anahtar kelime burada okumak. (Okumayı yalnızca kitap okumak anlamında kullanıyorum).

Kendimi bildim bileli, okumaya düşkün değiliz, şu televizyon denen şey ülkemizde yaygınlaşınca pek çok güzel şey gibi okumak da payını aldı: Daha üç beş yaşındaki küçükler, televizyonda bir şeyler izlemeye başladı. Yaşları büyüyünce de doğal olarak kitap yerine televizyona yönelmeye başladılar. Tabii bilgisayar oyunları da cabası.

Beni üzen diğer bir gerçek: Birçok kentte kitapçıların artık gazete satan büfelere dönüşmüş olması. Düşününce umutsuzluğa kapılıyorum. Özellikle

Avrupa ülkelerindeki kitapçıları anımsadığımda ve insanların oraya gidip kitap alıp okumak için sıraya girdiğini düşününce...

Hep söylediğim şey: Hem yazılı hem sözlü anlamda başarının biricik olduğu şey okumaktır. Okullarda sadece derslerle yetinilmemeli, öğrencilere her fırsatta kitap da okutulmalıdır.

Eğer eğitim-öğretimin amacını yalnızca öğrencilere belli bilgileri kazandırmak olarak kabul edecek olursak, gençlere yaşam boyu yol gösterecek, onları iyiye, doğruya, güzele yönlendirecek, yaşadıkları dünyanın dışına çıkaracak, tek düze, anlamsız bir yaşamdan kurtaracak anahtardan yoksun bırakmış oluruz.

Okumayan insan, yeterince bakılmayan, beslenmeyen, olgunlaşmayan ağaçlardan farksızdır benim için. Bir spor karşılaşmasının öncesinde ve sonrasında yaşanan gerginliklerin en önemli nedeni de kırımca insanların okumamasıdır. Bu televizyon ile bilgisayar çağının gençlerini okumaya yöneltmezsek kısır düşünceler çoğalacak; sınırlı görüşleri olan nesiller ile birlikte hatta belki onlardan daha ilkel davranışlar sergileyen insanlar ortaya çıkacaktır. Okumak zorundayız hiçbir bahaneye sığınmadan kısacası.

DEĞİŞTİM

Zuhal Cankuş
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bir kâğıdın neresinden yazmaya başlanır? Bir kalem nasıl parmaklarının ucunda, içindeki hisleri anlatan bir araç olabilir? Hissettiğim şeyler nasıl olur da beyaz bir kâğıtta ses olur, söz olur? İyi de ben bilimsel terimler kullanmayı bilmem ki. Hem benim kendime verecek cevaplarım olsa kafamda milyonlarca soru olmazdı ki. Ben kim miyim? Öyle ya ben kimim!

Merhaba benim adım yalnızlık. Ben her şeyde hep tek başına bırakılmış; bu yüzden yorulmuş biriyim. Hayatla savaşırken pek çok şeyi kaçırdığım oldu ve pek çok şeye de geç kaldığım. Okumayı yazmayı yeni öğrendim mesela. Eskiden de okurdum ama hiç bir kitabın arka bahçesini kazmak aklıma gelmemişti. Bir roman karakterinin özgürlüğünü kendi özgürlüğümle kıyaslamayı öğrenebileceğimi tahmin bile edemezdim.

Merhaba. Benim adım sessizlik. Bir haksızlığa uğradığımda susarım genelde. İnsanların kendi hatalarıyla yüzleşmesini beklerim. Karşımdakinin hatasını kabullenecek kadar büyük bir yüreği yoksa genelde üzülürüm onun adına. Hayır, mükemmel bir karaktere sahip falan değilim. Sadece kiminle nasıl mücadele etmem gerektiğini bilmiyorum. Şemseddin Sami'nin Fıtnat'ı gibiyim biraz, biraz da Ahmet Mithat'ın Canan'ı...

Köle miyim yoksa? Hayır değilim. Peki, özgür müyüm?

Hani dedim ya kendime verecek cevaplarım olsa milyonlarca soru olmazdı kafamda diye... Biriyle tanıştım. Bana sorgulamam gereken bir şeyler anlattı. Sorularımın karşısına iki noktayı üst üste koyup devamını da getirecek kadar cesur cevaplarım oluşmaya başladı.

Bir şeyler anlattı. İlk başta ne demek istediğini anlayamadığım için bir şeylerdi anlattıkları ama artık onların bir adı var. Onlar; benim düşüncelerim. Eskiden de düşünürdüm ama bir kalem alıp elime yazmak aklıma gelmemişti. Hiç tanımadığım birinin bana yazmayı bu kadar sevdireceğini tahmin bile edemezdim.

Merhaba benim adım kadın. Ben milyonlarca eksik etekten sadece biriyim. Giydiğim elbisenin boyunu hep yaşadığım çevreye göre belirlerim. Toplumun tabuları, kafamın başköşesinde en önemli yerdedir hep. Davranışlarımı buna göre belirler, adımlarımı hep buna göre atarım.

Evet, eskiden böyleydim ama artık kendi olanaklarımın farkındayım. Özgürlüğün bir haksızlık karşısında sessizce gösterdiğin o haklı tepki olduğunun farkındayım. Sesini yükseltmeden ve çirkinleştirmeden hiçbir şeyi; biliyorum artık kimle nasıl savaşmam gerektiğini. Özgürüm! Çünkü artık biliyorum meselenin elbisenin boyundan daha uzun olduğunu. Ve biliyorum meselenin insanca yaşamak, okumak, okurken irdelemek, irdelerken büyümek ve esas olarak yazmak olduğunu.

SARARAN HAYATLAR

Neslihan Güneş
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bazen anlarsınız aslında gitmesi gereken kişinin siz olduğunuzu, bazılarının hayatında bir fazlalıktan ibaret olduğunuzu. Geç de olsa farkına varırsınız bunun. Uzun yıllar geçer aradan, birileri birilerinin hayatında ya da sizin o boşluklarla dolu hayatınızda yer alır. Bazenler çoğalır, tıpkı o yoğun yalnızlığınız gibi umutsuzluklar, mutsuzluklar birikir ardından hayatınızda... Sanki hiç derdiniz yokmuş gibi bir de bunları düşünüp harap etmeye başlarsınız kendinizi. Önce her şeyinizi verirsiniz bu hayata ve sevdiğiniz sevmediğiniz herkese. Oradan oraya koşturur insan kendini önceleri, her yana yetişmeye herkese yetmeye çalışırsınız, çok çabalarsınız bunun için. Zamanla kahkahalarınız azalır ardından tebessümleriz ve son olarak da benliğinizi sahte içtenliklere bıraktığınız gülücüklere emanet edersiniz. Umutsuzluk, karanlık o kadar işler ki içinize sizden bir parça olmuştur zamanla.

Bazen bakıyorum da insanlara sahte kahkahalarla, boş heveslerle birbirlerini kandırmakla meşguller. Bazılarının hayatı çok tek düze, çok basit. Hiçbir şey düşünmeden hiçbir kaygı gütmekten günler, aylar, yıllar geçirenler tanıyorum. Düşündüğünü sanan hayatındaki tek derdi sevgilisinin geç cevap vermesi olan bunun için de ortalığı velveleye veren insanlar. Amacım bu, hayatları küçümsemek değil, keder yüklü gözlerin ne kadar da görünmez olduğunun farkına varılması... Yürürken bazen şahit olursunuz, o gözlerdeki kedere ya da yağmurlu bir günde ve en çok da sonbaharı çok seviyorum diyen dillerde.

Neden hüzne, kedere en çok sonbahar yakışır bilir misiniz? Hayallerin tükendiği mevsimdir. Serindir. Soğuk ve karanlık kış günlerinin başlangıcıdır. Acının ve yalnızlığın en şairane, görkemli günleridir çünkü sonbahar. Tıpkı sararmış yapraklar gibi solar her gün ümitleriniz, onlar gibi tek tek dökülürsünüz. Rüzgâr bahanedir sadece, yaprağın daldan ayrılmasına çoktan karar verilmiştir aslında. Ufak bir yele bakar, son bir darbenin de gelmesiyle ayrılır, dallarını süslediği ağaçtan boşluğa doğru savrulur. Zaten sararmıştır yaprak, artık kurumaya başlar. Eminim siz de seversiniz, yol kenarındaki kurumuş yapraklara basıp çıkardığı çıtırtıyı dinlemeyi, kim sevmez ki? Fakat onlar kırılgan yüreklerin sesidir, tükenmiş umutların bin bir parçaya ayrılışının sesi. Daha birçok insan basıp geçer, zaten paramparçadır ama artık tuzla buz olmuştur bütün ümitler. Bir süre sonra, serinler hava, daha sonra hafif hafif yağmur serpiştirir aralıklarla ve bir gün sert rüzgârlar esmeye başlar, yüzünüze çarpan ayazı hissedersiniz iliklerinizde. Kırılanların intikamıdır bu. Geceler uzar birden günler kısılır, çok soğuktur artık gerçekler. Lapa lapa yağmaya başlar soğuk. Kış gelmiştir size, hissizleştirir bir zaman sonra sizi, hatta belki siz çoktan zaten kaybetmişsinizdir hislerinizi. Kıştan farkınız kalmamıştır, soğuk ve sert... Ne büyük tezettir, uzun karanlık kış gecelerinde gökten bembeyaz kar tanelerinin dökülmesi. Ancak ne fark eder ki paramparça hayatlarda uzun sürer kışlar ve hatta bazen de hiç bitmez.

VAR OLAN AYDINLIK

Songül Erbil

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Güneş doğarken odanın henüz aydınlanmamış olan karanlık kısmındaydım. Var olan bu karanlığın izlerinin tekrar ışığa, inanca dönüşmesi bulunduğum noktadan çok uzak duruyordu. Kararsızlığın var ile yok arasında çırpınan gizli feryatlarını işitir gibiydim. Dudaklarının arasında ne feryatlar gizlidir insanların. Özgürlüğümle varım diyen insanların... Aslında bütün bir olay inkâr mekanizmalarının kadeiri. Işığa yönelmenin bilinci, karmaşık hayat olgusunda takındığımız tavırlardır. Tıpkı gökyüzündeki karmaşık yıldızlar gibi.

Tarih ben de dâhil insanları birey olarak toplum içinde yaşam sürmesini istese de bizler ne şekilde o toplumun içindeyiz. Bulunduğumuz yerden baktığımızda o kadar özgür bir toplum bulunmadığı aşikâr. "Özgürlük ne demektir?" diye sorsak hepimizin kısa da olsa bir cevabı vardır. Yorumladığımız, ışık tutamadığımız ve düşünemediğimiz bir özgürlük yoktur. Özgürlük kısıtlama, herhangi bir zorlamaya bağlı olmaksızın düşünmek ve davranmak, yaşamı anlayarak serbest olmamızdır. Evet! Yaşamaktır özgürlük. Yaşam içinde sorumlu, zorunlu ve olanak sahibi olmamızdır. Var olan karanlık ve aydınlık içinde seçim yapmaktır. Güneşin ışığı, gecenin ayı ve yıldızları gibi parlamak için özgür olmalıyız. Olanaklarımızı düşünerek değerlendirmeli ve anlamlandırmalıyız. İyi ve kötü karakterli insanlar vardır.

İyi karakterli insan özgür insandır. Kötü karakterli insan ise insan olma değerini yitiren kişidir. Tıpkı var olan aydınlık ve karanlık gibi. Özgürlüğünü kavrayamayan kişiler ise hayatı boş yaşar ve onların ruhları köleleşir. O kişiler karanlık içinde yaşar. Karanlığın içinde yolunu şaşırırlar. Dostoyevski, "Ev Sahibi" adlı kitabında diyor ki : "Özgürlüğünü bilmeyen insana onu versen, onu çuvala koyar sana geri getirir." Özgür insan iyi ve kötü arasından iyiyi seçer. Özgür insan dün ile bugün arasında fark olandır. Her gün başka bir şey öğrenendir. Özgür olmayan kişi ise sabit kalır. Bir şey öğrenemez. Aydın bir kişi olamaz. Aydınlık bir oda içinde karanlıkta kalır, var olan aydınlığın farkına varamaz. İçinde yaşadığımız dünya canlıyla, cansızla ışısız edemiyor. Özgürlüğümüz bizim ışığımız olduğuna göre ondan vazgeçemeyiz. Ruhumuzun ışığını aydınlanmak için iyi özgürlükte bulunmalıyız.

Güneşin doğuşundan batışına kadar odanın aydınlık kısmından var olan aydınlığımız için, mutlu olmak için, hayatı anlamamız için özgür olmalıyız. Aydınlık bir oda içinde, odanın karanlık kısmından baktığımız bu özgürlüğü anlamalıyız. Oda karanlık kısmındaysan pencereye yaklaşıp var olan aydınlığa bak. Güneş bütün insanlara doğar, ama aydınlığı perdesini açanlar görebilir. Özgür insan! Pencereni aç, var olan aydınlığına bak!

BİR HAYALİM VAR!

Ebubekir Alazcıoğlu
Makine Mühendisliği Bölümü

Bir heyecan var yüreğimde. İnsanın hedeflere adanması ne kadar güzel! Hatta gerçekleşmesinin zor olduğunu bildiği bir hayalinin olması, yaşamının farklı devam etmesine yeter de artar bile. Düşünüyorum da, kurduğu hayalini düşünmek bile mutluluk veriyor insana. Bu kadar güzel bir şey hayal kurmak, o hayalin içinde dolaşmak...

Bir hayalim var benim de, düşünmekten mutluluk duyduğum. Hayalimi gerçekleştirdiğim anların hayalini kuruyorum zihnimde. Heyecandan düşünemez hâle geliyor bedenim. Hayalimi bu kadar çok seviyorum. Beni benden alıp götürmesi hoşuma gidiyor. Başka diyarlar da, başka bir benle tanıştırmamasından mutlu oluyorum. O anlarda yaşamının hayali giriyor hayalimin içine. İki hayali aynı anda yaşıyorum.

Bazen soruyorum kendi kendime, gerçekleştirmeye hiç uğraşmasam mı hayalimi? Hayalim gerçek olduğunda bu kadar heyecanlanamamaktan korkuyo-

rum. Hayalim bu kadar oynatırken kalbimi yerinden, hayalimin gerçekliği de başarabilecek mi bunu? Kalbim atmayacaksa eskisi gibi hayalim gerçek olmuş neye yarar! Bu yüzden hayalde kalmayı düşündüm hep. Hayalimin hayal etmesinin güzel anlarını getirdim aklıma. Heyecanlandım. Bir yandan da hayalimi gerçek olarak düşündüm. Rafların arasından kendi kitabına rast gelmek hoşuna gider her yazarın. Kendi düşüncelerini kâğıda dökmek, zihninde dolaşanlardan okuyanların haberdar olması, kendi evinde sessizce otururken bile yazdığı kitap sayesinde bir başka evde bağıra bağıra konuşmak hangi yazarı heyecanlandırmaz?

Evet, bir kitap yazmak hayalim! Dünyada iz bırakmak. Sessizce ölüp gitmek değil, yazdığım düşüncelerle yaşamak. Dünya devam ettikçe var olmak yani dileğim, dünyam devam ederken yazdıklarımla. Hem dünyamı hem de dünyaları kurtarmak.

ANNEM

Recep Başbuğa
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Soğuk bir sonbahar sabahı geldim dünyaya. Gözümü açtığımda sen vardın yanımda. Beni benden çok sevdin, üstüme titredin, korktun, ağladın ve en önemlisi canından çok değer verdin, her şeyini verdin bana. Gerektiğinde yemedin, içmedin, giymedin ama bunların hepsini benim için yaptın. Benim için her şeyi göze aldın. Sen benim için bunları yaparken benim gözlerim kördü. Yaptıklarını göremiyordum. Sen benim iyi olmamı isterken ben senin yaptıklarını hiçe sayarak görmezden geldim. Gerektiğinde kızdın, bağırdın, her şeyi benim iyiliğim için yaptın. Kendinden birçok şey kattın bana. Emeğinin karşılığını ödeyemem, biliyorum. İnsan kolay kolay başkası için bir şey yapmaz. Kendinden ödün vermez. Ama ben senin için kendimi unutturum. Senin bana verdiğin hayatı ben de hiç düşünmeden sana veririm. Annemsin, canımsın çünkü. Evet, bazen üzdüm, kırdım seni. Ama sen bir an bile benden uzaklaşma-

dın. Tam tersine daha fazla sevdin, korudun beni, daha fazla kol kanat açtın bana. Cennet boşuna annelerin ayaklarının altındadır, dememişler. Evet, bazen senin kalbini kırdım, yanlışlarım, hatalarım oldu ama sen yine de evladım deyip sineye çektin bütün bunları. Anneydin çünkü evladına nasıl kızacaktın ki! Kızsan da nasıl kıyacaktın ki. Sen kendini yok saydın, hayatını umursamadın bana baktın, evladım dedin. Önce dokuz ay karnında taşıdın; sonra hiç usanmadan, bıkmadan yedirdin, içirdin, giydirdin, canını dişine taktın. Biz kendi derdimizle bile uğraşamazken sen kendi derdini unutup evladının derdiyle onun iyiliği için uğraştın...

Annenin sevgisi en samimi sevgidir. Koruyup kollayandır. Hakkını asla ödeyemeyeceğimiz bir melektir anne. Tüm anneler değerlidir. İyi ki varsın annem.

AZ EŞYA, ÇOK HUZUR

Ayşegül Mazıcı
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Eşyaların hayatımızdaki yeri nedir tartışılır açıkçası. Çocukken kırılmasın, bozulmasın yeterdi. Onun dışında bir önemi yoktu. Büyükler içinse işlerini görsün, bozulup masraf çıkarmasın o da onlara yeterdi. Bir evde az eşya, çok insan olurdu. İnsanlar sevilir, eşyalar kullanılırdı. Evet di'li geçmiş zaman kullanıyorum. Çünkü artık böyle değil.

Tam tersine döndü her şey. Evlerde çok eşya, az insan var. Eşyalar insanlardan daha değerli hâle geldi. İşimize yaramadığında çöpe atılan eşyalar değil, insanlar oldu. Karşısında sus pus oturup, tek odak noktasını o yapacak kadar saygı duyduk televizyona. Onunla birbirimizle olan sohbetlerimizi değiştik. Her odaya birer televizyon koyduk neredeyse. Elimizde tabletle dolaşır olduk. Sigaradan daha çok bağımlı olduk belki de telefona. Değer verdiğimiz eşyalara zarar gelmesinden daha az önemsedik birbirimize verdiğimiz zararı. Eşyalar bize değil, biz eşyalara hizmet etmeye başladık. Masalları bile inter-

netten dinlettik çocuklara. Bir büyüğümüzden dinlemenin verdiği o muhteşem tat dururken. Duygusal bağ kurduk resmen teknolojiyle. İnternet kesilirse diye ödümüz koptu. Farkına varamadık ne yazık ki, eşyalar kaybolunca yerine yenisi gelir ama insanlarda durum böyle değildir. İnsanları değiştiremeyiz, eşyaları değiştirmekse iki dakikamızı almaz bile belki. Dünyada oluşan bu kaosu büyük bir nedeni de insanların değil, eşyaların sevilmesiydi bence.

Kısacası sadece evlerde değil, kalbimizde de insanlardan çok eşyalar oturmaya başladı. Eşyalar insanlaştı, insanlar ise robotlaştı. Ne can sıkıcı bir durum değil mi? Bunu değiştirmek mümkün mü? İnsanlar gayet memnun olduğu sürece bu hâlden sanmıyorum değişebileceğini. Ha ille de bir suçlu aramak gerekiyorsa bu duruma teknolojiye atmaya lım suçu sakın. Teknoloji karşısında zayıf kalan bizler dururken.

SÖZDE YALNIZLIK

Fulya Kaya
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Nedir yalnızlık? Kalabalıklar içerisindeyken fark edilmemek mi? Yoksa kimsenin olmadığı sessiz bir yerde tek başına kalmak mı? Aslında hiçbirisi... Yalnız insan, kendini tüm dünyadan soyutlar. Herkesi yanında ister, ama an gelir, kimse olmasın der. Yalnızlık mecburiyet değildir. İnsan yalnız olmak istediğini için yalnız kalır. Düşüncelerinin ötesine yıkmaz duvarlar örür. Herkesin o duvarın arkasında kalmasını ister. Orayı aşanlar zaten yalnız olmaktan çıkmış demektir. Yalnızlık bir seçimdir aslında. Yanında milyon tane insan olsa bile, seni o duygudan çekip çıkaramıyorsa, sana kol kanat geremiyorsa, samimiyetine inandıramıyorsa hiçbir önemi yoktur o kalabalığın. Kendi kendine söylenirsin. Düşüncelerin hem canını yakar hem rahatlatır ruhunu. Zamanla ben böyle iyiyim demeye başlarsın. Senin için yalnızlık kelimesi, bir bakarsın hayat felsefesi olmuş. Duygularını, yaşamak istediklerini, insanlara

söylemek isteyip de söyleyemediklerini boş verirsin. Bütün bunları kendi içinde yaşamaya başlarsın. O koskoca dünyanın merkezinde sadece sen olursun. Bundan da şikâyet etmezsin. Sevgiye ihtiyaç duyduğunda kendini seversin, benliğini seversin. O kuru kalabalık yerini sonsuz sessizliğe bırakır. Duymak istediklerini insanlar değil rüzgâr fısıldar kulağına. Görmek istediklerini gün ışığı gösterir sana hem de bütün sıcaklığıyla. Örtmek istediklerini gecenin karanlığı kaplar tüm yoğunluğuyla. Böyle de mutlusundur. Varsın kimse olmasın hayatımda, ben hayallerimle yaşarım dersin. Hayal ötesinden arkadaşlar edinirsin. Onların odak noktası sadece sen olursun. Kısaca ben yine ben olduğum sürece yalnız değilim dersin. Kendini dinledikçe güçlenirsin. Yalnızlığın mağlubiyetin değil, zaferin olmuştur artık. Onu da kimsenin zedelemesine izin vermezsin. Kazanan sensin. Sen ve yalnızlığın.

ŞİMDİ

Melisa Budak
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Zamanın akıp gitmesi ve her anımızdan bir şeyler çalması dışında ne getirisi olabilir?

Zaman bizi hissizleştiren, hep koşuşturma içinde kendimizi unutturan bir şey değil midir? Hayata çoğu zaman hiç ölmeyecekmişiz gibi bakarız hep bir şeyleri erteleyerek ya da yok sayarak. Oysaki her anımız bizim için geri gelmeyecek bir hazinedir, anı yaşamak çoğumuza çok zor bir şeymiş gibi gelir çünkü anlık kararlar vermek, o anda hislerimizi belirtmek zordur. Hepimiz de bir parça korkaklık gizlidir. Tarihin en önemli liderleri ki başta M. Kemal Atatürk olmak üzere zamanı değerlendiremeseydi ve yahut erteleseydi sizce kaçımız yaşıyor olurduk? Bir milletin kaderini belirleyecek kadar büyük bir sorumluluk alınabiliyorsa biz neden kendi kaderimizi belirleyecek kararlarımızı erteleyerek geçiştiriyoruz. Şimdinin kıymetini bilmeliyiz. Geçen her dakika

ömrümüzden ve yaşayacaklarımızdan mahrum bırakırken bizi şimdi, tam da şu an bir şeyleri düşünmeli ve yaşamalıyız.

Dünyada her on saniyede kırk iki bebek dünyaya geliyor, kırk iki yeni hayat ve her beş saniyede dokuz insan hayatını kaybediyor, iki insan açlıktan ölüyor, her yedi saniyede bir kadın şiddete uğruyor... Öyleyse bu zaman dediğimiz şey saniyeleriyle bize çok şey katan aynı zamanda da bizden çok şey alan bir şey değil midir? Biliyoruz ki o saniyeler içinde biz de varız. Şimdi yeni doğan bir bebeğin dünyaya bakışı gibi planlamadan umutla bakma, dünyanın diğer ucunda ölen insanları anlama, bir kadına kalan eli indirme ve çağa bakmak yerine insanlara bakarak saniyelerimizi sevgi ve şefkatle dolu dolu yani şimdinin gücünü bilerek ve öğretmekle yaşama zamanıdır...

ŞEKİLDEN ŞEKİLE MUTLULUK

Kübra Topkaya
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Kime sorsak “Mutluluk nedir?” diye hepsinden farklı cevaplar alırız. İnsan sayısı kadar çok tanımlı olan bir kavramdır mutluluk. Bu da çok normaldir. Çünkü bu kişiden kişiye değişen bir tanımdır ve herkesin farklı bir mutluluk sebebi vardır. Bazısı için egolarına hizmet edilmesidir, bazısı için başarıdır, bazısına güvendir, bazısına özgürlüktür. Mutluluk bu ya, insanına göre şekil alır. Genelde insanlar sahip olmadıkları şeylere mutluluğu yüklerler. Sahip oldukları şeye bakıp şükretmek, onu da mutluluk sebebi saymak toplumumuzda nadirdir. Mesela savaştan yeni çıkmış bir ülkede yaşayan aç bir çocuk mutluluğu karnını doyuracak bir yiyeceğe bağlarken ve istediği gerçekleştiği takdirde onu şükretmeye layık görürken, çok iyi şartlarda yetişmiş bir çocuk için almak istediği yeni bir tablettir mutluluk. Ama iyi şartlarda yetişmiş çocuk yediği yemeği mutluluk

sebebi saymaz. Babasız yetişmiş birine babadır, soğuktan üşümüş bir teyzeye bir torba kömürdür mutluluk. Yani kısacası insanın ihtiyacıdır mutluluk. Peki, şu sözü işittiniz mi hiç? Mutluluk almakla değil, vermekle olur. Bazı insanlar mutlu ettikçe mutlu olurlar. Çünkü onların mutluluk kaynağı sevinçlere vesile olmaktır. Yani kendi nefsinin isteklerini değil de daha güzel, daha kıymetli şeylerin yerine getirilmesini sayar mutluluk diye. İşte böyle fiiller insanlaşmanın anlam kazandığı noktadır. Çünkü bu amaca hizmet eden insan farkında olmadan insanlığa, halen güzel şeylerin var olduğu bilincine hizmet ediyor demektir. Gittikçe materyalizmin etkili olduğu bu dünyada mutluluğu maddede değil de, tüm güzellikleri kapsayan manevî bir değerde bulmanın adıdır mutluluk. Beklentisizce beklentileri bulmaktır. Mutluluğa ulaşmanız dileğiyle...

MINNETTARIM

Kübra Atlı
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Çenesi düşük bir kız oldum ben yine. Evet, tam da bugün! Aklımda susmak vardı yine, kesmek şu çenemi ve kapanmak ders kitaplarına. Olmadı. Dokundu Meral abla ve oluk oluk kan fışkırdı yüzüne, gözüne, yüreğine, diline. Yok, safi kan değil. Hem öyle bildiğiniz kan da değil. O kan ki şeffaf, acı zehir zıkkım. O kan ki gırtlığın dokuz boğumuna ayrı ayrı dokuz doğurtur. Ah o kan ki ciğerlerimi boğan dumanı bir solukta dışarı çıkartan. Çok konuştum bugün çok. Ama az şey anlattım. Kısa kısa soluk soluk ve boz bulanık.. Dinledi Meral abla. Öyle çok özlemişim ki dinlenilmeyi. Cümlelerimi hızlı ve çarçabuk kurdum üçer beşer. Biri keser böler ya da bir an vazgeçer diye alelacele döktüm içimi karman çorman. Dinledi Meral abla ki artık çok zor böylesi insan bulmak.

Yokluğun koca bir dünyanın varlığıyla boğuşuyor biliyor musun? Beş yaşında sokakta köylü diye dışlanmış bir çocuktum. Düşmüştüm, kanıyordu dizlerim. Ehh çamurlu biraz da. Kanla toprak karışımı dizlerimden öpmüştün. Sonra aniden kalkıp ukala bir tavırla “Ağlama ağlamana izin vermezsem ağlayamazsın!” demiştin. Bugün ise 46 yaşında bir adaşının cümlesiyle irkildim içten içe “Ölmene izin vermezsem ölemezsin!”. Tıpkı senin gibiydi, senin gibi bakıyor, senin gibi konuşuyordu. Ah hocam... Karadeliği almışlar uzaydan koymuşlar tam da ciğerlerime. Uzayda yuttuğu yetmezmiş gibi yutuyor da yutuyor.

Sayın hocam. Minnettarım.

ŞİİRCE

Neslihan Erdoğan
Sosyoloji Bölümü

Şiir duygularımızı özgürce dile getirebildiğimiz, en naif anlatım biçimimizdir. Şiir yazmak ayrı şey, okumak ayrı şeydir. Elbette herkes şiir sevecek diye bir iddia yoktur. Çünkü kimi şiirsiz yaşar, kimi şiir ile bir başka yaşar. Yurdu şiir olur, dili şiirce. Mis gibi sözler dökülür ağzından. Sanırsın kelimeler dans ediyor. Bilmezsin aslında duygular, kelimeleri dans ettiriyor. Çünkü bir şiiri yazdıran en önemli şey; duygu yüküdür. Ve bu duyguları anlatabilmekten geçer şiir yazmak. Kimisine göre dünyanın en zor işi olur, kimisine göre ise dünyanın en hoş işi.

Severek yapmak lazım... Zaten şiir yazabilmek için önce sevmeyi bilmek lazım! Bazen bir kuşu, bazense bir kişiyi; sevmeyi bilmeli. İşte öyle bir iştir bu şiir dedikleri. Sonra sıra aşka gelir. Ve sonra da aşta şiir yazmaya. Ya adam şiirce bilir ya da ka-

dın... Zaten ikisi de bilirse onlar şiir olmuş demektir.

Bir söz vardır: “Sevdiğiniz kadın eğer şiirden anlamıyorsa, siz de kadından anlamıyorsunuz demektir.” Bu söz işte burada gizlidir. Evet, belki adam şiirden anlamayan kadına, kadın demeyebilir fakat kadın da şiirden anlamayan adama, adam demeyebilir. İşte buradaki incelik kadının naif olması ile alakalıdır. Kadınlar tıpkı şiirler gibi kırılgan, ince ve bir o kadar da hoşturlar. Bu kadın olmanın doğasından gelir. Kadının dünyadaki biçilmiş kaftanı şiir bile denilebilir. Eğer bir adamın yazdığı şiirleri sevdiği kadın anlamıyorsa, kadın kendini görmemiş demektir. Çünkü şiirce bilen adamın sevdiği kadın; şiirdir. Gelecek şiirli günlere; sevgi ile...

FİRAK

Özlem Akyüz
İşletme Bölümü

Yüreğinden kilometrelerce uzaktan sesleniyorum sana, canımın içi merhaba! Sabah uykunun tam da en derin yerinde sensizlik uyandırdı beni, gülümsedi gözlerime. Çok vefalı bu sensizlik, bırakmıyor beni kendi kendime.

Oturdum her zamanki yerime. Bana sen değil, sensizlik eşlik etmekte. Çayımı dolduruyor, yudumluyorum. Sessizliği işte böyle yudum yudum içiyorum. Düşünüyorum, sorguluyorum. Evet sorguluyorum. Şu her şeye çare olan zaman bir bana mı yaramadı? Hani çare nerde? Kimde gizlenmiş, söyle yeri nere? Sorma bana sensizliği sorma. Ben de bilmiyorum işte. Tek bildiğim özlüyorum işte seni sonsuz bir özlemle.

Dünyama doğan güneştin, ısıtırdın içimi. Üşüyorum oysa şimdi. Parmak uçlarım dönüyor, yüreğim buz kesti. Sonbaharda mıydın yoksa sen miydin son bahar? İlkbaharım oldu sonbahar. Yokluğunda boğuşurken yalnızlıkla sensizlik tuttu ellerimden. Sarıldı bana, söz verdi bırakmayacakmış asla.

Ah ne çok olmuş sen giden gelmez şehrine gide-li. Hatırlarım hâlâ dün gibi. Ardından öylece bakaka-

lışım, dizlerimin üstüne yığılışım... Kalbimin kanayışını bir türlü unutamayışım. Kim bilir ne zaman dönersin gittiğin o şehirden, meğer seni beklerken ne ömürler yıkmışım ben.

Dünyamı adamıştım sana, güzel gözlerinin hatı-rına. Oysa onlar sürükledi beni uçurum kenarlarına. Hani tutacaktın beni hayattan düşerken? Söyle iten elle tutan el bir olur mu böyle zamansız giderken? Cevaplamaya çalışma. Cevapları ben bile bilmiyorum ki sen nerden bileceksin? Yüreğinden yüreği-min izlerini hangi mevsimde sileceksin? Hâlâ koparırım yapraklarını takvimin, kim bilir bu sene kaçın-cı takvimi eskittim?

Hatırla en sevdiğim renkti mavi. Gidişinle oldu hepsi soluk bir gri. Sonsuzluktan mavi, aşktı kırmızı. Mavi mavi yaşıyor, kırmızı kırmızı seviyordum. Oysa şimdi hepsi değişti. Sensizlik her şeyi tarumar etti. Sevinçlerim hüznü oldu, heyecanlarım yasım. Göz kapaklarım acıyor, nefesim kesiliyor, derin bir uykuya dalıyorum. Yani anlayacağın sarı sarı solu-yor, beyaz beyaz ölüyorum.

MİNYON RUHLAR

Caner Çevirgen
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Yasaklar ülkesinin çikolata şelalesi... Dante'nin İlahî Komedyasının hayat bulmuş başkenti... Cehenne-min dokuzuncu katının balkon manzarası... Alın size işte günümüz dünyası... Ölen çocuklar... Savaşan insanlar ve en kötüsü bunlardan haz alan kararmış ruhlar... Ne alıp veremediği var dünyanın bu çocuklarla. Fotoğraf makinesini silah sanan saf yürekli çocukların gulyabanisi olan aptallar... Yüreği leke tutmayan çocukların kalbini kana bulayanlar. Tüm bunlar bir gazete başlığı gibi geliyor bizlere artık. İnsanoğlunu sa-vaşa, zulme, ölüme alıştırır sisteme ve onun yegâne koruyucularıdır sözümüz. Savaşın vurduğu çocuklar tiyatrosunu kurdunuz. Mizansenin ile rol kesmenin olmadığı, tiratların atılmadığı yaşam tiyatrosu. İyi oyna-yamayan çocukların açıklıkla terbiye edildiği ve silahla öldürüldüğü bir kanlı sanat eseri. Kırıya vuran küçük bedenler... O bedende gizli bir acı haykırış! Daha kaç çocuğun geleceğini aptalca emellerimiz uğruna hiç edeceğiz. Sizin bu ruh emici sisteminiz daha kaç çocuğun ruhunu içine çekip güçlenecek... Sizler kötüsünüz... Bizler ise yoksulluk istemeyen çocuk kitaplarının kahramanları.

GEÇMİŞİ AŞMAK

Nilüfer Alıcı

Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi

Evet, ben geldim. Bugünkü konumuz geçmiş. Nedir geçmiş? Yaşanılan mı, biten mi? Yoksa geçtiğini sandığımız düşünceler, duygular, hayatlar mı? Hangisi kulağımıza daha hoş gelirdi? Tabii ki mutsuz olduğumuz, ağladığımız, hüznlendiğimiz, kısacası canımızı yakan anların geçmesini isteriz. Bunun tam tersini düşünelim bir de. Mutlu olduğumuz, kahkaha attığımız, sevdiklerimizle geçirdiğimiz anların ise hiç ama hiç bitmemesini, hep devam etmesini isteriz. Hayat böyle işte. Bazen ağlar, bazen gülersin. Bazen korkarsın bazen de çıkmazda olduğunu düşünürsün. İnsanın sonuçta.

Hep aynı şeyi yaşayamazsın ki. Geçmiş böyle olur işte. Her akşamın bir sabahı, her sabahın da bir akşamı olduğu gibi, her geçmişin bir geleceği her geleceğin de bir geçmişi vardır. Bunu bilelim, ama geçmişe fazla takılıp kalmayalım. Takılıp kalırsak bizim için hazırlanan geleceğimizi göremeyiz, geçmişimiz hep bize engel oluşturur. Böyle olunca da mutsuz ve umutsuz oluruz. Ne demiştik: Mutluluk eşittir hayat. Bunu unutmamalı, daima onu yakalayamayız. Geçmişte kaybolmadan gelecekte mutlu yaşayabilmeniz umduyla.

DUYGU ÇIKMAZI

Tuğçe Karakaş

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Karmaşıklığın yol ayrımına düştünüz mü siz hiç? O bulutlu, şüphe kokan yollardan geçip aydınlığı gördünüz mü? Ne mutlu güneşin kızıl elmaya benzeyen güzelliğini o yolda görenlere. Ya peki göremeyenler? Karanlığı evlat edinenler işte içinden çıkılmaz bir hâl onlar için başlar. Boşluktadırlar onlar her daim. Ne yol, ne iz bilirler. Tüm duyguları kotasını doldurmuş, çoktan hazırlanıp çıkmışlardır arayış yolculuğuna. Bilinmez o yolculuktan kim bilir hangi mevsim dönerler. Belki de mevsimsizliği ter-

cih ederler çünkü seçim duygulara bırakılmıştır çoktan. İşte tam da bu noktada seçimlerin duygulara bırakıldığı anda kalbin bir noktasında bilinmez bir mevsim boy göstermeye başlar. Bu mevsim ya sizi içine alıp derinlerdeki güneşle ısıtacak ya da duyguların zirvesindeki o soğuk yalnızlıkla baş başa bırakacak. Bu duygu, özgürlüğü elinden alınan bir genç gibi zamanla hırçınlaşıp sizi içinden çıkılmaz bir hâle sokacaktır.

KARARSIZ

Erkan Aydemir

Sosyoloji Bölümü

Şu an değişik bir hâldeyim; mutlu gibiyim ama alakam yok. Mutsuz da değilim. Yapacak bir dünya işim var, ancak yerimden kalkacak gücüm dahi yok. Düşünüyorum, düşüncelerim bir karınca misali bey-

nimi kemiriyor, fakat dilinden dökülen tek bir kelime dahi yok. Anne özlemi yaşayan bir çocuk gibiyim, ama diğer yandan teninin kokusunu içime çekebileceğim bir annem dahi yok.

DÖNÜŞ YOK

Ömer Faruk Atay

Arapça Mütercim Tercümanlık Bölümü

Hava buz gibiydi, istasyonun kaldırımlarında,
Uluyordu fırtına, bir kurt gibi
Ve sallıyordu duvardaki lambaları,
Titretiyordu içimdeki ateşi

Ne yapacaksın bu şehirde?
Hüzünlü umutlar kaplamış geceleri
Tutunamazsın bu kör sokaklarda,
Bulamazsın bu şehirde hiçbir arkadaş

Trenin sesi duyuldu uzaktan
Sordu bana bir dost,
Dönecek misin geri?
Ezip yutar seni, şehrin büyük caddeleri...

Ben uzaklaştım bu şehirden
Ve senden, gönlünün hissiz derinliklerinden
Dönemem bir daha geriye
Köyler geçti artık trenin penceresinden!

ESKİDEN

Mikail Şengül

Tarih Bölümü

Yüksek Lisans

Her şey eskiden güzeldi, eskide bir güzellik saklı
Ne kadar ileri gitsek de, o güzellikler eskide kaldı.
Bir zamanlar aşk sevgi muhabbet vardı
Bir ahlaksız furya onu elimizden aldı.
Şimdi açın avuçlarınızı elinizde neyiniz kaldı
Açıldı avuçlar; kara bir leke vardı.

Gözlerde çirkin bir bakış, bakışlar kirlendi
Batıdan bir ok atıldı, doğuya hedeflendi.
Hedef tam isabet sonucunda biz varız
Bu gidişle düşman güldürmeye yararız.
Top tüfek tank hepsi gelse bu zararı veremez
Yönünü kiblede ayıran bu hakikate eremez.

Bu devran böyle gitmez öze dönmek gerek
Özdeki sularla arınmak gerek
İşte o zaman biz biz olacağız
Bizi biz kılana ulaşacağız.

GÜZEL BİR KIRIKKALE SABAHİ

Mustafa Sarper Alap
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Doktora Öğrencisi

Bize huzur veren ezanlardan ilkinin okunması
Sıcacık evlerden dışarı çıkarken karşılaşılan tatlı bir soğuk
Fabrikanın dumanları, o fabrikaya giden işçiler
Peş peşe sıralanmış arabaların sesi
İnsanları sevdikleriyle kavuşturacak trenin geçip gitmesi
Kuşların yavaş yavaş ortaya çıkmaları, cıvıltıları
Esnafların dükkânlarını açarlarken okudukları dualar
Kar kış demeden çalışan emekçilerin işlerine başlamaları
Koca bir şehirde birbirlerini tanımasalar dahi selamlaşan insanlar
Ürünlerini satmak için özenle vitrinlerini hazırlayan esnaflar
Annelerinin babalarının ellerini tutarak yürüyen çocuklar
Ellerindeki kâğıtları okuyarak sınava hazırlanan öğrenciler
İşlerine gitmek için bekleyen işçiler, memurlar
Mis gibi kokan poğaçaların kokuları
Şıkır şıkır sesleri gelen çay kaşıklarının sesi
Tatlı bir sessizlik...

GÖZLERİN

Şengül Gündoğan
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Leylâ'nın saçları mı yoksa gecenin gizemli karanlığındaki sır mı gözlerin?
Biraz ürkek, mahcup bakarken bilmem neler anlatır gözlerin.
Bazen sular dalgalanır içinde, bazen yakamozlar düşer üzerine,
Soramadığım gizli bir yara, çözemediğim düğüm, sırdır kara gözlerin.

Yüzünde acının ötesindeki umut, gözlerinde hüznün arkasında merhamet,
Kayboluyorum dipsiz kuyularında, ne olur tut ellerimden yardım et.
Mademki ilk uyanışım, varoluşum, gördüğüm toprak kahverengi,
Benim yolum, umudum, sonsuzluğum senin gözlerin kahverengi.

Gözlerin mi yoksa bulutlar mı beni peşinden sürükleyen,
Bakışların mı yoksa güneş mi bilmem ufukları delen?
Hapsolmuş sonsuz gökyüzü, neden suskun ve çaresiz?
Enginlerinde yok olup kaybolsam, gözlerinde bir avuç deniz.

Büyülü ormanın içinde kendime bir yol bulsam,
Doğayı, kırları, yamaçları tek bir yeşile sığdırsam.
Soramam gökkuşağına saklı sözcükler, sanki boğazımda bir düğüm,
Bakışlarının gözlerime dokunduğu o an; ben şimdi özgürüm...

HAYAT BUDUR

Esra Kelleci

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Sözlere sığdıramadıkların vardır,
Hani uzansan tutamayacağın.
İçerlerde bir şeyler damlar silemezsin
Söylesen de bir türlü avunamadığın
Unutamadıkların vardır.
Silsen de yerini dolduramadıkların...
Yolunda gitmeyen şeyler vardır,
Yoluna koyamadığın.
Bıkar; küfredersin.
Sonra avuçlarını sabırla doldurur, hamd edersin.
Tükenmişliklerin içinde tüketemediklerin vardır.
Yolun başından bakıp sabırla beklediklerin...
Hayallerin vardır;
İhanet görse de emeklerin...
Karanlıkların arasından çıkan bir ay, bir yıldız vardır.
Sabahı, yüreğini aydınlatan güneşin...
Kan damlatan harelerin vardır;
Arkasından getirdiğin handelerin...
Ezilmişlikler var derken;
Kocaman hayatı kucaklırsın.
Hayat budur, yaşam bu!
Bir ağlar, bir güler; bir kanar bir yanarsın.
Dönersin çarkta, ona bir el de sen atarsın.

SOKAK ÇIKMAZI

Çiğdem Acar

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Kalbim taştan bir duvar sanki
Ne gelen var ne giden
Ne aşan var o duvarı ne yıkan
Ne süsleyen var o kalbi ne kıran
Kalbim taştan bir duvar sanki
Ne gelen var ne giden

ANNEM GİBİ SEVDİM SENİ

İbrahim Yeşil

Tarih Bölümü

Masumca sevdim seni
 Yalansız dolansız hile katmadan
 Kuşların kanat çırpışları kadar anlamlıydı seni sevmek
 Yaşama hayata tutunmak için bir kuraldı
 Ne bir araçtı seni sevmek
 Ne de bir hevesti
 Seni sevmek masum bir çocuğun döktüğü gözyaşlarıydı
 Şimdi tutamadım diye ellerini vazgeçeceğimi mi sanıyorsun?
 Seni sevmek ekmek gibi su gibi bir katık ömrüme
 Papatyaların tomurcuklanması, güllerin açması kadar anlamlı
 Kalabalıklar arasında bir köşede kafa dinlemek kadar huzur verici
 Dalgalarla boğuşurcasına cesaret gerektiren bir şey seni sevmek
 Ben seni masumca sevdim sevgili
 Yorulmadan bıkmadan bekleyerek
 Ben seni annem gibi sevdim sevgili
 Vazgeçmeden, kıskanarak, özleyerek
 Kısacası tomurcuk papatyam
 Gül gibi bülbül gibi sevdim seni.

OLAN MI, OLMASI GEREKEN Mİ?

İsa Cengiz

Fen Bilgisi Öğretmenliği

Kimine göre sabır ve istikrardır anahtar.
 Burunlarının dibindeydi olması gereken şartlar.
 Kimine göre azim ve inanmaktır anahtar.
 Ama hiçbiri çalışmadı olması gerektiği kadar.
 En zor anında bile eksik olmasın sükût.
 Karamsar olma hayatta, kolay bulunmaz umut.
 “Ben de yaparım ne olmuş ki” demeye dilin varmaz mı?
 Yapılmış bir büyü müdür, yoksa dile gelen beddua mı?
 ”Çalış, uğraş” dersin kızar, sanki söversin cahile.
 İyilik edersen yine de yaranamazsın çokbilmişe.
 Acelecidir insanoğlu, hızlı geçmesini ister zamanın.
 Sonradan anlar kıymetini, keşke diyerek her anın.
 Bizimkiler tartışırken; şu şuranın, bu buranın.
 Avrupalı çıkar oldu, üzerine dünyanın.

BEN UNUTTUM ÇOCUKLUĞUMU

Cansu Kaynar

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bir insan çocuk olduğunu unutur mu?
Ben unuttum!
Elime aldığımdan beri boyalarımı,
Parlattığımdan beri ayakkabılarımı,
Ben unuttum!
Ben unuttum çocuk olduğumu:
Uyumak zorunda kaldığımda sokakta,
Karanlık köşe başlarında.
Gökyüzünde hep ay ile yıldız olsun istedim;
Karanlığımı aydınlatan tek şey onlardı benim.
Keyfine hiç ay dedeyi izlemedim.
Bazen kayan bir yıldızdı umudum.
Sadece o zaman mutlu olurdum.
Zannederdim ki gerçekleşecek dileklerim;
Çocukluk işte!
Bazen çocuk olduğumu unutuyorum.
Ben çocuksam bir annem olmalı değil mi?
Soğuk kış günleri ısıtacak ellerimi
Anne, annem.
Ben hiç anne demedim ki
Nasıl bir şarkıdır anne diyebilmek?
Geçenlerde rüyamda gördüm annemi.
İnsan görmediği birini düşleyebilir mi?
Düş demişken sizin de düşleriniz vardı değil mi?
Peki, peki düşlerinizi bana ödünç verebilir misiniz?
Bir kez olsun ben de görsem annemi.
Bir de babam var tabii
Evet babam.
Varlığında kendimi güvende bulup,
Belki yine çocuk olurdum.
Kim bilir belki de
Varoluşu güç katardı babamın.
Bakmayın öyle üzölmeyin bana
Ben alıştım yok sayılışıma.
Aydınlanmadan kararmış geleceğin
Herhangi bir kör noktasında unutulmuşum.
Düşönmeyin siz, düşönmeyin beni
Bırakın annesi babası olmayan sokaklar
Olmayan ayakkabılarımın sıcaklığıyla
Bastığım kaldırımlar düşönsün.
Sen üzölme benim için!
Ben unuttum çocuk olduğumu.
Oyuncaklarım yok
Yalnızlığıma heyecan katacak
Bir topum da
Belki bilmem şekerlerin tadını,
Benim için üzölme
Alıştım karanlığa mahkûm yaşamaya
Ben unuttum çocuk olduğumu
Ben unuttum çocukluğumu.

KIRIK DÖKÜK AŞK

Aslıhan Girgin

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Gidişinin habercisi bu yağmurlar.
Islak caddeler boyu yürürken,
İnsanlar çizip, insanlar resmeden,
Bir kadının yalnızlığı...
Gidişinde biriktirdiğim,
Mor renkli hüznlerim,
Bir papatyanın beyaz yapraklarında şimdi.
Yani anlayacağın,
Morlar beyazlara teslim oldu şimdi.
Islak, titrek ellerimde,
Avucuma bıraktığın son busenin acısı.
Hâlâ içimi yakan o ayrılığın,
Sokaklara dökülmüş sancısı...
Dönüp dolaşıp geldim işte,
Hatıralarımızla dolu o eve.
Masada kırık bir vazo,
Gidişinden kalan.
Yarım kalan çay bardakları,
Biraz eskidi tabii.
Kırık, dökük bir aşkla yıkandı hepsi.
Bir Zümrüdüanka'nın kanatlarıyla in bu gece,
Gökten kırmızılığı al şarap misali...

İSİMSİZLER

Çağla Özgenç

Hemşirelik Bölümü

Hasret tükenmiyor yokluğunda
Acıları törpülüyor keder
Kader kopmaz iplerle
Yakalıyor yaşamı boynundan
Gün ışığı kayboluyor derinliklerde
Paketi açılmamış mutluluklar
Bozuluyor ayrılıklarda
Çekiliyor kalp kıyısından
Varlığın dalgaları
Gecenin tenhasında
Süpürülüyor
Yol kenarlarından
Yürüyor dağınık sokaklarda isimsizler
Takılarak her taş
Unutmuşlar sanki yaşamayı
Ya da
Küsmüşler yenildikleri zamana

ŞEHİT NEDİR?

Kübra Topkaya
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Günler kötü geçiyor artık
Her gün geliyor haberiniz
Bir fotoğrafınız yayımlanıyor
Sonra kaç yaşında? Nereli?
Sonra ağlayan çocuklarınızı gösteriyorlar
İnsanın Allah düşmanına bile vermesin dediği
O âcizane manzaraları gösteriyor ekranlar
Şehit ne demek diye soruyor minikler
Şehidim!
Diyemiyorum ki ağlayan ananın feryadısın
Gözyaşısın, okula giden çocuğu,
Beslediği, büyüttüğü ciğer paresisin.
Sen babanın emeğisin,
Çalıştığı, baktığı, gözü gibi koruduğusun
En acı günüsün, yasısın.
Sen nişanlının çeyizisin,
Hayalleri, umutları, olmamış düğünüsün.
Karının her nöbet dönüşü yol gözlediği
Korkuyla ettiği dualarısın.
Ve şehidim!
Sen çocuğunun belki daha baba diyemediği,
Seni fotoğraflarından tanıyacak idolüsün.
Minik prensesinin kahramanısin.
Onların ilk adımı, mezuniyeti, düğünüsün...
Sen hep eksikliğini yaşayacak sevenlerinin,
Dolmayacak eksikliğisin.
Milletinin ruhuna bağışlayacağı duasın.
Düşmanının olmayan vicdanısın.
Cevap çok şehidim! Bilmeyene cevap çok!
Vatan sağ olsun diyorlar
Her gün siz gittikçe teker teker
Sağ olsa neye yarar?
Siz sağ olmadıkça karalar bağlandıkça
Ruhun şad olsun şehidim!
Boşa değil, bizler için can verdin dağlarda
Biz değer miyiz dökülen kanına?
Al bayrağımızla uğurluyoruz seni makamına
Makamın en güzel cevaptır düşmanlarına.

BU ÇAĞ

Zahide Yasemin Kamar
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Bizler maymunlardan türedik diyor
Darwin'in kütüğü ormana bağlı
Evrimle, devrimle üredik diyor
Gelecek muzdaki hormona bağlı

Bir yanda secdede üzgün bir dede
Bir yanda ümitsiz, bezgin bir dede
Bir yanda seksenlik azgın bir dede
Anlamak zihniyet yormana bağlı

Huyu huysuzluktur yine huylunun
Kanından piç çıktı asil soylunun
Gırtlığı sıkılan garip köylünün
Gülmesi bu yılki harmana bağlı

Beyim de sağlama almış sıratı
Sun ki armağanlar gülsün suratı
Malum topal eşek geçer kır atı
Arpayı saman karmana bağlı

Ferhat, sen delmişsin dağın birini
Gayrı rüşvet aldı aşkın yerini
Elde etmek şimdi devr-i Şirin'i
Bir adres bir isim sormana bağlı

Dayanmaz yüreğim düştüm bu çağa
Dursa bıçak, kemik değer bıçağa
Bayım dendi sayın dendi kaçağa
Saygınlık bir dolap kurmana bağlı

Dosta vefa oldu hatırdan silmek
Kördüğümüne döndü çözülen ilmek
Şimdi ün, şan, şöhret, nam alabilmek
Polisi, askeri vurmana bağlı

DENİZE DÜŞEN AŞK

Rabia Özmen

Fen Bilgisi Öğretmenliği

İndiriyor yelkenlerini göz kapaklarım
İçinde çağılayan umutlar, gökyüzü var.
Mavi boşluğa esir kanatlar çırpınıyor seninle,
Sensizliğin matemli bir tadı var.
Öyle bir tat ki sevgilim,
Dudaklarımdan yaralar, zehri perişan yakar,
Acı bir tadı var yalnızlığımın.
Tutar ılık bir esinti, götürür Mayıs'a, Haziran'a beni.
Tatsız geçiyor bu gemi yolculuğu,
Akın ediyor yüreğime boşluğun.
Yaralanmış ruhumun en derinindeki varlığın,
Suretimi perişan ediyor lisanın.
Ele sığmayacak kelimeleri avuçluyorum,
Büyüyor içimde kahreylediğim gözyaşlarım.
Denizin içindeki damlacıklara karışıyorum,
Su olasım geliyor, yorgun çöllere can atıyorum.
Serap düşüyor şafaklarıma, seni görebiliyorum,
Ruhuma üflenmiş nefesi, nefesine sarabiliyorum.
Bu kuvvetle ilerliyor denizimdeki gemi,
Daha iyi görüyorum seni.
Bir kavanoza hapsedip, yok sayıyorum gururumu.
Açlığımı tok, benliğimi hiç sayıyorum.
Bir kıvılcımınla yanıyor denizlerim,
Fakat ben Ekim'de üşüyorum.
Üşüyorum çok.

VİCDAN

Samet Duru

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Ne bir kadeh içkiye sığar elemim
Ne bir dal sigaraya
Kadehi çatlatır dumanı içine çeker
Beşerdir elemimin adı nedense susmamı ister
Ne gördüğünü anlatabilir ne duyduğunu anlayabilir
Dün pişmanlığıdır bu gün kederi ertesi de umudu
Dünü bu günü birbirine karıştırır
Utanmadan ertesinin arkasına sığınır
Görünce kendisinden kaçacak delik arayan
Haysiyetin, şerefın adını ağzına..
Bedenini kabuğuna ruhunu da çamuruna
Alıp ırzına geçer zavallıların
Sonra yine utanmadan der ki
Ne haysiyet kaldı ne şeref
Küçük aklına edebine sahip çıkamazken
Derdi aşk olur, sevgi olur
Anlayamaz onları da koynuna alır
Ah dostlar ah vicedandır benim adım
Ne yatakta uyku, ne yürekte huzur
Ne ağızda tat ne de bedeninde ruh
Bırakırım o zalimin, sonunda neyin parçası ise artık
Uyku yatağından, huzur yüreğinden, ruh bedeninden
Utancından çeker gider hepsi utanır da
Bir türlü beşer şikâyet etmez hâlinen.

MAVİ BİR DÜŞ, GÖKYÜZÜ MİSALİ

Münire Sultan Taşkan
Çorum Anadolu İmam Hatip Lisesi

Dün gece seslendiğini
Duymamıştım anne
Saçlarıma tel tel türküler yaktığını
Duymamıştım anne
Yorgun göz kapaklarımdan esiri olmuş,
Rüyalara dalmıştım.
Bir ara soğuktu ellerim anne
Soğuktu bedenim...
Saçlarımdan nehirler akıyor
Gözlerim geceyi aratmıyordu ama
Kalbimse yorgundu, sönmüştü birden.
Vurmuyordu artık bedenime.
Ses vermiyordu sesime
Sol yanıma yokladım, acımıyordu bile
Bulut kadardım ya ben şimdi,
Uzaktaydım.
Hayali kurulmaz kentte,
İraktaydım.
Sonbahardı mevsimimin adı soğuktu biraz.
Kurutuvermişti dalları, yaprakları...
Bazen de senden habersiz açan yoncaları
Nedensizce sevdim belki de sonbaharı
Ardında güldüğü en güzel gökkuşaklarını
Ruhumu saran tüm yanlarını
Bulutlar kadar sevdim sonbaharı
Yüreğimin atamadığı maviler kadar
Diyorum ya anne, maviler kadar
Mavi gökyüzü kadar
Öylesine...

İYİ HUylu KAMBUR

Kübra Atlı

Türk Dili ve Edebiyatı

Herkes içindi oysa
Paylaşılamayan didiş didiş aşk,
Sahibi çok, sahip kalanı yok
Hüzünbaz
Dâhilerin işine dâhil!

Tipik bir Karadeniz türküsü var dilimde
Ağır aksak.
Sırtımda koca bir yük,
Ama ne yük!
Çekilecek gibi değil de
İyi huylu kambur benimkisi...

Dereler kurumuş gözümde,
Atlar rutinin ötesinde değil
Hep gerisinde.
Kırmızı, kırmızı değil,
Yeşil, yeşil değil.
Çekilecek dert değil de
İyi huylu kambur benimkisi.

Kâinat hiç bu kadar huzurla dolmamıştı,
Tüm savaşlar içimde toplanmıştı.
Satırlarca zayıflamıştım.
Göge küsmüş yeryüzünün koynunda teselli oluyordum,
Ayaklarımı toprağa gömmüştüm,
Bir gül fidesi gibi kırılmaya müsait.
Çekilecek dert değil de, iyi huylu kambur benimkisi

HÂK ÂŞIĞI

Muhammet Ali Işık
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Divane diye anılırım.
Huduttan hududa salınırım,
Mecnun mu bu diye soranlara
Döner belli değil mi diye darılırım.

Dergâhın şarabını içmişim.
Dostlar âlemini gezmişim
Bir gül gördüğümde;
Yârimin güzelliği diye sevmişim.

Yârsız çekilmez ki bu hayat,
Olmaz ki sevgimde hiç bayat,
Varsın alay etsin benimle;
Bâkidir sana sevdam feleğe inat.

Ben yârimi yitirdim.
Mecnun gibi gezindim.
Ne gezellersin diye soranlara;
Ben nergisimi kaybettim.

Aşkın eleği ile savrulmuşum.
Feleğin sillesi ile kavrulmuşum.
Silmeyin gamlı gözyaşlarımı;
Yârimin hediyesi diye avunmuşum.

